

Roger Zelazny

Mé jméno je Legie

Copyright © 1976 by Roger Zelazny
All rights reserved
Translation © 1994 by Dittmar Chmelař
Cover art © by Petr Willert

ISBN 80-901081-4-8

„Od nepaměti, co jsem tady, je mé jméno Legie. Ano, já jsem Legie. Celý Vesmír je přeplněn mou neposlušností, mým šílenstvím, mou neslušností. Nikde není vidět horizont, není možnost úniku na jiné pevniny. Mé místo je všude nad všeobecnou existencí věcí. Vymlat, pane, obilí, vymlat je cepem, obnaž klasy a semel zrní. Odděl ve svých dlaních zrno od plev. Ať je vítr roznese, ten pyl, který jsem. Ať Legie pošlape Legii.“

Antonín Paduáňský

/1195-1231/

Františkánský mnich a misio-
nář, který proslul svými kázá-
ními proti heretikům. V roce
1222 kanonizován.

/pozn. překladatele/

Část první

Eva & Rumoko

Byl jsem v řídicím středisku, když J-9 přestal fungovat. K mým pracovním povinnostem patřila kontrola zařízení a jiné podobné nesmysly.

V podvodní kapsuli byli dva lidé, kteří proměřovali a kontrolovali Cestu do Pekla, jak byl nazýván obrovský vrt vyvrtaný do dna oceánu několik kilometrů pod námi. Každým dnem měl být dokončen a předán k užívání.

Jindy bych se vůbec nevzrušoval jakousi pitomou poruchou zařízení, jehož opravu zajišťují dva speciálně vyškolení technici. Problém byl v tom, že jeden z nich byl právě na dovolené na Špicberkách a druhý byl dnes ráno z důvodu nemoci uznán práce neschopným. Když Aquinou otrásl náhlý nápor větru a vln a když jsem si uvědomil, že zítra začíná operace RUMOKO, rozhodl jsem se, že J-9 opravím. Přesel jsem řídicí středisko a otevřel jsem boční stěnu centrálního panelu.

„Schweitzere! K tomu, abyste se v tom mohl hrabat, nemáte oprávnění,“ řekl doktor Asquith.

Hleděl jsem na obvody a spoje uvnitř panelu.

„Chtěl byste se na to podívat vy sám?“ zeptal jsem se.

„Jistěže ne. Nevěděl bych ani, čím začít Ale...“

„Chcete, aby Martin a Demmy zahynuli?“

„Víte, že ne, ale vy přece ne...“

„Tak mi tedy laskavě řekněte, kdo to má udělat? Ta kapsule je řízena právě odtud a něco se tady podělalo. Jestliže víte o někom, kdo se k tomu hodí lépe než já, tak pro něho rychle pošlete. Jestliže ne, pokusím se opravit J-9 sám.“

Konečně zavřel klapáčku. Mohl jsem se v klidu soustředit. Nebyli příliš opatrní. Použili dokonce i pájku.

Přepájeli spoje u čtyř obvodů.

Začal jsem s opravou. Asquith byl oceánograf, zcela určitě se nevyznal v elektronice. Doufal jsem, že nepozná, že opravuji následky sabotáže. Po zhruba deseti minutách kapsula začala zase normálně fungovat. Během práce jsem přemýšlel o síle, která bleskově proběh-

ne Dálnicí do Pekla, potom jako satanův posel nebo dokonce jako satan ve vlastní osobě bude uvolněno obrovské množství energie právě tady uprostřed Atlantiku. Ponurý vzhled oceánu, zcela normální s ohledem na tuto roční dobu a zeměpisnou šířku, mi nijak nezlepšil náladu. Smrtonosná jaderná energie bude použita k uvolnění ještě hrozivějších a děsivějších sil - tekutého magmatu, který teď kypěl pod dnem oceánu. Nemohl jsem stále pochopit, že si někdo může takto nerozvážně hrát s takovými silami. Lod' se zase otrásla pod náporem vln.

„A je to v pořádku,“ řekl jsem. „Bylo to jen pár krátkých spojení, ale už jsem je opravil.“ Dal jsem zpátky na původní místo boční stěnu panelu. „Teď by už neměly být žádné problémy,“ dodal jsem vzápětí.

Doktor pohlédl na monitor.

„Zdá se, že všechno funguje normálně. Hned to zjistím...“
Zmáčkl jeden knoflík.

„Aquina volá kapsulu. Jak mě slyšíte?“

„Ano, slyšíme vás. Co se stalo?“ došla zezdola odpověď.

„Už je to opraveno. Jak to vypadá u vás tam dole?“

„Všechny přístroje pracují normálně. Někaké instrukce?“

„Pokračujte normálně v práci.“

Hned nato se ke mně obrátil doktor Asquith.

„Podám o vaší úspěšné opravě hlášení s poděkováním. Prosím, abyste mě omluvil, že jsem tak na vás vyskočil. Nevěděl jsem, že J-9 dokážete opravit“

„Jsem inženýr elektroniky,“ odpověděl jsem. „Znám to zařízení. Kdybych byl přesvědčen o tom, že ho nedokážu opravit, ani bych se ho nedotkl.“

„Mám to chápat tak, že si nepřejete, abych to hlásil?!“

„Ano.“

„Tak to tedy neudělám.“

To bylo to nejlepší možné řešení, protože jsem právě odjistil malou bombu, která teď spočívala v levé kapse mé bundy a která měla za chvíli vylétnout přes palubu. Během pěti až osmi minut by zcela zničila záznam. Nezáleželo mi na něm, ale jestliže už existoval, tak bych byl radši, kdyby to byl můj záznam, nikoli záznam mých protivníků.

Poděkoval jsem mu a vyšel z řídicího střediska. Zbavil jsem se bomby a pak jsem začal přemýšlet o faktech.

Někdo se pokoušel o sabotáž projektu. Don Walsh měl tedy pravdu. Nebezpečí bylo zcela reálné. Chvíli přemýšlejme. Znamenalo to, že se jednalo o něco mnohem závažnějšího. Základní otázkou bylo, co to je a hned následující - co je s tím tedy nutné udělat?

Zapálil jsem si cigaretu a opřel se o pažení Aquiny. Díval jsem se na studený oceán zběsile útočící na loď. Třáslý se mi ruce. Byl to přece vysoce humánní projekt a k tomu velice nebezpečný. Proč chtěl někdo zabránit jeho uskutečnění? Jaké k tomu měl důvody? Nějaké přece existovat musely.

Podá doktor Asquith hlášení? Pravděpodobně ano, i když přesně neví, k čemu vlastně došlo. Budu muset nějak zdůvodnit přerušení práce kapsuly tak, aby jeho hlášení bylo v relaci se záznamem v jejím palubním deníku. Napíše, že jsem odstranil krátké spojení a dost. To stačí.

Došel jsem k závěru, že mí protivníci mají přístup k palubnímu deníku Aquiny. Zjistí z něho, že nebylo hlášeno zneškodnění bomby. Budou také vědět, kdo jim zhatil plány. Mohou být v kritickém okamžiku natolik neopatrni, že udělají nějaký zcela neočekávaný a nepatřičný krok. O to mi právě šlo. Ztratil jsem už celý měsíc čekáním na něco podobného. Doufal jsem, že je to zneklidní a že mi budou chtít položit několik otázek.

Odešel jsem do své kabiny, a protože jsem byl po práci, udělal jsem si drink.

Za chvíli někdo zaklepal na dveře.

„Otočte klikou a strčte do dveří.“

Do mé kabiny vešel mladík jménem Rawlings.

„Pane Schweitzere, chtěla by s vámi mluvit Carol Deithová.“

„Řekněte jí, že hned přijdu.“

„Vyřídím,“ řekl mladík a odešel.

Učesal jsem se a vzal si novou košili Carol Deithová byla mladá a pěkná žena. Byla na lodi bezpečnostním důstojníkem. Měl jsem docela dobrou představu o tom, čím se asi ve skutečnosti opravdu zabývala a co dělala.

Došel jsem ke dveřím její kanceláře a dvakrát zaklepal.

„Ahoj,“ řekl jsem, když jsem vstoupil dovnitř.

„Chtěla jste si se mnou promluvit“

„Schweitzer. Ano, čekám na vás. Prosím, posaďte se.“

Ukázala mi rukou směrem k protějším konci svého drahého psacího stolu.

Posadil jsem se.

„Dnes odpoledne jste opravil J-9.“

Pokrčil jsem rameny.

„Je to otázka nebo konstatování skutečnosti?“

„Nejste oprávněn zabývat se J-9.“

„Jestli si přejete, mohu se vrátit zpátky a uvést modul J-9 do takového stavu, v jakém jsem ho našel.“

„Přiznáváte tedy, že jste se vrtal v J-9?“

„Přiznávám.“

Vzdychla.

„Pochopte mě, prosím. Nejde mi o to, co si myslíte. Pravděpodobně jste zachránil život dvěma lidem. Nehodlám vznést proti vám obvinění z důvodu porušení bezpečnostních předpisů. Chtěla bych teď vědět něco jiného.“

„A to?“

„Byla to sabotáž?“

Ano. Věděl jsem, že k tomu dojde.

„Ne,“ odpověděl jsem. „Nebyla to sabotáž. Bylo to krátké spojení.“

„Lžete.“

„Je mi líto, ale nerozumím....“

„Moc dobře mi rozumíte. Někdo zcela záměrně poškodil modul. Vy jste ho opravil. Bylo to úplně něco jiného než pár krátkých spojení. Byla tam také bomba. Zhruba před půlhodinou jsme na le-voboku zaregistrovali její zřetelný výbuch.“

„To jste řekla vy, ne já.“

„Co to hrajete za podivnou hra? Pomohl jste nám a zároveň někoho chráníte. O co vám jde?“

„O nic.“

Pozoroval jsem ji. Měla rusé vlasy a velké množství pih. Její zelené oči budily zdání, jako by byly pod červenou linií ofiny příliš daleko od sebe. Byla vysoká, měla přinejmenším sto osmdesát centimetrů. Kdysi jsem s ní tančil při jedné večerní party na lodi.

„Tak tedy?“

„Prosím?“

„Čekám na vaši odpověď.“

„Na co?“

„Byla to sabotáž?“

„Ne,“ řekl jsem. „Proboha, jak jste na to přišla?“

„Víte, že k něčemu podobnému už několikrát došlo?“

„To nevím.“

Náhle se začervenala, což ještě zdůraznilo její pihy. Co ji tak rozrušilo?

„Ano, několikrát Zabránili jsme jim v tom, ale oni tady byli.“

„Jací oni?“

„Nevíme, kdo to byl.“

„Jak to?“

„Nikoho se nám nepodařilo chytit.“

„Jak je to možné?“

„Byli mazaní.“

Zapálil jsem si cigaretu.

„Mýlíte se. Opravdu to byla krátká spojení. Jsem elektronik, proto jsem je našel. To je vše.“

Taky si vytáhla cigaretu. Podal jsem jí oheň.

„Dobře. Chápu, že to je všechno, co jste mi chtěl říct.“

Vstal jsem.

„Jen tak mimochodem, prověřila jsem si vás.“

„No, a co jste zjistila?“

„Nic. Jste v pořádku.“

„To rád slyším.“

„Moc nejásejte. Ještě není všem dnům konec.“

„Jak je vám libo. Stejně nic nového nenajdete.“

Byl jsem si tím zcela jist. Vyšel jsem z kanceláře, přemýšleje o tom, kdy se jim podaří mě vyhmátnout

Každoročně těsně před Božím hodem vánočním posílám sváteční pohlednici. Nepodepisuji ji. Pohlednice obsahuje pouze názvy čtyř barů a hospůdek spolu s místy, kde se nalézají. Všechno je napsáno velkými tiskacími písmeny. Na Velikonoce, prvního května, v první letní den nebo na Halloween mezi jedenadvacátou hodinou a půlnocí místního času jsem vždy v některém z těchto čtyř míst. Po půlnoci se zvedám a odcházím. Každý následující rok to jsou jiné bary.

Platím vždy hotově, nikoliv Centrální kreditní kartou, kterou dnes používají téměř všichni. Na pohlednici uvedené bary a hospůdky jsou malé, příjemné špeluňky na periferiích uvedených měst. Don Walsh se v nich občas objevuje, sedá si vedle mě a objedná si pivo. Dáváme se spolu do řeči a pak se jdeme projít. Někdy nepřijde, ale nikdy si nedovolí nepřijít dvakrát po sobě. Pokud nepřijde, na další schůzku mi vždy přinese peníze.

Před několika měsíci v první letní den jsem seděl u malého stolku v hospůdce Inferno ve městě San Miguel de Allende v Mexiku. Byl příjemný, vlahý večer, hvězdy nádherně svítily, zatímco já se ještě před chvílí procházel po ulicích poblíž Národního památníku. Po nějaké době jsem spatřil Dona. Mel na sobě tmavý vlněný oblek a žlutou, u krku rozepnutou košili. Vešel do baru, něco si objednal, otočil se a rozhlédl po baru. Když se na mě usmál, kývl jsem hlavou. Dal mi rukou znamení. Přišel k mému stolku se sklenkou v jedné ruce a jídelním lístkem Carta Blanca ve druhé.

„Já vás znám,“ řekl.

„Jistě. Nepřisednete si?“

Přisunul si malé křesílko a posadil se do něho přímo proti mně. Popelník na mém stolku byl přeplněn, nikoli ale mým přičiněním. Ve vzduchu bylo cítit tequilu, zatímco my dva byli v zajetí dvourozměrných naháčů bojujících o místo na zdi s jinými plakáty propagujícími býčí zápasy.

„Jak se jmenujete?“

„Frank,“ odpověděl a vypustil kouř z úst „Nebylo to v New Orleansu?“

„Bylo, na Mardi Grass, před několika léty.“

„Máte pravdu. A vy jste...“

„George.“

„Ano, vzpomínám si. Pili jsme tenkrát spolu a hráli poker. Výborně jsme se přitom bavili.“

„Obehrál jste mě asi o dvacet dolarů.“

Zašklebil jsem se na něho.

„Co teď děláš?“ zeptal jsem se ho.

„Normální, běžné kšefty. Někdy menší, jindy zase větší. Víš, jak to chodí. Naposled šlo o výjimečné velký džob.“

„Blahopřeji. Doufám, že všechno dobře dopadne a že ti to vyjde.“

„Já také.“

Chvíli jsme si povídali. Don přitom popíjel své pivo.

„Už sis prohlédl město?“ zeptal jsem se ho.

„Jen trochu. Slyšel jsem, že to je velmi tiché místo, které rozhodně stojí za zhlédnutí.“

„Myslím si, že si ho oblíbíš. Byl jsem už tady kdysi na tom jejich Karnevalu. Všichni při něm fetují, aby vydrželi nejméně tři dny nespát. Indios přicházejí do města z hor a tančí. Představ si, stále tu mají ještě pesety. Mají zde také jedinou gotickou katedrálu v Mexiku. Autorem jejího projektu byl jakýsi negramotný Indián, který viděl gotické katedrály na evropských poštovních známkách. Všichni byli přesvědčeni o tom, že katedrála spadne, sotva bude sundáno lešení. Nestalo se tak. Katedrála dosud stojí na svém místě.“

„Chtěl bych tady zůstat několik dní, ale mám k dispozici jen jeden den. Chtěl bych koupit několik suvenýrů pro svou rodinu.“

„Jsi na tom nejsprávnějším místě. Všechno je tu velice levné, zvláště šperky a drahokamy.“

„Škoda, že nemám více času.“

„Na pahorku za městem je toltécká zřícenina. Neviděl jsi ji ještě? Na vrcholu má tři kříže. Je to velice zajímavý architektonický objekt, natolik kuriózní a zvláštní, že místní úřady a vláda vůbec neberou na vědomí jeho existenci. Pohled z vrcholku pahorku, na kterém stojí, je přímo nádherný.“

„Rád bych se tam podíval. Jak se k ní dostanu?“

„Prostě vystoupíš nahoru. Nikdo ji nehlídá, vstup do zříceniny je volný.“

„Jak dlouho to trvá?“

„Slabou půlhodinku. Dopij pivo a půjdeme.“

Dopili jsme pivo, zaplatili a vyrazili na turistickou túru.

Už za chvíli Don těžce oddychoval. Nebylo se čemu divit, normálně žijeme jen několik metrů nad mořem. Tady jsme byli ve výšce dvou tisíc. Nakonec jsme přece jen dorazili na vrchol onoho pahorku.

Usedli jsme na balvany.

„To místo neexistuje stejně jako ty.“

„Máš pravdu.“

„Pak tady taky není žádný odposlech, na rozdíl od mnoha jiných míst v dnešní době.“

„Je to tady úplná pustina, vid’?“

„Doufám, že jí zůstane i nadále.“

„Já také.“

„Děkuji ti za vánoční pozdrav. Nehledáš práci?“

„Víš dobře, že ano.“

„V pořádku. Měl bych pro tebe něco.“

Tím to všechno vlastně začalo.

„Slyšel jsi někdy o Lewardských a Windwardských ostrovech?“ zeptal se mě Don. „Anebo o ostrovu Surtsey?“

„Ne.“

„Najdeš je v souostroví Malých Antil, jihozápadně od Portorika a Panenských ostrovů, nedaleko pobřeží Jižní Ameriky, severně od Guadalupe. Tvoří vrcholky podmořského masivu širokého od třiceti do sto padesáti kilometrů. Jsou vulkanického původu. Každý jejich vrcholek je vulkán, buď činný nebo už vyhaslý.“

„Pokračuj.“

„Havajské souostroví vzniklo podobným způsobem. Ostrov Surtsey se vynořil z moře ve dvacátém století. Vznikl velice rychle nedaleko Mandu, na západ od Vestmannyarských ostrovů. Bylo to v roce 1963. Podobným způsobem vznikl také ostrov Capelnikos na Azorech. Prostě se narodil pod mořskou hladinou.“

„Opravdu?“

Ted’ mi už bylo všechno jasné. Věděl jsem už téměř vše o projektu RUMOKO. Jeho název pocházel od maorského boha vulkánů a zemětřesení. Ve dvacátém století existoval podobný, později zastavený projekt, nesoucí název Mohole, jehož pomocí měla být zjištěna možnost těžby ložisek zemního plynu prostřednictvím hlubinných vrtů a jaderných náloží

„RUMOKO,“ řekl Don. „Neslyšel jsi o tom něco?“

„Něco ano. Z vědeckého sloupku Timesů.“

„To bohatě stačí. To je to, v čem teď jedu.“

„Jak to?“

„Někdo se pokouší projekt RUMOKO sabotovat. Byl jsem natjat, abych se pokusil zjistit, kdo, jak a proč se pokouší zastavit jeho realizaci a zabránit tak možným sabotážím. Bohužel, neuspěl jsem. K tomu ke všemu jsem ještě za zcela podivných okolností přišel o dva své lidi. Pak jsem dostal tvoji pohlednici.“

Podíval jsem se na něho. Jeho zelené oči zářily ve tmě. Byl o něco nižší než já a taky vážil o pár kilogramů méně než já, ale i tak to byl kus pořádného chlapa. Teď zaujímal téměř vojenský postoj, díky čemuž budil zcela jiný dojem než před chvílí, kdy zadýchaně vystupoval na vrchol pahorku.

„Chceš, abych se toho zúčastnil?“

„Chci.“

„Kolik dostanu?“

„Padesát tisíc. Možná, že sto padesát, podle toho, jak to dopadne.“

Zapálil jsem si cigaretu.

„Jak to mám udělat?“

„Necháš se najmout jako člen posádky Aquiny.“

„Dobrá.“

„Dobře. Tak to bude nejlepší. Pokus se zjistit, kdo chce ten projekt potopit. Pak mi o tom podáš zprávu. Nebo ještě lépe, zbav se těch lidí způsobem, jaký sám uznáš za vhodný, a teprve pak mi podej zprávu.“

Usmál jsem se na něho.

„To vypadá na velice obtížný úkol. Kdo si tě najal?“

„Jistý americký senátor, který by chtěl zůstat v anonymitě.“

„Mohl bych hádat, kdo to je, ale nechám toho.“

„Bereš to?“

„Ano. Potřebuji prachy.“

„Bude to ale nebezpečná práce.“

„Všechny úkoly jsou nebezpečné.“

Zadívali jsme se na kříže na vrcholku zříceniny. Byly k nim přivázány balíčky cigaret a jiné cenné předměty jako velice svérázná forma symbolické oběti.

„V pořádku,“ poznamenal Don. „Kdy chceš začít?“

„Do konce měsíce.“

„Dobře. Kdy mi podáš zprávu?“

Pokrčil jsem rameny.

„Až budu něco mít.“

„To tentokrát nestačí. Je nutné vyřídit to do patnáctého září.“

„A co když se nic nestane?“

„Padesát tisíc.“

„A jestliže nastanou problémy a já se budu muset někoho zbavit?“

„Tak jak jsem řekl.“

„Dobrá, jsme domluveni. Do patnáctého září.“

„Žádná hlášení?“

„Jen když budu potřebovat pomoc, anebo když budu mít nějakou velice důležitou zprávu.“

„Souhlasím.“

Natáhl jsem k němu ruku.

„Jsme domluveni, Done.“

Don pohodil hlavou směrem ke křížům.

„Chyť toho darebáka,“ řekl. „Chci ho mít. Ti dva, které jsem ztratil, byli opravdu moc dobří.“

„Pokusím se. Udělám, co bude v mých silách.“

„Nechápu, jak jsi...“

„To je moje věc. Přišel bych o kejhák, kdyby ses o tom cokoliv dozvěděl.“

Pak jsme pomalu sešli z pahorku. Opustil jsem ho na místě, kde jsme ještě před několika okamžiky stáli spolu uprostřed přicházející noci.

„Zvu tě na pivo,“ řekl Martin, když jsem ho míjel na přední palubě, vrací se od Carol Deithové.

„Dobrá,“ souhlasil jsem.

Odešli jsme spolu do lodního baru.

„Chtěl bych ti poděkovat za to, co jsi pro nás udělal, když jsme spolu s Demmym byli pod vodou.“

„To je maličkost,“ odpověděl jsem. „Sám bys udělal ihned totéž, kdyby v kapsle byl někdo jiný a ty bys byl na palubě lodi.“

„Ještě jednou ti moc děkuji.“

„Přijímám tvé poděkování,“ řekl jsem a pozvedl plastický korbel s pivem. „K čertu, všechno už je z plastu! Jak vypadá ten vrt zevnitř?“

„Nádherně,“ odpověděl Martin a sraštil přitom své široké čelo. Kolem jeho modrých očí se objevilo několik vrásek.

„Nevypadáš na to, že bys byl o tom bůhvíjak přesvědčen.“

Usmál se a hlasitě polkl.

„Víš, ještě nikdo to před námi nedělal. Máme trochu strach.“

Pokládal jsem to za celkem příznivý popis celkové situace.

„Ale celý vrt má přece odpovídající tvar a velikost?“

Rozhlédl se kolem sebe, jako kdyby se obával toho, že nás někdo může slyšet. Samozřejmě byl odposlech nainstalován i tady, ale Martin i tak neřekl nic, co by mohlo jemu nebo mně uškodit. Kdyby to chtěl udělat, zavedl bych ho zadržel.

„Má,“ řekl.

„Dobře,“ řekl jsem, „velmi dobře.“

„Až příliš se zajímáš o ten vrt,“ odpověděl na mou poznámku Martin. „Jsi přece jen obyčejný technik.“

„Má práce mi přináší opravdové potěšení.“

Podíval se na mě.

„Nezlob se na mě, ale zní to příliš staromódně jakoby z dvacátého století.“

„Jsem staromódní. Nemohu se toho zbavit.“

„Líbí se mi to,“ řekl můj spolustolovník. „Škoda, že podobně nesmýšlí více lidí.“

„Co teď dělá Demmy?“

„Spí. Měli by tě povýšit,“ dodal.

„Doufám, že to neudělají.“

„Proč?“

„Nemám rád odpovědnost.“

„Ale vždyť jsi ji vzal sám na sebe a povedlo se ti to.“

„Pro tentokrát jsem měl štěstí. Kdo ví, jak by to dopadlo, kdyby k tomu došlo znovu.“

Podíval se na mě úkosem.

„Cos myslel tím, ještě jednou?“

„Jestli by k tomu ještě někdy došlo,“ odpověděl jsem mu.

„V řídicím středisku jsem tehdy byl jen náhodou.“

Hleděl na mě, popíjel pivo a chápavě pokyvoval hlavou.

„Chceš tím říct, že jsi spíše líný než pracovitý?“

„Tak nějak.“

Připouštěl jsem, že se Martin chce ode mě dozvědět co se opravdu děje. Oba dva jsme toho moc nevěděli, i když jsme si byli dobře vědomi toho, že se děje něco, co by se dít nemělo.

Před padesáti léty v roce 1957 byla založena AMSOC - American Miscellaneous Society. Nebyla to jen vyložená psina, či výsměch

nesmyslné tendenci vytváření všech možných organizací a společností; už jen z toho důvodu, že tuto společnost tvořili pouze dva členové: doktor Walter Munk z Oceánografického institutu a doktor Harry Hess z Princetonské univerzity. Oba učenci představili veřejnosti projekt, který však díky nedostatku finančních prostředků nebyl nikdy realizován. Navzdory tomu nebyl zapomenut

I když projekt Mohole zemřel, aniž by se narodil, dal základ čemusi, co pak ve svém konečném důsledku mělo mnohem větší váhu a dopad.

Většina lidí ví, že zemská kůra je pod póly kolem čtyřiceti kilometrů silná a že by bylo téměř nemožné ji tam provrtat. Ví se také, že pod dnem oceánů je zemská kůra mnohem tenčí. V těchto místech by bylo možné vrtat a proniknout do Mohorovičičovy plochy nespojitosti.

Informace a poznatky, jež by byly tímto způsobem získány, by byly k nezaplacení. Získání vzorků zemské kůry by umožnilo odpovědět na otázky tykající se radioaktivity, přenosu tepla, geologické struktury a geologického stáří Země. Poznali bychom tloušťku jednotlivých vrstev zemské kůry, mohli bychom rovněž porovnat tyto informace s výsledky výzkumů seismologických vln, které vznikaly při zemětřeseních dlouho předtím, než se na Zemi objevil člověk.

„Dáš si ještě jedno pivo?“ zeptal se mě Martin.

„S radostí, díky.“

Na základě údajů uvedených v publikaci Aktivní vulkány světa, kterou vydala Mezinárodní geologická a geofyzická společnost, je možné zjistit, že vyhaslé vulkány vytvářejí pásma. Jedním z nich je Ohnivý kruh kolem Pacifiku. Začíná u pobřeží Jižní Ameriky, táhne se přes Chile, Ekvádor, Kolumbii, celou Střední Ameriku, Mexiko, západní část Spojených států, Kanadu, Kurily, Japonsko, Filipíny, Indonézii a Nový Zéland. S výjimkou Středozemního moře existuje podobné pásmo také v Atlantiku poblíž Mandu. Právě tam jsme byli.

Zvedl jsem své pivo a několikrát si lokl. Na celém světě existuje kolem šesti set vulkánů a sopek, jež lze pokládat za činné, i když jejich činnost je jen sporadická.

Právě my jsme měli rozšířit jejich počet o další sopku. Naším cílem bylo vytvořit v Atlantiku novou sopku, lépe řečeno ostrov vulkanického původu. To bylo účelem operace RUMOKO.

„Zase budu spuštěn v kapsuli,“ řekl Martin. „Myslím si, že za pár hodin. Byl bych ti nesmírně vděčen, kdyby ses občas mrknul na tu prokletou mašinu. Nějak bych se ti pak za to odvděčil.“

„Dobrá,“ odpověděl jsem. „Dej mi vědět, až tě znovu spustí dolů. Budu se snažit, abych byl poblíž řídicího střediska, pokud tam nebude někdo, kdo se v tom vyzná líp než já.“

Poklepal mě po rameni

„To mi stačí. Děkuji ti.“

„Máš strach?“

„Mám.“

„Proč?“

„Ta prokletá věc vypadá opravdu hrozně. Tys byl můj opravdový anděl strážný. Nevím, co to vlastně bylo. Prostě, měli jsme smůlu.“

„Asi ano.“

Chvilí jsem ho pozoroval, pak jsem se znovu věnoval svému pivu.

„Izotermické mapy svědčí o tom, že se jedná o optimální místo,“ řekl jsem. „Obávám se pouze jedné věci, ale to se zcela vymyká mým vědomostem.“

„Jaké?“

„Mé obavy se týkají magmatu.“

„Co konkrétně máš na mysli?“

„Nikdo neví, jak se zachová po uvolnění. Samotné magma má různé složení. Kontakt s mořskou vodou a ovzduším může dopadnout všelijak.“

„Říkali, že to je naprosto bezpečné.“

„To je pouze hypotéza. Sice vědecká, ale přece jen hypotéza.“

„Hrozí nám nějaké nebezpečí?“

„Nám ne až tak velké, protože budeme chráněni, ale může to mít vliv na teplotu na Zemi, na přílivy, na počasí.“

Několikrát vážně kývl hlavou.

„Nelíbí se mi to.“

„Mně také.“

Dopili jsme pivo.

„Musím už jít“

„Nedáš si ještě jedno?“

„Ne, děkuji. Mám ještě nějakou práci.“

„V takovém případě na viděnou.“

„Na shledanou. A neměj strach.“

Vyšel jsem na horní palubu. Měsíc svítil tak silně, že jsem viděl stíny. Bylo velice chladno, zvedl jsem límec pláště. Chvilí jsem se díval na vlny, pak jsem se vrátil do své kabiny.

Dal jsem si sprchu a poslechl si poslední zprávy. Nakonec jsem vlezl do postele a začal číst knihu. Za chvilí mě přepadla ospalost. Odložil jsem knihu na stolek při posteli, zhasl světlo a nechal se lodí kolébat, abych rychleji usnul.

Musel jsem se dobře vyspat. Zítra se má přece narodit RUMOKO.

Nevím, jak dlouho jsem spal. Asi několik hodin. Najednou mě něco probudilo.

Někdo opatrně otevřel dveře mé kabiny a tiše vešel dovnitř. Už úplně probuzený jsem tiše ležel v posteli a se zavřenýma očima čekal na další vývoj situace. Uslyšel jsem, že někdo otočil klíčem ve dveřích.

Najednou se rozsvítilo světic a někdo mi položil ruku na rameno.

„Vzbud’ se,“ ozval se něčí hlas.

Předstíral jsem, že se pomalu probouzím. Byli dva. Protřel jsem si pomalu oči. Když jsem je otevřel, spatřil jsem pistoli mířící na mou hlavu.

„Co se to, k sakra, děje?“ zeptal jsem se s předstíraným rozhořčením.

„Nic,“ odpověděl chlapík s pistolí. „My se ptáme a ty odpovídáš. Ne naopak.“

„Dobrá. Co chcete?“

„Kdo jsi?“

„Jmenuji se Albert Schweitzer.“

„Známe jméno, které používáte. Chceme však vědět, kdo jste ve skutečnosti.“

„Už jsem vám to řekl.“

„Nevšimli jsme si, že bys nám to řekl.“

„To je mi líto.“

„Nám také.“

„Tak tedy?“

„Řekni nám něco o sobě a o svém poslání.“

„Nevím, o čem to mluvíte.“

„Vstaň!“

„Podejte mi nejdříve župan. Visi v koupelně na vnitřní straně dveří.“

Ten, který držel pistoli v ruce, se otočil ke svému partnerovi.

„Přines mu ho. Než mu ho ale podáš, tak ho pořádně prohlédni.“

Oba měli tváře zakryté kapesníky. To svědčilo o tom, že to jsou profíci. Amatéři by dali přednost maskám na oči, které zakrývají jen minimum. Dolní část tváře lze snadno identifikovat.

„Děkuji,“ řekl jsem, když mi onen neozbrojený chlapík přinesl můj modrý župan. Oblékl jsem si ho, přepásal se páskem a posadil se na okraj postele.

„Tak o co vám vlastně jde?“

„Pro koho pracuješ?“

„Pro projekt RUMOKO.“

Chlapík s pistolí v ruce mě lehce udeřil levou rukou do obličeje, drže v pravici pevně svou zbraň.

„Ne,“ odpověděl. „Řekneš nám všechno, co víš.“

„Nevím, o čem to mluvíte. Mohu si zapálit?“

„Můžeš. Ne, počkej. Vezmi si mou cigaretu. Nevím, co můžeš mít ve svém balíčku.“

Vzal jsem si jednu, zapálil si ji, vtáhl jsem do sebe kouř a hned vzápětí ho vyfoukl.

„Pořád nechápu, co po mně chcete. Řekněte mi, co vás vlastně zajímá. Snad vám dokážu nějak pomoci. Nemám rád jakékoli problémy.“

Zdálo se, že je má odpověď trochu uklidnila, protože oba s úlevou vydechli. Muž kladoucí otázky měl kolem sto pětasedmdesáti centimetrů, druhý kolem sto osmdesáti. Oba se posadili vedle mě na postel.

„Uvolni se, Schweitzere. My taky nemáme rádi problémy,“ řekl ten s revolverem.

„Výborně. Ptejte se mě, na co chcete, a já vám na vaše otázky poctivě odpovím.“ Byl jsem připraven lhát, jako když tiskne. „Poslouchám.“

„Dnes jsi opravil J-9.“

„Všichni to vědí.“

„Proč jsi to udělal?“

„Dvěma lidem hrozila smrt a já jsem věděl, co mám udělat, abych je zachránil.“

„Odkud jsi to věděl?“

„Proboha, vždyť jsem elektronik! Dovedu si poradit s elektronickými obvody. Mnoho lidí to dovede stejně jako já.“

Vyšší z nich se podíval na toho druhého. Ten přikývl. „Proč ses tedy tak snažil, aby doktor Asquith nic nehlásil?“ zeptal se ten vyšší.

„Protože tím, že jsem se dotkl toho modulu, jsem porušil předpisy. Nejsem oprávněn opravovat J-9.“ Tamten opět přikývl. Oba měli tmavé, lesklé vlasy. Oba byli fyzicky velice dobře vyvinuti.

„Jinými slovy řečeno, jsi normální, docela obyčejný občan,“ začal ten vyšší, „který dokončil studia, neoženil se a poctivě pracuje ve svém oboru. Na první pohled to možná všechno vypadá tak, jak říkáš. V takovém případě ti křivdíme. Ale všechny známé okolnosti jsou více než podezřelé. Opravil jsi velice komplikované zařízení, aniž bys k tomu měl oprávnění.“

Přikývl jsem.

„Proč?“

„Mám zvláštní vztah k umírání. Nemám rád, když to někdo provozuje přímo před mýma očima. Pro koho pracujete? Pro nějakou výzvědnou službu?“

Nižší z nich se usmál. Odpověděl ten druhý.

„Nemůžeme ti to říct. Jistě to chápeš. Nás jen zajímá, proč ses rozhodl ponechat v tajnosti něco, co je zcela očividnou sabotáží.“

„Už jsem vám to řekl.“

„Jistě, ale sám dobře víš, že to byla lež. Nikdo by přece neporušil příkazy takovým způsobem, jak jsi to udělal ty.“

„Nesmysl. Šlo o lidské životy.“

Neznámý zakroutil nesouhlasně hlavou.

„Obávám se, že budeme muset pokračovat ve výslechu zcela jinými metodami.“

Pokaždé, když se cítím být ohrožen, objevují se vzpomínky. Jako mýdlové bubliny bleskově mění barvu, trvají jen krátce a rychle mizejí.

V Karibském zálivu se na dně moře nachází Nový Eden. Připomíná velkou skleněnou kopuli. Podle posledních informací je domovem pro více než sto tisíc lidí. Je z něho nádherný výhled. Do velké dálky z něho září množství světél, jež ukazují cestu mezi skálami, po nichž se pohybuje mnoho podvodních vozidel, která vypadají jako malé tanky. Různá podvodní vozidla se vznášejí v nejrůznějších hloubkách. Impozantně vypadající potápěči v přiléhavých barevných kombinézách se objevují a zase ztrácejí v mlhavém přišelí tropického moře.

Strávil jsem tam několik dní dovolené. I když jsem přitom objevil mně dosud zcela neznámé pocity klaustrofobie, bylo tam celkem příjemně. Obyvatelé Nového Edenu se dobrovolně zúčastnili mise mající za cíl snížení počtu obyvatelstva žijícího na kontinentech. Neměli však nic proti turistům. Ani proti mně. Plaval jsem s nimi, pomáhal jim, navštěvoval jejich doly, zahrady i domy.

Nebyla to však ta pravá představa mého ráje; to bláznivé barevné podmořské město zcela určitě nebylo pro mě. Pokaždé, když jsem se nacházel v nějakém nebezpečí, právě v něčem takovém, v čem jsem se nacházel, právě teď jsem na ně vzpomínal.

Vzdychl jsem, vtáhl do sebe kouř z cigarety a hned vzápětí ji uhasil. Věděl jsem, že mýdlová bublina mých vzpomínek za chvíli praskne.

Jaké to je, být jediným člověkem na Zemi, který neexistuje? Těžko říct. Není lehké zobecňovat, když víte pouze o jednom jediném případě - o sobě samém. Pokud jde o mne, pokládal jsem to za jakýsi druh velice neobvyklého zážitku. Pochybuji, zda by to šlo vůbec k něčemu přirovnat.

Došlo k tomu velice kuriózním způsobem.

Kdysi jsem dělal počítačové programy. Tím to vlastně všechno začalo. Kteréhosi dne ke mně dorazila velice znepokojující informace. Dozvěděl jsem se, že celý svět bude převeden na magnetickou pásku. Jak? V dnešní době má každý svůj rodný list, vysokoškolský diplom, osvědčení o kreditové solventnosti, seznam všech podniknutých cest a míst pobytu. Posledním dokladem je úmrtní list. Předtím byly všechny tyto informace na různých místech. Bylo rozhodnuto

soustředit je do jednoho místa. To místo bylo nazváno Centrální databankou.

Byl jsem jedním z těch, kdo ji vytvářeli. Když byly práce nad realizací tohoto systému v plném proudu, začal jsem o něm mít vážné pochybnosti. Věděl jsem však, že už je příliš pozdě, aby se proti tomu dalo cokoli udělat.

Zabýval jsem se tehdy slučováním už existujících dat. Domníval jsem se, že v tom báječném elektronickém kolapsu století, ve kterém žijeme, je Centrální databanka opravdu nezbytná. Představoval jsem si, jak má každý dům, každá domácnost přístup k čemukoli, co kdy bylo napsáno: ke knihám, publikacím, přednáškám, statistickým údajům (jistá teorie hovořila o tom, že nelze manipulovat se statistickými údaji, jestliže jsou dostupné komukoli a kdokoli z nich může vyvozovat závěry). Úplné informace by umožnily rozvoj všech oblastí společenského života: ekonomiky (jak nádherná by byla skutečnost, že by se o každém centu vědělo, na co byl vlastně vydán), dopravy (vyřešení všech dopravních problémů na souši, na vodě a ve vzduchu) a medicíny (snížení počtu úmrtí). Nejmarkantněji by se to projevilo ve snížení počtu kriminálních činů. Jen opravdový psychopat by se rozhodl spáchat trestný čin, když díky centrální registraci všeho, včetně otisku prstů a míst pobytu, už jen pouhé pomyšlení na jeho spáchání by vedlo k dopadení. Cítil jsem, že nastává zlatá doba.

Pěkná blbost.

Můj přítel, který měl jisté kontakty s mafií, se hlasitě rozesmál, když to uslyšel. Obdivoval jsem ho. Právě přešel z univerzity do státních služeb.

„Ty opravdu věříš tomu, že všichni budou zaregistrováni, že každá transakce a finanční operace bude zaznamenána v paměti počítače?“ zeptal se mě.

„Po určité době ano.“

„Pamatuj si, že peníze neleží jen ve švýcarských bankách, ale i v punčochách a matracích. Nikdo neví, kolik je vlastně peněz na světě, a nikdy se to také nedoví.“

Měl pravdu. Nešlo jen o peníze. Každou nežádoucí operaci nebo informaci šlo přece velice jednoduše zatajit. Byla celá řada lidí, jimž na tom nesmírně záleželo.

I když se projekt stále více vzdaloval od původních záměrů, neustále se rozvíjel. Trvalo to celé tři roky. Během té doby jsem po-

stoupil z funkce staršího programátora až na místo poradce Johna Colgatea, který řídil celý projekt.

Jednoho dne, kdy už jsme byli se vším téměř hotovi, jsem se mu svěřil se svými postřehy a pochybnostmi. Obával jsem se, že stvoříme monstrum, které zbaví lidi jejich svobody. Chvíli se na mě díval a přitom si hrál s těžátkem vyrobeným z korálů.

„Možná, že máš pravdu,“ řekl mi. „Co chceš udělat?“

„Nevím,“ odpověděl jsem. „Chtěl jsem se vám pouze svěřit se svými pocity.“

Vzdychl a otočil se na své otáčivé židli směrem k oknu. Dlouho se díval z okna, aniž by se pohnul. Už jsem si myslel, že usnul, což se mu častokrát po obědě stávalo. Nakonec však přece jen promluvil.

„Nemyslíš si, že jsem totéž slyšel už nejméně stokrát?“

„Možná, že ano,“ odpověděl jsem. „Pokaždé, když jsem si na to vzpomněl, napadlo mě, co mi na to odpovíte.“

„Nemám na to žádnou odpověď. Cítím, že to je změna k lepšímu, jinak bych se toho vůbec nezúčastnil. Na druhé straně však přiznávám, že se mohu mýlit Navzdory všem možným kritickým připomínkám je třeba najít jakousi metodu umožňující registraci a řízení všech podstatných elementů majících vliv na život tak komplikované společnosti, jakou je ta naše. Jestliže víš o nějaké jiné, lepší metodě, tak mi to řekni.“

mlčel jsem. Zapálil jsem si cigaretu a čekal, co mi ještě poví. Tehdy jsem ještě nevěděl, že mu zbývá pouze půl roku života.

„Vzal jsi někdy na vědomí možnost být mimo tento systém?“ zeptal se mě.

„Co tím myslíte?“

„Rezignaci. Vyjít ze systému.“

„Být mimo tento systém? Mám to chápat tak, že máte na mysli zničení něčí - například mé - kartotéky ještě před jejím převedením do systému?“

„Přesně tak.“

„Ale v takovém případě nebudu moci nalézt žádnou práci, protože absence jakýchkoliv údajů o mém vzdělání a o práci, kterou jsem vykonával u předcházejícího zaměstnavatele, mi znemožní ucházet se o místo.“

„To už bude tvůj problém.“

„Bez potvrzení banky o mé platební způsobilosti si nebudu moci nic koupit.“

„Budeš muset kupovat jen za hotové.“

„Peněžní hotovost je pod kontrolou systému.“

Otočil se se svou židlí zase zpátky ke mně a usmál se.

„Opravdu?“

„No, ne všechna,“ přiznal jsem váhavě.

Zatímco si zapaloval dýmku, přemýšlel jsem o tom, zda to byl z jeho strany čirý sarkasmus nebo zda to myslel opravdu vážně. Hustý kouř zcela zakryl jeho stříbřité, husté licousy.

Jako by chtěl reagovat na mé pochybnosti, vstal ze židle, přešel celou místnost a otevřel skříňku s dokumenty. Chvilí se v ní přehraboval, potom se vrátil zpátky ke svému stolu a v ruce držel několik svazků identifikačních karet.

„To jsi ty. Příští týden jdeš do systému,“ řekl a vypustil z úst velká oblaka kouře, za kterými nebyl téměř vidět.

„Vezmi si to domů, dej si to pod polštář. Vyspi se na tom. Sám se rozhodni, co se s nimi má stát.“

„Nechápu...“

„Musíš se rozhodnout sám.“

„A když je zničím? Co pak uděláte?“

„Nic.“

„Proč?“

„Protože mně už to je všechno jedno.“

„To není pravda. Jste přece šéfem toho všeho.“

Pokrčil rameny.

„Nebo v užitečnost a potřebnost systému nevěříte?“

Sklopil zrak a párkrát se poškrábal na nose.

„Nejsem o tom už tak přesvědčen jako kdysi.“

„Kdybych to udělal, přestal bych oficiálně existovat“

„To ano.“

„Co by se se mnou stalo?“

„To už je tvoje věc.“

Chvilí jsem o tom přemýšlel a pak jsem řekl:

„Dejte mi, prosím, ty karty.“

Podal mi je přes stůl. Vzal jsem je do ruky a zasunul si je do kapsy.

„Co s nimi hodláš udělat?“

„Spát na nich, jak jste mi řekl.“

„Postarej se, abys mi je nejpozději do příštího čtvrtku vrátil zpátky.“

„Buďte bez obav.“

Usmál se na mě. A bylo to.

Vzal jsem karty a odešel s nimi domů. Ale nemohl jsem usnout. Chodil jsem tam a zpátky po pokoji a kouřil jednu cigaretu za druhou. Usilovně jsem přemýšlel o tom, co mám udělat. Existovat mimo centrální registr... Bylo to vůbec možné?

Někdy kolem čtvrté hodiny ráno jsem pochopil, že je třeba tuto otázku zformulovat poněkud jinak. Jak využít všechny možnosti tohoto systému, aniž bych do něho patřil?

Posadil jsem se a vymyslel dokonalý plán. Ráno jsem roztrhal všechny své identifikační karty, spálil je a popel vyhodil do koše.

„Sedni si na židli,“ řekl ten vyšší.

Udělal jsem to. Oba se postavili za mě.

Přestal jsem nervózně dýchat a pokusil se soustředit.

„A teď zpívej,“ řekl vzápětí tentýž muž.

„Získal jsem tuto práci prostřednictvím zprostředkovatelny práce,“ odpověděl jsem. „Přijal jsem to místo, začal pracovat, setkal se s vámi. To je všechno.“

„Od jisté doby se povídá, že vláda může s ohledem na bezpečnost země získat povolení na vytvoření fiktivních údajů v centrálním registru. Do hry vstupuje agent. Nemáme důvod nevěřit tomu. Fiktivní data vypadají naprosto věrohodně.“

Nic jsem na to neřekl.

„Je to pravda?“

„Možná, že ano. Nevím ale, jestli máte pravdu nebo ne.“

„Jsi takový agent?“

„Ne.“

Oba dva muži si mezi sebou chvíli něco šeptali. Pak jsem uslyšel cvaknutí otevírané kovové kazety.

„Lžeš.“

„Ne. Zachránil jsem život dvěma mužům. Křivdíte mi. Dopustil jsem se něčeho nekalého?“

„Otázky, Schweitzere, tady kladu já.“

„Jsem jenom trochu zvědavý. Snad kdybyste mi řekli...“

„Vyhrň si rukáv. Je jedno, na které ruce.“

„Proč?“

„Protože jsem ti to nařídil.“

„Co se mnou chcete udělat?“

„Dát ti injekci.“

„Vy jste lékař?“

„To tě nemusí zajímat.“

„V takovém případě s tím nesouhlasím. Dohlédnu na to, aby se vám Svaz lékařů koukl na kobytku.“

„Ten rukáv!“

„Dělám to proti své vůli,“ odpověděl jsem a vyhrnul si rukáv. „Jestliže mě zabijete, upozorňuji vás, že to je velmi vážný zločin. Ale i když mě nezabijete, tak vám půjdu po krku. Jednoho dne vás stejně dostanu.“

Na paži jsem ucítil píchnutí.

„Mohli byste mi říct, co jste mi píchli?“

„Tak zvané TC-6,“ řekl ten, co mi píchl to svinstvo do žíly. „Pravděpodobně jsi už o tom slyšel. Po jeho aplikaci budeš zpívat jako ptáček.“

Narkotika typu TC-6 jsem znal velmi dobře. Věděl jsem, že ponechávají možnost logického uvažování, ale nedovolují lhát. Rozhodl jsem se, že využiji slabé stránky TC-6, aniž bych na sobě dal cokoli znát. Konec konců, v záloze jsem měl ještě jeden fígl. Nejvíce jsem se obával vedlejších účinků TC-6, zvláště pokud se týká jeho vlivu na srdeční činnost.

Vůbec jsem necítil, že bych začínal podléhat vlivu aplikované drogy. Věděl jsem, že opak je pravdou. Litoval jsem jen toho, že jsem nemohl použít antidotum, které jsem měl ukryté v docela obyčejné soupravě první pomoci ve skříni na šaty.

„Slyšíš mě, že ano?“

„Slyším,“ uslyšel jsem svou odpověď.

„Jak se jmenuješ?“

„Albert Schweitzer.“

„Čím se zabýváš?“

„Jsem technik.“

„A co ještě?“

„Dělám hodně věcí.“

„Nepracuješ pro vládu nějakého státu?“
„Platím daně, což znamená, že částečně také pracuji pro vládu.“

„O to nám nejde. Jsi tajný agent ve službách nějakého státu?“

„Ne.“

„Jsi normální agent?“

„Ne.“

„Proč jsi tedy tady?“

„Jsem technik. Obsluhuji a opravuji stroje.“

„Pro koho ještě pracuješ?“

„Já ne...“

„Pro koho ještě pracuješ - kromě projektu?“

„Pro sebe.“

„Co tím myslíš?“

„Má činnost má za cíl udržení mého ekonomického postavení a v rámci možností i dobré fyzické kondice.“

„Měl jsem na mysli tvé chleboďárce. Máš nějaké?“

„Ne.“

„Asi je čistý,“ řekl jeden z nich.

„Možná.“

A další otázka:

„Co bys udělal, kdybys mě potkal a poznal mě?“

„Předal tě do rukou spravedlnosti.“

„A kdyby to nebylo možné?“

„Kdybych to mohl zamaskovat tak, aby to vypadalo, že se to stalo v sebeobraně nebo že šlo o náhodu, tak bych tě možná i zabil.“

„Proč?“

„Protože chci chránit sám sebe. Už jednou jsi na mě zaútočil, můžeš si to tedy klidně znovu zopakovat. Nedopustím, aby k tomu došlo.“

„Mám vážné pochyby o tom, že by k tomu došlo.“

„Tvoje pochybnosti pro mě nic neznamenají.“

„Tak jedněm jsi zachránil život a teď bys ho chtěl brát někomu jinému?“

Neodpověděl jsem na jeho otázku.

„Odpověz mi.“

„Dokážeš eliminovat účinky TC-6?“

„Nikdy jsem neslyšel o tom, že by to šlo udělat.“

„Dokážeš to?“

„Nerozumím otázce.“

„Ten prostředek ti ponechává plnou orientaci. Víš, kdo jsi a kde se nacházíš. Neztrácíš také pojem času. TC-6 však narušuje tvou vůli, proto musíš odpovídat na otázky. Jedinec, který má značné zkušenosti s podobnými prostředky, může postupem doby nad nimi zvítězit tím, že je ve své mysli přeformuluje a pak na ně odpovídá pravdivě. Postupuješ tímto způsobem?“

„To je špatně položená otázka,“ konstatoval ten druhý.

„Jak by tedy měla znít?“

„Byl jsi už někdy pod vlivem drog majících vliv na mozek?“

„Ano.“

„Jaké to byly prostředky?“

„Používal jsem nikotin, alkohol, kofein...“

„Sérum pravdy. Něco podobného jako to, co tě teď nutí odpovídat. Bral jsi něco takového?“

„Ano.“

„Kde.“

„Na Severozápadní univerzitě.“

„Proč?“

„Přihlásil jsem se jako dobrovolník k pokusům.“

„K jakým pokusům?“

„Týkajících se vlivu psychofarmak na vědomí.“

„Psychická blokáda. To může trvat i několik dní. Stal se odolný,“ řekl svému partnerovi muž, který mě vyslýchal.

„Můžeš se stát odolným vůči séru pravdy?“

„Nerozumím.“

„Můžeš nám teď lhát?“

„Ne.“

„Zase špatně položená otázka,“ poznamenal nižší muž. „On nelže. Všechno, co říká, je pravda.“

„Jak tedy z něho dostaneme to, co chceme vědět?“

„Nemám zdání.“

Znovu mě zasypali otázkami. Nakonec jim začala docházet trpělivost

„Přesvědčil nás, že mluví pravdu. Potřebovali bychom několik dní k tomu, abychom z něho dostali to, co potřebujeme.“

„Anebo...“

„Ne. Máme pásky s jeho odpověďmi. Ať se snaží počítač...“

Začalo svítat. Bylo mi divně. Zdálo se mi, že jsem připraven k několika malým lžím. Z okénka v kabině prosvítalo trochu světla. Trápili mě určitě několik hodin. Rozhodl jsem se to zkusit

„Myslím si, že v mé kabině je nainstalován odposlech,“ řekl jsem.

„Cože? Co tím myslíš?“

„Bezpečnostní služba na lodi. Myslím si, že všichni technici jsou odposloucháváni.“

„Kde je?“

„Nevím.“

„Musíme ho najít,“ řekl jeden z nich.

„A k čemu nám to bude?“ odpověděl druhý z nich šeptem. Musel vědět, že šepot se nenahrává. „Kdyby tomu tak opravdu bylo, byli by tady už dávno.“

„Anebo čekají, až budeme úplně zabrání do práce.“

Oba dva značně znejistěli. Vstal jsem, a protože jsem nenarazil na žádný odpor, roztreseným krokem jsem se vydal ke své posteli. Pravá ruka mi jakoby náhodou sklouzla na polštář. Našel jsem pistoli. Odjistil jsem ji a vytáhl zpod polštáře. Posadil jsem se na posteli a namířil na ně.

„Tak dobrá, kretění. Teď zase budete na mé otázky odpovídat vy.“

Ten vyšší se pokusil sáhnout rukou k pasu, tak jsem ho tedy střelil do ruky.

„Ještě jednou?“ řekl jsem, sundávaje přitom z pistole tlumič, který už splnil svou roli a nahradil ho polštářem.

Druhý chlapík zvedl ruce nad hlavu a podíval se na svého druha. Ten kývl hlavou a ustoupil o krok zpátky.

„Oba si sedněte na židle.“

Poslušně vyplnili můj příkaz. Postavil jsem se za ně.

„Ukaž ruku,“ řekl jsem tomu vyššímu a ošetřil mu ránu. Jejich zbraně jsem položil na skříňku. Strhl jsem jim šátky z tváří a důkladně jsem si je prohlédl. Jejich tváře mi nic neříkaly.

„Tak dobrá, pro co jste sem ke mně přišli?“

Oba dva mlčeli.

Vytáhl jsem náplast z lékárničky a oba výtečníky jsem důkladně svázal. „Tyto kabiny jsou dokonale zvukotěsné,“ poznamenal

jsem a odložil pistoli. „Kromě toho jsem lhal, že je tu namontováno odposlouchávací zařízení. Můžete si tedy křičet, jak chcete. Ale dovoluji si vás upozornit, že každý výkřik znamená jednu zlomenou kost. Tak tedy ještě jednou: Pro koho pracujete?“

„Já jsem mechanik pracující na dopravní lodi a můj kolega je pilot,“ odpověděl ten nižší. Jeho „kolega“ na něho vrhl nevraživý pohled.

„Dobrá, беру to. Důkladně se zamyslete nad odpovědí na následující otázku: Pro koho opravdu pracujete?“

Ticho.

„V pořádku. Vidím, že se budu muset začít ptát jiným způsobem.“

Oba otočili hlavy ke mně.

„Kvůli několika pitomým odpovědím jste se pokusili narušit fyziognomii mého organismu. Já se tedy na oplátku budu zase na chvíli věnovat vašemu organismu. Slibuji vám, že z vás dostanu pár věcí. Mé metody budou poněkud jednodušší. Budu vás prostě mučit tak dlouho, dokud nezačnete mluvit.“

„To neuděláte. Máte nízký koeficient agresivity,“ řekl ten vyšší z obou výtečníků.

Hlasitě jsem se zasmál.

„Uvidíme.“

Začal jsem nový život existence i neexistence zároveň. Zjistil jsem, že je to velice jednoduché. Po zničení mých identifikačních karet jsem ještě několik dní pracoval. Našel jsem několik míst, jimiž se dalo pohodlně vstupovat do systému, a tím jsem skončil svou práci na projektu.

Bylo to v Thule, uprostřed zimy, v meteorologické stanici. Vedl ji starší chlapík, který měl rád rum. Zavedl jsem svou loď jménem Proteus do jeho přístavu a postěžoval si na rozbourené moře.

„Nechám tě u sebe přespat,“ konstatoval.

Počítač mě nezklamal.

„Díky.“

Přijal mě, nakrmil a rozmlouval se mnou o moři a o počasí.

„Je to tady všechno plně automatizováno?“ zeptal jsem se ho.

„Ovšem.“

„Tak proč jsi tady?“

Usmál se.

„Můj strýc je senátorem. Potřeboval jsem se zašít na nějakém odlehklém místě a on mi to zařídil. Pojdme se podívat na tvou loď. Nevadí, že prší.“

Moje loď byla velká se silným motorem.

„Vsadil jsem se, že se dostane za polární kruh a že o tom přivezu nějaký důkaz.“

„Chlapče, ty ses zbláznil. To je holé šílenství.“

„Vím, ale to sázku vyhrají.“

„Možná, že ano. Kdysi jsem byl stejný jako ty. A co ženský...?“ řekl zasněně, pohladil si špičatou bradku a významně se na mě usmál.

„To stačí. Pojdme se napít,“ řekl jsem rychle, protože Eva nebyla tím typem ženy, o kterém by chtěl slyšet.

Rozešli jsme se zhruba před čtyřmi měsíci. Nebylo to kvůli náboženskému vyznání nebo kvůli politice. Bylo to z mnohem prozaičtějších důvodů.

Potkal jsem ji v New Yorku, kde jsme oba dva dělali totéž: odpočívali, chodili na filmy a na divadelní představení. Byla vysoká, měla krátce zastřižené vlasy. Pomohl jsem jí najít stanici metra, nastoupil jsem s ní, pozval ji na oběd a byl poslán k čertu. Ještě téhož dne jsme pak šli na špagety.

Tomuto našemu rozhodnutí předcházel následující rozhovor.

„Nemám je ráda.“

„Já také ne, ale mám hlad. Tak co, půjdeme?“

„Co vlastně chceš?“

„S někým si popovídat. Cítím se tak osamocen.“

„Tak to jsi na špatné adrese.“

„Možná.“

„Ale to nám přece vůbec nebrání v tom, abychom si dali špagety s masitou omáčkou a skleničkou Chiantí.“

„Nechtěl by sis to rozmyslet?“

„Ne. Když nepůjdeš se mnou, půjdu sám.“

„Tak dobře, jdu na ty špagety s tebou.“

Během našeho měsíčního pobytu v New Yorku jsme si byli stále bližší. Nakonec jsem ji požádal o ruku. Nechtěla však opustit to své podvodní město. Já naproti tomu nechtěl rezignovat ze svých

snů. Potřeboval jsem mít celý svět u nohou. Opravdu jsem miloval tu vzdorovitou, modrookou dívku. Měl jsem s ní raději zůstat v té bláznivé skleněné kopuli. Kdybychom oba byli normální... Nu což, nebyli jsme.

„Evo, kdekoliv jsi, doufám, že jsi s Jimem šťastná...“

„Ano, dám si colu,“ řekl jsem.

Já jsem pil colu a on rum s colou do té doby, než zjistil, že už je unavený.

„Začínám být opilý, pane Hemingwayi,“ řekl.

„Tak poněkud ubereme plyn a přibrzdíme.“

„Dobrá. Už jsem ti ukázal, kde jsou deky?“

„Ano.“

„Tak tedy dobrou noc, Ernste. Zítra na shledanou.“

„Dobrou noc, Bille. Zítra ráno ti udělám snídani.“

„Díky.“

Zívl, protáhl se a vyšel z místnosti. Jeho meteorologická stanice měla bezprostřední spojení s centrálním počítačem. Podařilo se mi něco do něho dostat. Velice dobře jsem po vloupání zahladil stopy. Když jsem skončil, bylo mi jasné, že se to podařilo. Mohl jsem do centra poslat všechno, co jen se mi zachtělo. I kdyby to byly zcela evidentní nesmysly, stejně by to bylo pokládáno za naprostou samozřejmost.

Druhého dne ráno jsem pomohl Billovi Mellingsovi při měření. Na nic nepřišel. Byl to správný chlapík. Byl jsem trochu znepokojen skutečností, že by mohl kvůli tomu, co jsem včera provedl, mít nějaké problémy. A to i navzdory tomu, že na to nikdo přijít nemohl. Tím jsem si byl naprosto jist. A kdyby přece jen někdo na něco přišel, byl jsem přesvědčen o tom, že se mu stejně nic nestane. Má přece strýčka senátora.

Byl jsem téměř Bůh.

Evo, možná, že jsem se měl rozhodnout úplně jinak. Nikdy to nebudu vědět.

Mohl jsem se stát kýmkoliv. Stačilo, abych vymazal existující data - datum narození, jméno, vzdělání... Místo toho jsem mohl umístit sám sebe v libovolném místě hierarchie současné společnosti, posílaje potřebné údaje do centrálního počítače prostřednictvím meteorologické stanice. Tím by se vytvořila nová databáze a já bych

existoval jakoby od začátku v mnou libovolně vybraném vtělení. *Ab initio...*

Evo, potřeboval jsem tě. Já ...

Přiznám se, že velice rád provádím podobné kousky. Jsem stále přesvědčen o tom, že nemají vůbec zdání o existenci tohoto osamělého střelce.

Velice dobře znám všechno to, co nezbytně potřebuji pro svou existenci - dokonce mnohem víc, než je nezbytně nutné znát, například jak obelhávat detektory lži a chemické prostředky dobývající z vás pravdu. Mé jméno je svaté. Nikdo ho nezná. Víte, že péro registračky detektoru lži je možné obelstít nejméně sedmnácti různými způsoby? Já sám bych mohl zkonstruovat zařízení, které by v žádném případě nešlo obelhat, ale jeho záznamy by u soudu stejně nebyly k ničemu.

Psychotropní látky? Není nic jednoduššího. Každý v životě absolvoval celou řadu testů: IQ testy, testy schopnosti, vytrvalosti a odolnosti proti bolesti. Po určité době se člověk naučí tomu, co odborníci nazývají „obranou proti testům“. Ví, které odpovědi jsou správné a které ne. Ví, co se od něho očekává. Právě o to jde. Jestliže jsi předtím bral nějaké psychotropní látky, jen tak, čistě z tréninkových důvodů, můžeš pak později bez problémů čelit jejich účinku.

Odolnost proti těmto druhům přípravků není nic jiného, než pouhá znalost toho, jak se bránit jejich účinkům.

„Běžte k čertu. Ted’ budete odpovídat na mé otázky,“ řekl jsem.

Myslím si, že stará, věky ověřená metoda získávání odpovědí na otázky (hrozba a vyvolávání bolesti) je tou nejlepší metodou.

Použil jsem ji.

Ráno jsem vstal a udělal snídám. Přinesl jsem Billovi sklenici pomerančového džusu.

„Co to, k čertu...“

„Snídaně. Vypij to.“

„Moře dnes nevypadá špatně,“ řekl jsem. „Myslím, že se dnes vydám na cestu.“

Bili kývl hlavou nad vaječinou.

„Přijed' se zase někdy ukázat.“

„Přijdu.“

Rozmlouvali jsme spolu skoro celé dopoledne. Bili byl velice zkušený lékař (během jedné z mých četných návštěv u něho mi vytáhl několik kulek a nikomu o tom nic neřekl). Byl jedním z prvních astronautů. Jeho žena zemřela na rakovinu. Po její smrti na svou odbornou praxi rezignoval. Hledal místo, kde by mohl na všechno zapomenout. Našel je právě tady.

Navzdory tomu, že jsme se stali opravdovými přáteli, jsem mu nikdy neřekl o tom, co dělám u něho ve stanici. Proč bych měl u svého nejlepšího přítele vyvolat morální pochybnosti o činech a skutcích někoho, kdo je mu blízký?

Od mé první návštěvy u Billa jsem stále bydlel na Proteovi, který byl zakotven v malé zátoce nevelkého ostrova u pobřeží New Jersey.

Intenzivně jsem trénoval judo, styl Kodokon, Budo Kwai a školu Francouzské Federace. Všechny tyto styly umožňují mnohem intenzivnější využití síly za použití ne příliš komplikované techniky boje. Proto mi vyhovovaly mnohem lépe než jiné školy. Absence preciznosti při zvládání jednotlivých stylů se mi však jednou může škaredě vymstít.

Během té doby jsem také dokončil svářečský a zámečnický kurs. Uběhlo několik týdnů, než jsem se naučil otevřít nejjednodušší zámek (i nadále se domnívám, že nejlepší způsob je v kritické chvíli vyrazit dveře, sebrat co je uvnitř a zdrhat pryč, jako kdyby šlo o život).

Myslím si, že nejsem rozený kriminálník. Aby jím člověk mohl být, musel se jím už narodit.

Pečlivě jsem se učil všem možným detailům a podrobnostem, o kterých jsem byl přesvědčen, že by se mi jednou mohly hodit. Stále to tak dělám. Nejsem odborníkem v žádném oboru, ale znám a ovládám velké množství různých věcí a figlů.

No a mám k dispozici to hlavní - neexistuji.

Vždy když mi docházely peníze, vyhledal jsem Dona Walshe. Věděl jsem, kdo to je, ale on nic nevěděl o mně. Doufal jsem, že se o mně nikdy nic nedoví. Vybral jsem si ho jako svůj modus vivendi.

Bylo to zhruba před deseti léty a až doposud si nemohu naříkat. Vůbec toho nelituji. I po tolika letech si velice dobře poradím s jakoukoliv zámečnickou prací i s judem, o psychotropních drogách a odposlechu ani nemluvě.

Nedílnou součástí mého života je sváteční pohlednice pro Dona, posílaná pravidelně vždy na Boží hod vánoční.

Nebyl jsem si zcela jist, zda nelžou. Řekli, že mám nízký koeficient agresivity. To by svědčilo o tom, že se dostali k mým osobním údajům v Centru. To potažmo znamenalo, že se budu muset snažit udržet je v pochybnostech do doby, než bude spuštěn projekt RUMOKO.

Mé kapesní hodinky ukazovaly za pět minut šest. Směna mi začínala v osm.

Kromě těch dvou byli na lodi zcela určitě také další jejich kumpáni, kterým také záleželo na tom, aby nedošlo ke spuštění projektu. Termín třicátého září byl vážně ohrožen.

„Pánové...“ hlas mi zazněl divně i pro mě samotného, „...váš čas vypršel. Teď je řada na mně.“ Otočil jsem židli a posadil jsem se na ni. „Než přistoupím k činům, dovolím si shrnout své domněnky o vás. Nejste státní agenti, protože byste věděli, že já nejsem státní agent. Představujete čísi soukromé zájmy. Tím, že jste se mě rozhodli vyslechnout, odhodlali jste se k poslednímu zoufalému kroku, protože jste pravděpodobně ve velice obtížné situaci. Nemáte dost času. Podle mého názoru jste spojeni s těmi, kteří se včera pokusili o sabotáž. Dozvěděli jste se, že jsem opravil J-9 a že jsem všechno pochoopil. Proto jste mě navštívili. Víím, že vaše doklady jsou pravé. Mohl bych je teď vytáhnout z vašich kapes, pokud je tam máte, ale nepotřebuji znát vaše jména. Chci, abyste mi odpověděli na jedinou otázku: Pro koho pracujete?“

„Vy také pro někoho pracujete,“ poznamenal ten vyšší. „Jestliže ne pro vládu, tak pro někoho, kdo se nám nelíbí.“

„Přiznáváte tedy, že nepracujete na vlastní pěst. Jestliže mi nechcete říct, kdo je vaším šéfem, tak mi aspoň řekněte, proč chcete zabránit realizaci projektu?“

„Ne.“

„Dobře, nechme toho. Vidím, že jste ve spojení s nějakou velkou rybou, které tento projekt překáží. O co jde? Možná, že bych vám trochu mohl pomoci s představivostí.“

Ten nižší se zasmál, ale ihned přestal, když ten druhý na něj nevraživě pohlédl.

„Tak to bychom měli,“ konstatoval jsem. „Děkuji vám. Mohu vás dát k dispozici bezpečnostní službě na lodi s tím, že jste se vloupali do mé kabiny. Mohu být také tak milý, že řeknu, že jste ke mně přišli náhodou, že jste byli opilí a spletli si kabinu. Co tomu říkáte?“

„Je v téhle kajutě nainstalován odposlech?“ zeptal se ten nižší.

„Samozřejmě, že není. Jenom drž jazyk za zuby,“ řekl jeho partner.

„Co tomu říkáte?“ opakoval jsem otázku.

„Mlčeli.“

„Vydržíte dlouhý výslech?“

Ten vyšší z nich o tom začal přemýšlet. Už dřív jsem zjistil, že má na horním rtu jizvu.

„Uděláš to?“ zeptal se mě konečně.

„To víš, že udělám.“

Zdálo se mi, že na něco přišel.

„A pak,“ pokračoval jsem, „se mi nepodaří ochránit vás před bolestí. A věřte mi, tak bych si to přál! I kdybyste byli odolní proti účinkům psychotropních drog, po několika dnech se úplně zlomíte, zvláště když použijí ještě i jiné způsoby. Řeknete mi všechno, co budu chtít, otázkou je jen, kdy to bude. Protože teď jen mlčíte, musím předpokládat, že v rukávu máte ještě něco, co projekt RUMOKO může zastavit.“

„Je až moc chytrý!“

„Řekni mu, aby držel hubu. Odpovídá příliš rychle a připravuje mě tak o opravdovou zábavu. Tak co, jak jste se rozhodli? Máte jenom dvě možnosti.“

„Má pravdu,“ řekl ten s jizvou. „Jsi příliš chytrý a inteligentní. Tvůj IQ a typ osobnosti však o tom nesvědčí. Zaplatíme ti, co budeš chtít.“

„Přišlo by vás to hodně draho. Řekněte mi své podmínky a hlavně, kdo je nabízí.“

„Jestli nás pustíš a na všechno zapomeneš, dostaneš čtvrt miliónu dolarů v hotovosti.“ To bylo více než lákavé. Na druhé straně

jsou to jen peníze, které se za několik let stejně rozkutálejí, a kromě toho budu muset podat zprávu třetí největší detektivní agentuře na světě, Walshově Soukromé Detektivní Agentuře, o tom, že jsem neuspěl. Velice mi záleželo na dobré spolupráci s Walshem - a to za stávajících podmínek.

„Kdo mi zaplatí a jak?“

„Mohu vám dát polovinu hned teď, hotově, zbytek do týdne nebo nejpozději do deseti dnů. Řeknete nám, kam je máme poukázat nebo doručit. Neptejte se, prosím, proč. To je jedna z věcí, za které vám zaplatíme.“

„Váš šéf bude asi v pěkném balíku,“ řekl jsem a současně se koukl na své kapesní hodinky. Bylo čtvrt na sedm. „Ne, odmítám váš návrh.“

„Nejste tedy vládní agent. Ten by nejdříve shrábl peníze a pak by nás zatkl.“

„Už jsem vám to přece řekl. Tak co teď?“

„Zdá se, že jsme se našli v bezvýchodné situaci, pane Schweitzere.“

„Ne úplně. Dorazili jsme prostě jen k cíli první etapy. Protože vás vůbec nepřesvědčily mé logické argumenty, budu muset přijmout patřičná opatření. Předem se vám omlouvám, ale je to opravdu nezbytné.“

„Opravdu proti nám chcete použít fyzické násilí?“

„Bohužel ano, ale nezneklidňujte se tím příliš. Předpokládal jsem, že budu dnes ráno opilý, tak jsem si vyměnil službu. Máme k dispozici celý den. Už máš jedno zranění, která tě určitě bolí, tak ti pro tentokrát dám šanci.“

Toho nižšího z obou chlapíků jsem zanesl spolu s křeslem pod sprchu do koupelny. Mockrát se mě při tom marně snažil udeřit hlavou. Nepustil jsem však vodu. Pak jsem se vrátil zpátky do své kabiny.

„Teď ti vysvětlím, co se bude dít. Všechno záleží na denní době. Změřil jsem teplotu horké vody. Pohybuje se v rozmezí mezi šedesáti až osmdesáti stupni Celsia, Tvůj kolega ji za chvíli pocítí na své kůži, horkou a pod velkým tlakem. Ještě předtím mu však rozpnu kalhoty a košili, aby působení horké vody byla vystavena co největší část jeho těla. Je ti to jasné?“

„Jistě.“

Vrátil jsem se do koupelny a udělal jsem vše tak, jak jsem řekl, načež jsem otevřel kohoutek s horkou vodou. Pak jsem se zase vrátil zpátky do kabiny.

Když jsme oba uslyšeli křik, ten v pokoji se zcela evidentně snažil zachovat klid. Bylo na něm ale vidět, že to na něho udělalo velký dojem. Podíval se na svá pouta, na mé kapesní hodinky a pak na mě.

„Zastav tu vodu ksakru!“ vykřikl.

„Tvůj bratranec?“ zeptal jsem se ho, protože se mi zdálo, že si jsou podobni.

„Je to můj brácha. Zastav tu vodu, ty hovado!“

„Teprve až mi budeš chtít něco říct.“

„Tak dobře. Jen už proboha zastav tu vodu a zavři dveře.“

Udělal jsem přesně to, co chtěl. Když jsem zastavoval, sprchu, opařil jsem si trochu pravou ruku. Nechal jsem svou oběť v oblacích páry a zamkl za sebou dveře koupelny.

„Co mi chceš říct?“

„Nemohl bys mi uvolnit jednu ruku a nedal mi cigaretu? Nejlépe pravou, nemohu se vůbec pohnout.“

„Dobrá,“ řekl jsem. Zapálil jsem cigaretu, dal jsem mu ji do úst a přeřízl jsem náplast poutající jeho pravou paži k židli. Cigaretu mu spadla na zem. Zvedl jsem ji a znovu mu ji dal do úst.

„Máš deset vteřin na to, aby ses uvolnil. Pak se začneme domlouvat na podmínkách.“

Kývl hlavou na znamení souhlasu, pomalu se rozhlédl po pokoji a zhluboka vtáhl dým z cigarety.

„Vidím, že víš jak způsobit bolest. Jestli pracuješ pro vládu, jsou tvoje informace naprosto falešné.“

„Nepracuji pro vládu.“

„Chtěl bych, abys pracoval pro nás, protože to je velmi nebezpečná záležitost. Ať jsi kdokoliv a ať děláš cokoliv, doufám, že si dobře uvědomuješ všechny důsledky, které jsou s tím spojeny.“

Opět mrkl na mé hodinky. Bylo za pět minut půl sedmé. Už to udělal několikrát, nijak jsem se tím nevzrušoval. Náhle jsem si však uvědomil, že mu asi jde o něco víc, než jen o pouhou kontrolu času.

„Kdy dojde k výbuchu?“ vystřelil jsem nazdařbůh.

Trefil jsem do černého.

„Přiveď sem mého bratra, chci ho vidět“

„Kdy má dojít k výbuchu?“

„Zůstalo už jen velice málo času. Za chvíli už to všechno bude k ničemu. Zpozdl ses.“

„To bych neřekl. Ted’ už vím, že si musím pospíšet. Nelámej si s tím hlavu. Asi vás předám bezpečnostní službě.“

„A jestliže ti nabídnu více peněz?“

„Jen znovu upadnu do rozpaků. Zase ti řeknu ne.“

„Dobrá, ale přiveď ho tady, prosím, a ošetři ho.“

Udělal jsem to.

„Na chvíli vás nechám o samotě,“ řekl jsem. Vzal jsem mu cigaretu z úst a opět jsem mu přivázal ruku k židli. Pak jsem se vydal ke dveřím kabiny. V okénku mé kajuty se objevily první sluneční paprsky.

„Nevíš, co děláš!“ uslyšel jsem za sebou najednou. Netušil jsem to, opravdu jsem to nevěděl. Ale mohl jsem se to ksakru domyslet. Rychle jsem za sebou zavřel dveře kabiny.

„Nebud’ bláhový,“ zahučel jsem přes rameno.

Jako šílený jsem se rozběhl ke kabině Carly Deithové. Několikrát jsem marně zalomcoval klikou, než jsem za dveřmi uslyšel tlumené zaklení a „...okamžik, už to bude“. Za chvíli se dveře otevřely. Podívala se na mě. Její oči se zatřpytily ve světle lamp. Měla na sobě volný župan a na hlavě cosi ve tvaru nočního čepce.

„Co si přejete?“

„Musíme si spolu promluvit. Mohu jít dál?“

„Ne. Nejsem upravená...“

„Vím, že to je sabotáž. Hrozí nám vážné nebezpečí. Prosím...“

„Tak pojďte.“

Otevřela dveře dokořán a ustoupila stranou. Určitě jsem ji probudil.

„Dejme tomu, že jsem vám včera neřekl úplně všech-,no. Ano, byla to sabotáž. Byla tam také bomba, kterou jsem vyhodil přes palubu. Právě byl proveden poslední pokus o její úspěšnou rekonstrukci. Myslím si, že vím, co to je a kde to je.“

„Posad’te se, prosím.“

„Na to není čas.“

„Prosím, posad’te se. Musím se učesat“

„Pospěšte si, prosím.“

Vešla do koupelny. Pustila mě dovnitř, musela mi tedy důvěřovat.

„Co to je?“ zeptala se mě, když se vrátila.

„Myslím si, že jedna nebo dokonce všechny naše jaderné nálože mohou explodovat mnohem dříve, než to předvídá realizace projektu RUMOKO.“

„Proč?“

„Protože v mé kabině jsou dva ptáčci. Oba jsou připoutáni za křídélka k židlím. Včera večer mě začali vyslýchat. Chtěli se dovědět podrobnosti o mé manipulaci při J-9.“

„Co to dokazuje?“

„Byli vůči mně velice nepříjemní a neupřímní.“

„No a?“

„Když jsem nad nimi získal kontrolu, provedl jsem s nimi totéž, co oni provedli se mnou, a přinutil jsem je mluvit.“

„Jak?“

„To je moje věc. Důležité je, že oba promluvili. Myslím si, že je opravdu nutné znovu zkontrolovat rozbušky jaderných náloží.“

„Oni jsou ve vaší kabině?“

„Ano.“

„Jak jste je zneškodnil?“

„Netušili, že mám pistoli.“

„Já jsem to také nevěděla. Prosím, buďte bez obav, oba je zatkne.“

„Pospěšme si. Byl bych nerad, kdyby se jim přece jen podařilo zničit projekt.“

„Nepodaří se jim to. Musím však uznat, že dobře rozumíte své práci. Říkáte, že na této lodi má v brzké době dojít k explozi jaderné nálože, ano?“

„Ano.“

„Domníváte se, že jedna nálož už byla aktivována pomocí časového spínače?“

„Přesně tak.“

Podívala se na hodinky. Bylo několik minut před sedmou hodinou.

„Jsem si jist, že máme k dispozici necelou jednu hodinu.“

„Za několik minut začínají sestup pod hladinu,“ řekla

„Co chcete udělat?“

Zvedla sluchátko telefonu.

„Operační oddíl, přerušte odpočítávání. Spojte mě s vojáky. Seržante, chci abyste zatkl dva lidi.“

„Jaké máte číslo pokoje?“

„Šedesát čtyři,“ odpověděl jsem.

„Kabina šedesát čtyři. V pořádku. Ano. Děkuji.“

Odložila sluchátko.

„Budou mít zajištěný patřičný dohled a odpovídající péči.“
Zkoumavě na mě pohlédla.

„Nemyslíte si, že by nálož mohla explodovat předčasně?“

„Už dvakrát jsem vás na to upozorňoval.“

„Můžete tomu nějak zabránit?“

„Budu-li mít k dispozici patřičné nářadí, tak ano. Ale nebylo by lepší, kdyby to udělali odborníci?“

„Prosím, ujměte se toho.“

„Dobrá,“ kývl jsem hlavou a vyšel z její kabiny.

Asi za pět minut jsem se vrátil s těžkým nákladem na zádech.

„Musel jsem se podepsat doslova vlastní krví, ale mám všechno, co potřebuji. Proč k tomu nezavoláte nějakého dobrého fyzika?“

„Chci vás. Jste v obraze od samého začátku. Rozumíte tomu. Čím méně lidí o tom bude vědět, tím líp.“

„Prosím, zaveďte mě k náložím.“

Bylo za deset minut sedm. Nalezení přemontované rozbušky mi trvalo deset minut.

Byla to dětinsky prostě provedená práce. Použili k tomu motor od dětského autojeřábu. Motor byl poháněn pomocí jednoduchého hodinového mechanismu a měl za úkol zasunout přední záklopku. To svinstvo by vybuchlo během spouštění nálože na dno oceánu.

Během necelých deseti minut se mi ho podařilo zneškodnit.

Později jsme s Carlou Deithovou rozmlouvali u pažení Aquiny.

„Radím vám, abyste si dával pozor,“ řekla. „Budete podroben tomu nejprísrnějšímu a nejdůkladnějšímu výslechu, jaký jsem kdy prováděla.“

„Prosím, jsem čistý jako slza.“

„Dnes už se lze jen zřídkakdy setkat s takovým přístupem a s tak perfektně profesionálně zvládnutou prací. Jste zcela výjimečný jakoby z jiného světa.“

„Tak si na mě sáhněte.“

„Jestliže se o půlnoci neproměníte v žábu, tak by se snad někdy mohla nějaká dívka do takového muže, jako jste vy, zamilovat.“

„To by musela být velice nerozumná dívka.“

Podívala se na mě způsobem, který jsem v žádném případě nechtěl nijak komentovat. S pohledem upřeným přímo do mých očí se mě zeptala:

„Snažíš se přede mnou skrýt něco, co ještě nechápu. Vypadáš jako pozůstatek starých dobrých časů.“

„Možná, že jím opravdu jsem.“

„Musím napsat hlášení. Navzdory tomu, že jsi nám tak mnoho pomohl, aniž bys přitom neporušil žádný předpis, kromě opravy J-9, budeš v něm figurovat jako jedna z hlavních osob. Bohužel, nedá se to nijak obejít.“

„Nic proti tomu nemám.“

„Co chceš, abych udělala?“

Věděl jsem, že mohu vymazat to hlášení, až dojde do Centrály, ale v žádném případě by se nedalo vymazat z paměti lidí, kteří se s ním stačí seznámit ještě dříve, než tam dorazí. To by mohlo vyvolat nežádoucí komplikace.

„Napiš, že jsem byl do toho zapleten od samého počátku.“

„Nevidím v tom žádný problém.“

„To stačí. Děkuji.“

„Co budeš dělat po skončení projektu?“

„Nevím. Možná, že si udělám prázdniny.“

„Sám?“

„Asi ano.“

„No vidíš. Mám tě ráda. Snažím se, abys měl co nejméně problémů.“

„Vážím si toho.“

„To máš na všechno tak pohotovou odpověď?“

„Asi ano.“

„A ta dívka?“

„Co tím myslíš?“

„Nehodilo by se ti k tomu všemu, co děláš, nějaké děvče?“

„Domníval jsem se, že tu máš dobrou práci.“

„Mám, ale to s tím vůbec nesouvisí. Máš nějakou?“

„Nějakou co?“

„Nedělej se hloupý. Holku!“

„Ne.“

„Tak tedy?“

„Jsi blázen. Co bych měl dělat s holkou od bezpečnostní služby? Chceš být svázána se vším tím, co je na kilometry vzdáleno tomu, čemu se říká normální život?“

„Viděla jsem tě v akci a nemám nejmenší obavy.“

„To je ta nejpodivnější nabídka, jaká mi kdy byla nabídnuta.“

„Zamysli se nad ní.“

„Zneškodnil jsem kvůli tobě bombu...“

„Nemluv o vděčnosti. Ale chápu, že tvá odpověď asi bude znít ne.“

„Přestaň! Dopřej mi trochu času na rozmyšlenou.“

„Dobře,“ řekla a otočila se.

„Počkej, nebud' taková. Líbíš se mi, ale já jsem byl vždy zapří-
sáhlý starý mládenec.“

„Podívej se na to také z jiné strany. Mohla bych dělat různé věci.“

„Například?“

„Obelhávat počítače a nedat se přitom chytit“

„Jak jsi na to přišla?“

„Vezmi mě s sebou. Chtěla bych to také dělat.“

Podíval jsem se na ni. Vypadala, jako kdyby se měla každou
chvíli rozplakat.

„Jsem tvoje poslední šance, vid? Potkala jsi mě ve velice po-
divném údobí svého života a rozhodla ses to risknout“

„Ano.“

„Jsi blázen. Nezaručím ti bezpečnost, snad jen v tom případě,
kdybys chtěla vypadnout ze hry. Opravdu nemohu. Hraji podle vlast-
ních, velice podivných pravidel. Kdybychom byli spolu, pravděpo-
dobně by ses velice brzy stala vdovou.“

„Jsi dostatečně způsobilý k tomu, abys likvidoval bomby.“

„Budu mít krátký život. Dělán příliš mnoho nerozvažných vě-
cí, zvláště když jsem k tomu donucen.“

„Jsem přesvědčena o tom, že bych se do tebe mohla zamilo-
vat.“

„Tak mi, proboha, dovol, abychom si o tom všem promluvili
později. Musím si teď promyslet spoustu věcí.“

„Tak dobře.“
„Jsi blázen.“
„Nemáš pravdu.“
„Uvidíme.“

Druhého dne ráno začala operace RUMOKO. Martin a Demmy se už ponořili do moře a umístili nálože. Po vykonání nezbytných úkonů jsme je vytáhli na hladinu. Všechno bylo připraveno. Čekalo se jen na rádiový signál. Konečně jsme se dočkali.

Chvíli bylo ticho. Pak došlo k explozi.

„Právě jsme mnohonásobně zvětšili znečištění atmosféry,“ řekl Martin.

„Opravdové peklo,“ dodal Demmy.

Oceán vzkypěl. Zaútočily na nás obří vlny, ale odolali jsme jim.

„Máme první výsledky měření. Začíná se vytvářet,“ řekla Carol.

Napjatě jsme čekali.

„Zvětšuje se,“ dodala za chvíli.

Nakonec se všechno to, co bylo toho rána uvolněno, objevilo na hladině.

Nejdříve jsme spatřili obrovský sloup vody. Byl vystřelen do velké výšky, načež pomalu spadl zpět na hladinu. Byl v ranním slunci celý zlatý, jako Zeus, který právě navštívil jednu ze svých pozemských milenek. Provázelo ho silné dunění. Hned vzápětí se na hladině objevily silné víry. K obloze vystřelily další proudy vody. Do Aquiny s nepředstavitelnou silou udeřil mohutný poryv větru a obrovské vlny. Loď však na to byla připravena. Právě kvůli tomu byla vlastně postavena. Urazili jsme mnoho mil na vlnách vyvolaných výbuchem jaderných náloží. Navzdory tomu se nám pořád zdálo, že se od místa výbuchu vůbec nevzdalujeme.

K obloze vyrazil další sloup vody. Stále rostl, až se téměř dotýkal oblaků. Prorazil mračna a v tom okamžiku se začalo stmívat. U jeho paty se objevily plameny. Ve vlnách na hladině more jsme spatřili velký, tmavý předmět.

RUMOKO.

Vypadal jako loď. Před sebou jsme jako na dlani měli uměle vytvořený ostrov, snad část potopené Atlantidy. Člověkově se podařilo vytvořit ostrov. Někdy bude vhodný k osídlení Možná, že se stane součástí celého souostroví... Nové Japonsko. Více místa pro expanzi lidské rasy.

Mohl by proti tomu někdo něco namítat?

Odešel jsem na oběd. Jakoby náhodou si ke mně přisedla Carol.

„Už jsi na něco přišel?“ zeptala se mě, když jsme se předtím pozdravili.

„Jistě.“

„A to...“

„Chtěl bych tě lépe poznat“

„To znamená?“

„Můžeš se mnou spolupracovat, ale nejdříve musíš projít krátkou zkušební lhůtu. Musím si tě vyzkoušet.“

„Nemáš mě rád, vid’? Zjistila jsem si, že jsme stejní, máme stejný charakter, z čehož vyplývá, že by nám spolu bylo dobře.“

„Navzdory této nepochybně pravdivé skutečnosti nejsem na prodej.“

„Myslím si, že bych dokázala žít s tak výraznou individualitou a samotářem, který si dovede se vším poradit.“

Určitě si byla vědoma toho, že jsou odposlouchávání. Proto to vlastně všechno řekla, zcela záměrně. Nevzala však do úvahy skutečnost, že na to přijdu.

„Promiň, přišlo to tak náhle a nečekaně,“ řekl jsem. „Nedáš mi ještě trochu času?“

„Nemohli bychom si o tom spolu popovídat někde jinde než tady?“

Oba jsme se pustili do moučnicku.

„Kde?“

„Na Špicberkách.“

Chvilí jsem o tom přemýšlel. Pak jsem řekl:

„Tak dobře.“

„Nejpozději za půl hodinky budu hotová.“

„Ty jsi ale rychlík! Myslel jsem si, že by k tomu mohlo dojít nejdříve tento víkend. Na lodi teď probíhá celá řada důležitých měření a experimentů a kromě toho tady mám ještě nějaké povinnosti.“

„Tvoje práce na lodi už přece skončila, nebo ne?“

Pustil jsem se do svého jablkového koláče a čedaru. Obě tyto delikatesy jsem zapíjel kávou.

„Mohla bych zařídít abys byl dnes uvolněn z práce.“

„Promiň, ale jsem zvědav na výsledky měření. Nechme to raději na víkend.“

Zdálo se, že váhá.

„V pořádku,“ řekla nakonec, zatímco já jsem spokojeně pokračoval v konzumaci svého moučníku.

Odpověď „v pořádku“ místo „ano“ nebo „dobře“ musela určitě být nějakým předem domluveným heslem. Když jsme opouštěli jídelnu, šla o krok přede mnou. Otevřel jsem jí dveře. Pomalu překročila práh. Právě v tomto okamžiku vešli do jídelny dva muži. Zastavila se za dveřmi a otočila se ke mně.

„Nemusíš se namáhat“ řekl jsem, když jsem spatřil v ruce jednoho z mužů pistoli. „Nebyl jsem dostatečně rychlý, proto jsem se nechal chytit. Nemusíš mi říkat, jaká jsou moje práva. Znáám je.“ Zvedl jsem ruce nad hlavu. „Veselé Vánoce,“ dodal jsem hned vzápětí. Navzdory mému upozornění mi odrecitovala moje práva. Celou tu dobu mi ani jednou nepohlédla do očí.

Sakra, celá ta věc vypadala natolik lákavě, až to nebylo hezké. Pochyboval jsem o tom, že by byla plně ztotožněna s rolí, kterou hrála. Nicméně musím přiznat, že jsem ji obdivoval za to, jakým způsobem se dovedla vypořádat se situací, do které se dostala. Měla pravdu v tom, že má práce na Aquině skončila. Měl bych teď udělat vše pro to, aby Albert Schweitzer během následujících čtyřiaadvaceti hodin zemřel.

„Ještě dnes večer budeš převezen na Špicberky,“ řekla. „Tam budou k tvému výslechu mnohem lepší podmínky.“ Jako by dovedla číst v mé mysli, hned vzápětí dodala:

„Vzhledem k tomu, že dovedeš být pěkně nebezpečný, dovoluji si tě upozornit, že členové tvé eskorty jsou opravdoví odborníci.“

„Poletíš se mnou?“

„Obávám se, že nikoliv.“

„To je škoda. Je mi opravdu líto, že jsem tě nemohl více poznat.“

„To, že se známe, s tím vůbec nesouvisí. Šlo jen o to, dostat tě na Špicberky.“

Jeden z mužů mě požádal, abych dal ruce za záda, aby mi mohli nasadit želízka. Stačil jsem na ně mrknout okem. Byla to stará želízka. Stát vždycky na něčem takovém šetřil. Věděl jsem, že si je budu moci přetáhnout pod nohama a budu je pak mít vpředu. Bude mi k tomu stačit pouhých dvacet vteřin.

„Ještě něco,“ řekl jsem. „Zjistili jste už, proč se ti maníci vloupali do mé kabiny?“

Skousla si dolní ret

„Byli z Nového Salemu. Měli obavy z toho, že RUMOKO zničí jejich podmořské město.“

„A měli pravdu?“ zeptal jsem se.

„To ještě nevíme. Od určité doby s nimi nemáme spojení.“

„Chceš říct, že jste zabili všechny jeho obyvatele.“

„Ne. Podle názoru vědců bylo toto nebezpečí minimální.“

„Podle názoru vašich vědců. Jejich vědci na to měli zcela určité jiný názor.“

„Samozřejmě,“ odpověděla. „Oni vždy kladou jen samé překážky. Jejich vliv...“

„Lituji.“

„Čeho lituješ?“

„Že jsem posadil toho muže pod horkou sprchu. Dobře, to stačí. Zbytek se dovím z novin. Odvezte mě na Špicberky.“

„Odpusť mi,“ řekla. „Dělám to, co musím. Domnívám se, že postupuji správně. Můžeš být nevinný. Ale v takovém případě... bych chtěla, abys věděl, že všechno to, co jsem ti předtím říkala, stále platí. Nezlob se na mě.“

Usmál jsem se.

„O to vůbec nejde, jen bych ti už nikdy nedokázal věřit.“

Otočila se.

„Dobrou noc,“ řekl jsem jí na rozloučenou.

Odborníci mě doprovodili k vrtulníku a pomohli mi do něho nastoupit. Byli pouze dva a pilot.

„Líbil ses jí,“ řekl mi ten, který držel v ruce pistoli.

„Nemyslím si to.“

„Jestli měla pravdu, že jsi nevinný, setkáš se s ní ještě někdy?“

„Nechci ji už nikdy vidět,“ odpověděl jsem.

Vzlétli jsme.

V dálce duněl a hřměl RUMOKO. Vyplivoval k obloze oheň a velká oblaka kouře.

Evo, odpusť mi. Nevěděl jsem to. Nikdy jsem si nemyslel, že to tak dopadne.

„Prý dovedete být pěkně nebezpečný,“ řekl muž sedící po mé pravici. „Upozorňuji vás, že je naprosto bezpředmětné, abyste se o cokoliv pokusil.“

„Ave atque, avatque,“ řekl jsem si v duchu, v srdci všech srdcí.

Do čtyřiaadvaceti hodin, Alberte Schweitzere.

Když jsem obdržel Walshovy prachy, vrátil jsem se na Protea a několik dní se věnoval meditacím. Vzhledem k tomu, že jsem během nich nedospěl k žádným oslnivým výsledkům, jsme se s Billem Melingsem opili. Pak jsem použil jeho zařízení k usmrcení Alberta Schweitzera. Billovi jsem nic neřekl, ani tu srdceryvnou story o vynalézavé dívce s velice vyvinutým hrudníkem.

Už neexistuji. Sprovodil jsem Alberta Schweitzera ze světa. Sám sebe neustále přesvědčuji o tom, že má další existence je zcela nesmyslná a zbytečná.

A pak jsme šli na ryby, kteréžto bohulibé činnosti jsme se hodlali věnovat nejméně dva týdny.

Došlo k tomu naprosto tiše, přesně tak, jak jsem si to naplánoval. Zvykl jsem si na ten prostředek a byl jsem proti němu imunní ještě v době, kdy o něm většina lidí ještě ani neslyšela. Otevřel jsem prsten a vypustil jed. Neznal jsem jejich jména. Dokonce jsem se jim ani nepodíval do tváří.

Zemřeli během necelé půl minuty. Želízka jsem si sundal za následujících dvacet vteřin.

Vrtulník jsem rozbil na pláži. Trochu jsem si při tom pohmoždil zápěstí. Vyskočil jsem z něho a vydal se na cestu.

Nikdo mě nebude hledat. Jed po sobě nezanechal nejmenší stopy. Katastrofa vypadala jako docela obyčejná nehoda. Pilotův infarkt nebo mrtvice.

RUMOKO stále hořel a dýmal. Podle exaktních předpovědí během několika následujících měsíců vyhasne. Později bude pokryt vrstvou půdy, již budou přihnojovat a zúrodňovat ptáci a různé druhy rostlin. Nakonec, přesně podle vědeckých prognóz, bude ostrov osídlen. Ještě později se stane součástí rozsáhlého souostroví.

Nádherný příklad vyřešení problému přelidněnosti. Na jednom místě vytvoříme novou pevninu, zatímco na jiném místě zabíjíme její obyvatele.

Ano, seismický otřes zcela zničil skleněnou kopuli Nového Salem. Zahynulo mnoho lidí. Za příčinu zániku města byla označena jeho špatná konstrukce.

Navzdory tomu má být v létě příštího roku opět vytvořen nový ostrov. Při jeho „výstavbě“ se předpokládá přijetí celé řady bezpečnostních opatření, i když se přesně neví, co tím je myšleno. Myslím si, že všechna opatření jsou na prd. Konec konců, ničemu už nevěřím.

Bude-li při tom zničeno nějaké podmořské město, nemyslím si, že realizace celého projektu bude nějak ohrožena. Zcela určitě bude pokračovat.

Nejsem přesvědčen o tom, že projekt vytváření nových ostrovů vyřeší problém přelidněnosti. Místo toho by se mělo raději investovat do rozvoje podmořských měst a do výzkumu kosmického prostoru. V žádném případě už by však nikdy nemělo dojít k něčemu podobnému, jako byl projekt RUMOKO.

Hodlám to provést na vlastní pěst. Walsh se o tom nikdy nedoví. Nikdo se o tom nedoví. Nejsem altruista, ale jsem přesvědčen o tom, že jsem lidstvu něco dlužen. Jsem na to velice pyšný. Konec konců, jsem jeho nedílnou součástí...

Když vybuchne nálož, dohlédnu na to, aby to byl největší seismický výbuch v dějinách Země. Nebude to příliš obtížné. Pravděpodobně při tom zahyne mnoho lidí. Hodlám však tyto ztráty omezit na minimum.

Napíchl jsem na háček návnadu a hodil vlasec do vody. Bill se napil pomerančového džusu, zatímco já si zapálil cigaretu.

„Jsi teď inženýr - poradce?“

„Jo.“

„Co chceš dělat?“

„Mám něco v plánu. Je to dost makačka na bednu.“

„Dáš se do toho?“

„Dám.“

„Chtěl bych se někdy poprat s nějakým problémem, přesně tak, jako ty.“

„Věř mi, nestálo by ti to za to.“

Podíval jsem se na tmavé vlny připraven dokázat nemožné. Ranní slunce příjemně hrálo. Vál čerstvý, osvěžující vítr. Vypadalo to, že bude nádherný sluneční den.

„To zní zajímavě.

„Říkáš, že to bude makačka?“

A já, Jidáš Mariánský, jsem se jako kdysi dávno on sám otočil a řekl:

„Podej mi další návnadu. Myslím, že jsem něco chytil.“

„Já taky. Počkej, hned ti ji podám.“

Den dopadl na palubu naší lodi jako hrst stříbrných dolarů. Vy-
táhl jsem rybu z vody, udeřil s ní několikrát o pažení lodi, abych
zkrátil její trápení. Stále si v duchu opakuji, že neexistuji. Doufám,
že to je pravda, i když někdy cítím, že tomu tak není. Někdy mi při-
padá, že před sebou vidím tvář starého Colgatea.

Evo, Evo,...

*Promiň mi, Evo. Jak strašně rád bych cítil tvou ruku na mém
čele.*

Stříbro je překrásné. Vlny jsou dnes modrozelené. Bože, jak
nádherné je to světlo!

Každý nakonec zemře, pomyslel jsem si, ale ani trochu mi to
nezlepšilo nálada Nic ji už nezlepší.

Done, další vánoční pohled ti nepošlu jako obvykle, ale s roč-
ním zpožděním.

Neptej se mě proč.

Část druhá

,KJWALL,KJEK,K,KOTHAILL,KJE,K

Všichni už odešli, všechna hlášení byla podána a všechny zprávy odeslány. Vše, co mělo být dnes uděláno, bylo hotovo dávno před tím, než chladný mořský vzduch dorazil na pevninu. Ve vzduchu bylo cítit téměř hmatatelný puls hned za stanicí se převalujících vodních mas Golfského proudu. Byla vlhá tropická noc. Seděl jsem na plážovém křesle na malém patiu za domkem, popíjel pivo z plechovky a díval se na hvězdy jasně zářící pod baldachýnem oblohy.

Stále jsem se nemohl rozhodnout, co mám dál dělat. Svůj úkol jsem splnil. Stačilo jen konstatovat, že je celá věc vyřízena, vrátit se, vyzvednout si slíbenou odměnu a žít relativně šťastně a spokojeně až do konce života. Nikdo jiný na mém místě by se několika nevyjasněnými detaily nezneklidňoval. Mně však nedávaly spát. Nebyl jsem přece povinen zabývat se podrobnostmi. Ale přece jen... Stále jsem cítil jakési vnitřní nutkání. Nazvěme to - pro mé čisté svědomí - povinností vyplývající z existence dvou mozkových polokoulí, jejichž charakteristickou vlastností je ukojování zvědavosti vyústějící v různé konkrétní činy a skutky.

V každém případě jsem musel ještě nějakou dobu zůstat na stanici, abych si o tom všem udělal náležitý obraz.

Dal jsem si další hlt piva.

Ano, potřeboval jsem další fakta pro ukojení mé zvědavosti. Mohl jsem se přece ještě kolem sebe trochu porozhlédnout. Rozhodl jsem se, že to udělám.

Vytáhl jsem cigaretu a právě v okamžiku, kdy jsem si ji chtěl zapálit jsem spatřil plamínek obklopující mou ruku.

Zcela fascinován jsem pozoroval, jak se plazí po mých prstech. Zvedl jsem ruku nahoru, aby ho nesfoukl vítr. Zářil stejně jako hvězdy nad mou hlavou. Byl to jasný jakoby tekutý zlatožlutý proužek namodralého světla. Občas bylo vidět jeho višňově červený střed, ale vždy jen na velice krátký okamžik, jako by to byla jeho duše a on se ji bál ukazovat v celé nádheře. Najednou jsem uslyšel hudbu...

Označení hudba byl ten nejlepší a nejvýstižnější výraz, jaký se mi podařilo najít. Existovala zde určitá podobnost co do samé podstaty tohoto účinku, i když na druhé straně to bylo něco zcela diametrálně odlišného. Bylo to něco, s čím jsem se dosud ještě nesetkal. Nebyl to pouze sluchový vjem. Přisel najednou jako přicházejí vzpomínky, bez jakéhokoliv vnitřního podnětu, bez účasti vědomí, které jako například ve snech mění myšlenky ve vzpomínky.

Zaregistroval jsem stále stoupající pocit euforie a nadšení, který stále nabýval na intenzitě.

Měl jsem dojem, jako by se zastavil čas a já se ocitl mimo něj.

Neměl jsem ani ponětí o tom, co to bylo, čím to bylo způsobeno. Zcela určitě to byla intenzivní krása a krásná intenzivita sama o sobě. A já sám jsem byl její součástí. Poznal jsem něco, co nepoznal ještě nikdo přede mnou. Něco, co všeobecně existovalo, ale až dosud bylo zcela ignorováno. Sevřel jsem ruku v pěst, abych plamínek chytil do dlaně. Nevím, proč jsem to udělal. Ucítíl jsem bolest. Nádherný trans byl přerušen.

Vyskočil jsem z křesla, zhášeje přitom zapalovač. V hlavě se mi vyrojila celá řada otázek. Otočil jsem se a rozběhl se po tomto umělém ostrově. Zamířil jsem ke skupině malých budov, ve kterých se nacházely kanceláře, muzeum a knihovna.

Utíkal jsem a opět něco ucítíl. Tentokrát to však bylo něco hrozného, doslova prosyceného strachem. Pomalu jsem zahýbal do strany. Cesta, po níž jsem běžel, se zatáčela. Oceán, hvězdy, budovy, všechno kolem mě se ke mně prudce přibližovalo a zase se ode mě vzdalovalo. Mnohokrát jsem upadl, zase se zvedl a běžel dál. Víím, že během své cesty jsem se také jen plazil. Nepomáhalo zavírání očí, kolem mě se všechno neustále vzdouvalo, bobtnalo, měnilo a pulsovalo.

K budovám to bylo jen pár set metrů, ale já jsem měl pocit, že to je několik set kilometrů. Konečně jsem dorazil ke dveřím a vešel dovnitř. Přešel jsem druhými dveřmi a vstoupil do knihovny. Musely uplynout celé věky, než se mi podařilo rozsvítit. Kolísavě jsem přistoupil ke stolu, jen s velkými obtížemi otevřel zásuvku a vytáhl z ní šroubovák. Se stisknutými zuby jsem přistoupil k terminálu informační sítě. Pomocí šroubováku jsem odšrouboval boční stěnu řídicího panelu. Spadla na zem s rachotem, který na mě působil, jako by mi do hlavy někdo zarážel hřebíky. Po třech malých změnách jsem

mohl posílat zprávy do Centra. Rozhodl jsem se, že vyšlu dvě nejdestruktivnější informace, které jsem znal. Jednoho dne vyvolají reakci, která snad umožní eliminaci toho, co se mě teď snažilo zničit.

„Právě o to jde,“ řekl jsem nahlas.

Vstal jsem ze země. Rozhodl jsem se, že si zapálím cigaretu. Najednou jsem zaslechl zvuk otevíraných dveří.

Do místnosti vešel doktor Barthelme. Byl to malý, opálený, šlachovitý chlapík.

„Stalo se něco, Jime?“

„Ne, nic se neděje.“

„Viděl jsem, jak jsi běžel a jak jsi upadl.“

„Řekl jsem si, že mi neuškodí, když si trochu zaspintuji. Trochu jsem to přehnal a upadl. Opravdu mi nic není.“

„Nač ten spěch?“

„Nervy. Ještě pořád jsem rozrušený a rozladěný. Musel jsem běžet nebo udělat cokoli, abych se uvolnil. Rozhodl jsem se, že se proběhnu pro nějakou knihu. Pro takovou, která by mě rychle uspa-la.“

„Mohu ti dát prášek na spaní.“

„Ne, to není třeba. Dík.“

„Něco jsi dělal při terminálu. To je proti předpisům.“

„Když jsem kolem něho procházel, spadla na zem boční stěna.“ Mávl jsem k němu rukou se šroubovákem. „Ty malé šroubky se asi musely samovolně uvolnit.“

„Rozumím.“

Sklonil jsem se a vložil šroubky na jejich místo. Zrovna, když jsem je dotahoval, zazvonil telefon. Barihelme přistoupil ke stolu, přepnul si hovor na vnitřní linku a zvedl sluchátko.

„Ano, okamžik,“ řekl a otočil se ke mně. „To je pro tebe.“

Převzal jsem sluchátko.

„Haló!“ řekl jsem.

„To jsem já,“ řekl ten, kdo se mnou hovořil. „Myslím si, že bychom si měli promluvit. Můžeš za mnou přijít? Hned?“

„Kde jsi?“

„U sebe.“

„Dobře, hned jsem tam.“

Odložil jsem sluchátko.

„Knihu už nepotřebuju,“ konstatoval jsem. „Zajedu si na chvíli na Andros.“

„Je už pozdě. Cítíš se dobře? Opravdu ti nic není?“

„Je mi dobře. Lituji, že jsem ti způsobil starost“

Zdálo se, že se s tím, co jsem mu řekl, spokojil. V každém případě se uvolnil a usmál.

„Možná, že to já bych si měl vzít něco na uklidnění. Všechno, k čemu tady došlo...“

„To, co se stalo, se už neodestane.“

„Jistě, máš pravdu... V každém případě, dobrou noc.“

Zamířil ke dveřím. Já se vydal za ním, zhášej cestou světlo.

Šel k sobě. Já se vydal do přístavu, na palubu Isabelly. Za několik okamžiků, až když jsem byl na moři, jsem začal přemýšlet o tom, co se stalo. Snad se ukáže, že si lidská zvědavost s problémem přelidnění přece jen dokáže poradit.

Byl první květen. Seděl jsem u stolu blízko krbu v baru Kaptán Tony v Key Westu a popíjel dobré pivo. Ten večer se mi už poněkud zajídal. Když Don vešel do baru, bylo několik minut po jedenácté. Myslel jsem si, že už nepřijde. Rozhlédl se kolem sebe, a aniž by mi věnoval sebemenší pozornost posadil se ke stolu vedle mě a něco si objednal. Taneční skupina se právě vrátila na malé jeviště a zahájila své číslo. Všude kolem nás sedělo příliš mnoho lidí, proto jsme klidně seděli a čekali na vhodný okamžik, kdy si budeme moci spolu promluvit.

Asi po deseti, patnácti minutách se Don zvedl a odešel do sousední místnosti. Hned vzápětí se vrátil a zastavil se u mého stolu. Položil mi ruku na rameno.

„Bille!“ řekl překvapeně. „Co tady děláš?“

Otočil jsem se a s úsměvem na rtech jsem na něho pohlédl

„Same! Buď zdrav!“

Potřásl jsme si rukama.

„Je tu příliš velký rámus,“ konstatoval. „Pojďme někde jinde.“

„Výborný nápad.“

Za nějakou dobu jsme se ocitli na pláži. Ovíval nás slaný dech oceánu.

Zastavili jsme se. Zapálil jsem si cigaretu.

„Zdalipak víš, že mořský proud u pobřeží Floridy prý přináší ročně kolem dvou miliónů tun uranu?“

„Abych pravdu řekl, nevím.“

„A víš něco o delfínech?“

„Jsou to velice hezcí, příjemní a společenší tvorové, velice dobře přizpůsobení svému životnímu prostředí, které nijak neznečišťují a nedevastují. Jsou vysoce inteligentní a ochotní spolupracovat. Vůbec neprojevují zlost. Oni...“

„To mi stačí. Máš delfíny rád. Věděl jsem to. Ty sám se chováš a vypadáš jako delfín. Plaveš dovedně životem, aniž bys za sebou zanechával stopy a nacházíš přitom pro mě různé cenné věci.“

„Pamatuj si, že pokaždé jsem ti připraven pomoci.“

Don přikývl na znamení souhlasu.

„Podmínky jako obvykle. Ten úkol je relativně jednoduchý, typu „ano“ nebo „ne“. Nemělo by ti to zabrat příliš mnoho času. Konec konců, došlo k tomu před několika dny nedaleko odtud.“

„O co jde?“

„Chtěl bych očistit delfíny z podezření, že mají sklon k násilí a že jsou schopni zabíjet.“

Jestliže čekal, že na to nějak bouřlivě zareagují, tak určitě musel být rozčarováný. Snažil jsem si vzpomenout na poslední informační servis z minulého týdne. V jedné podmořské rezervaci byli nalezeni dva mrtví potápečí Zhruba v téže době a na témže místě bylo pozorováno a zaregistrováno podivné chování delfínů. Otisky zubů na tělech a kombinézách obou potápečů svědčily o tom, že se s největší pravděpodobností jedná o delfína skákavého, *Turciops truncatus*. Tento druh velice často navštěvoval rezervace a dokonce v nich i žil. Rezervace, v níž došlo k oné události, byla až do odvolání uzavřena. Pokud si dobře vzpomínám, neexistovali žádní svědci oné události.

„Jednou z obětí byl zkušený průvodce, který tu rezervaci velice dobře znal, že ano?“ zeptal jsem se Dona.

„Ano, Michael Thornley. Dovedl se v ní orientovat dokonce i podle svitu měsíce. Byl to dlouholetý, zkušený pracovník firmy Beltrane Processing. Prováděl opravy pod vodou a údržbu zařízení jejich podmořských farem. Předtím sloužil u válečného námořnictva. Žabí muž. Zkušený odborník. Druhou obětí byla naproti tomu pozemská krysa, jeho přítel z Androsu, Rudi Myers. Vydali se na moře ve zcela

neobvyklou dobu a byli neobvykle dlouho pod vodou. Hned po oné události bylo v těsné blízkosti tohoto místa spatřeno několik delfínů, jak rychle plavou pryč. Plavali přes „stěny“, ne tedy jako obvykle komorami. Trvalo to jen chvíli. Během několika minut nezůstal v rezervaci pravděpodobně ani jediný delfín. Pak byla nalezena těla obou potápěčů.“

„A jak ses k tomu dostal ty?“

„Ústav pro výzkum delfínů ostře odmítá podezření, vznesená proti objektu jeho výzkumů. Lidé z tohoto ústavu tvrdí, že dosud nebyl zaznamenán jediný případ předem nevyprovokovaného útoku delfína. Velice jim záleží na tom, aby právě tato událost za to nebyla pokládána.“

„Vždyť se přece neprokázalo, že to způsobili delfíni? Co když je zabilo něco naprosto jiného, co také vyplašilo všechny delfíny?“

„Nevím,“ řekl Don a zapálil si cigaretu. „Teprve zcela nedávno byl přijat celosvětový zákon o zákazu zabíjení delfínů. Tento zákon byl přijat na základě výsledků pionýrské práce doktora Lillyho a na výsledku posledního sčítání delfíní populace ve světových mořích. Určitě vis, jaké překvapivé výsledky tento výzkum přinesl. Už se neptáme, zda je delfín stejně inteligentní jako člověk. Bylo zjištěno, že delfíni jsou vysoce inteligentní, ale jejich psychika se diametrálně liší od psychiky lidské. Proto jsou všechny údaje a parametry prakticky neporovnatelné. V tom také spočívá celý problém s tím, jak se s nimi dorozumět. Náš klient nechce, aby z celé události vyplynulo, že tak vysoce inteligentní bytosti, disponující svobodnou vůlí, by mohly být vůči člověku naladěny nepřátelsky.“

„Ústav si té nájal, abys to pohlídal, vid?“

„Neoficiálně. Obrátili se na mě, protože charakter této události je zcela v souladu s mými vyšetřovacími postupy a zkušenostmi. Hlavním důvodem však bylo přání jisté starší bohaté dámy, která by ve své závěti mohla odkázat Ústavu nemalý finanční obnos. Jde o cti hodnou paní Lýdii Barnesovou, bývalou předsedkyni Společnosti přátel delfínů. Právě tato Společnost zhruba před rokem zformulovala jednotlivé paragrafy zákona o ochraně delfínů. Je to právě paní Barnesová, kdo mě platí.“

„Jaká je v této záležitosti moje role?“

„Firma Beltrane bude potřebovat někoho místo Michaela Thornleye. Co myslíš, nemohl by ses toho zhostit?“

„Možná, že ano. Řekni mi něco víc o Beltrane Processing a o té jejich rezervaci.“

„Před několika desítkami let dokázal doktor Spencer v Harwellu, že pomocí hydroxidu titaničitého by šlo chemickou reakcí získávat ionty uranu přímo z mořské vody. Byl by to však finančně příliš nákladný proces. Po několika letech Samuel Beltrane vypracoval svou skriningovou metodu extrakce uranových iontů. Založil k tomu účelu malou soukromou společnost, která se během velmi krátké doby podél této části Golského proudu velice rozrostla. Skládá se z jednotlivých stanic získávajících uran z mořské vody. Tento způsob získávání uranu je pro životní prostředí zcela neškodný. Tato skutečnost se pozitivně odrazila na dalším vývoji firmy, protože právě v té době existoval velice silný tlak na dodržování zásad ochrany životního prostředí. Beltrane investoval do výstavby čtyř podmořských rezervací poblíž ostrova Andros značné sumy. Získal velké úlevy na daních, ale domnívám se, že si to opravdu zasloužil. Spolupracoval také s vědci provádějícími výzkum delfínů. V jeho rezervacích byly pro tento výzkum vytvořeny laboratoře. V každé rezervaci byly nainstalovány zvukové bariéry, „stěny“, které jsou pro většinu živých tvorů prakticky neprůchodné. Na několika místech je v nich několik průchodů, jenž jsou od sebe vzdáleny několik metrů. Jsou otevírány a zavírány pomocí jednoduchých přepínačů. Delfíni je dokáží používat. Jejich ovládání se učí sami od sebe nebo od druhých delfínů. Není to pro ně vůbec žádný problém. Dokonce si pamatují, že za sebou zavírají akustická vrata. Zcela svobodně navštěvují výzkumné laboratoře, kde se jednak učí sami a jednak také učí své učitele.“

„Počkej, a co žraloci?“

„Byli ze všech rezervací okamžitě odstraněni. Delfíni dokonce pomáhali v jejich vyhánění. Asi před deseti léty byl z rezervací vyhnán poslední žralok.“

„Rozumím. A co vlastně firma v těchto rezervacích dělá?“

„Neprovádí zde žádnou činnost. Pouze opravuje jednotlivá zařízení a provádí jejich údržbu.“

„Nepracuje většina zaměstnanců firmy také jako průvodci v rezervacích?“

„Ne. Pouze několik z nich, a to ještě ne na plný úvazek.“

„Mohl bych vidět lékařskou zprávu o obou obětech?“

„Mám ji s sebou i s fotografiemi jejich těl.“

„Můžeš mi říct něco víc o tom Rudi Myersovi z Androsu?“

„Byl to zdravotník. Pracoval v několika domovech pro důchodce a staré lidi. Několikrát byl jejich chovanci obviněn z krádeží. Několik z těchto krádeží bylo označeno za neopodstatněné. Kvůli poslední ho ale vyhodili. Byl propuštěn z práce na základě bojkotu svých kolegů. Došlo k tomu asi před pěti nebo šesti léty. Po propuštění se živil všelijak, ale nikdy se nedostal do konfliktu se zákonem. Na ostrově pracoval v posledních několika letech v něčem, co by se dalo nazvat barem.“

„Co máš na mysli tím, v něčem, co by se dalo nazvat barem?“

„V jeho baru lze dostat nejenom alkohol, ale i drogy.“

„Jak se ten jeho pajzl jmenuje?“

„Chickcharny.“

„Co to znamená?“

„Druh místního folklóru. Chickcharny je místní duch stromů. Je to zlý duch, něco jako elf.“

„Nežije na Androsu také Martha Millayová, ta známá fotografka?“

„Žije.“

„Jsem její obdivovatel. Mám rád podmořské snímky a její fotografie jsou vždy nádherné. Ona přece také napsala a vydala několik knih o delfínech. Napadlo někoho, zeptat se jí, co si myslí o tom, co se stalo?“

„Nebyla v té době na ostrově. Zrovna byla na jakési výpravě.“

„Doufám, že se brzy vrátí. Chtěl bych se s ní setkat“

„Tak co, bereš to nebo ne?“

„Beru. Potřebuji peníze.“

Don sáhl rukou do kapsy a vytáhl z ní tlustou obálku, kterou mi vzápětí podal.

„Tady máš fotografie všeho, co se nám o tom podařilo získat. Nemusím ti říkat, že to jsou...“

„Nemusíš,“ přerušil jsem ho. Schoval jsem obálku do kapsy.

„Měj se. Nashle.“

„Už jdeš?“

„Mám hodně práce.“

„Tak hodně štěstí.“

„Díky.“

Já jsem se vydal doleva a on zase doprava, a to bylo také všechno, co jsme si tehdy řekli.

Stanice I byla něco jako centrum nervové soustavy oblastí. Byla největší stanicí v oblasti, kde se z mořské vody získával uran. Nacházely se v ní terénní laboratoře, kanceláře, lékárna, obytné budovy a několik zábavných lokálů.

Stanice byly umělým ostrovem o průměru kolem dvou set metrů. Právě z tohoto ostrova byla kontrolována a udržována v chodu zařízení ve zbývajících osmi střediscích. Byla vidět z Androsu, největšího ostrova Baham.

Seznámil jsem se se stanicí a jejím personálem. K mým pracovním povinnostem patřila rutinní údržba a oprava zařízení. Někdy jsem pracoval jako „zlatá ručka“, která je schopná opravit cokoli. Seznámil jsem se s ředitelem celé oblasti, s doktorem Leonardem Barthelmem. Když jsem přijel, provedl mě celou stanicí a se vším mě seznámil.

Byl to velice sympatický, drobný chlapík středního věku. Byl vdovec. Budil dojem, že je velice rád, když může mluvit o své práci. Bydlel na stanici už pět let

Jednou z prvních osob, se kterou mě seznámil, byl Frank Cashel. Potkali jsme ho v hlavní laboratoři. Právě jedl chlebiček a čekal na dokončení jednoho pokusu.

Frank polkl sousto, usmál se na mě a stiskl mi ruku, sotva mě doktor Barthelme představil.

„To je James Madison, náš nový zaměstnanec.“

Cashel měl tmavé, místy prošedivělé vlasy. Několik vrásek zdůrazňovalo linii dolní čelisti a lícních kostí.

„Rád tě poznávám,“ řekl. „Dívej se po pěkných kamenech a občas mi přines nějaký hezký kousek korálu. Určitě se nám pak bude dobře spolupracovat.“

„Sbírání minerálů je Frankovo hobby,“ vysvětlil mi doktor Barthelme. „Všechny exponáty umístěné ve zdejším muzeu jsou jeho. Hned tam půjdeme a vy si je budete moci prohlédnout. Jsou mezi nimi velice zajímavé kousky.“

Přikývl jsem.

„Budu na to myslet. Uvidíme, co se mi podaří najít.“

„Rozumíš tomu?“

„Trochu. Kdysi jsem byl také vášnivým sběratelem minerálů.“

„Byl bych ti za to nesmírně vděčen.“

Když jsme se vydali dál, doktor Barthelme mi řekl:

„Frank si přivydělává tím, že vystavuje své sbírky na různých výstavách.“

„Opravdu?“

„Jestliže mu budete pravidelně přinášet nějaké věci, postavte ho před hotovou věc a chtějte po něm peníze.“

„Díky za radu.“

„Byl bych rád, abyste mě dobře pochopil. Je to správný chlap, ale poněkud roztržitý.“

„Jak dlouho už tady pracuje?“

„Dva roky. Je geofyzik. Je to spolehlivý pracovník.“

Zastavili jsme se při skladu náradí. Tam jsem poznal Andyho Deemse a Paula Cartera. Andy byl malý a vyzáblý chlapík. Kvůli několika jizvám v obličejí vypadala jeho tvář ponuře. Ani hustý plnovous to nebyl schopen zakrýt. Naproti tomu Paul byl vysoký plavovlasý muž. Právě čistil jakési zásobníky. Oba dva ke mně natáhli pravice a přivítali se se mnou. To, co právě dělali, patřilo také k mým povinnostem. Každá pracovní četa se skládala ze čtyř lidí pracujících ve dvojicích. Čtvrtý člen naší skupiny, Paul Vallons, byl teď někde jinde. Spolu s Ronaldem Davisem, který měl na starosti loď a čluny, právě vyměňovali některé části bójky odebírající vzorky. Dozvěděl jsem se, že Paul byl Mikeovým partnerem. Byli přáteli už od doby služby u válečného námořnictva. Právě s nimi jsem měl pracovat.

„Za nějakou dobu budeš v tomto politováníhodném stavu i ty. Těš se zatím tímto nádherným ránem a užívej si života,“ řekl Carter.

„Jsi v tomto politováníhodném stavu proto, že se strašně potíš,“ sekl ho Deems.

„Víš co, řekni to mým potním žlázám.“

Když jsme prošli celým ostrovem, doktor Barthelme mi prozradil, že Deems je jedním z největších odborníků na potápěčskou výzbroj, s jakým se člověk mohl kdy setkat. Někou dobu žil v podvodních městech. Když přišel o ženu a dítě během druhého projektu typu RUMOKO, odešel na pevninu a zůstal už na ní napořád. Carter přišel před několika měsíci ze Západního Pobřeží. Byl těsně po rozvodu nebo po rozchodu se ženou, ale nikomu o tom nic neříkal. Byl

najat pro tuto práci doktorem Barthelmem na Západním Pobřeží a převezen přímo sem na Andros.

Prošli jsme právě jen na okamžik opuštěnou laboratoří, díky čemuž jsem mohl v klidu obdivovat v celé okázalosti a nádheře velkou, osvětlenou mapu moře v těsné blízkosti Androsu. Svítící body označovaly rozmístění a stav zařízení udržujících zvukovou bariéru kolem rezervací a jednotlivých stanic.

Zjistil jsem, že spolu s nejbližší rezervací patříme do téhož rajónu.

„Ve které rezervaci došlo k té nešťastné události?“

Barthelme se na mě pozorně zadíval, načež mi rukou ukázal na mapě místo označující náš rajón.

„V severovýchodní části. Vy jste o tom něco slyšel?“

„Pouze to, co bylo v novinách. Zjistili jste něco nového?“

„Ne.“

„Nebyly ve zvukové bariéře poruchy?“

„Už dlouho nebyly zjištěny žádné poruchy a závady na jakémkoliv zařízení.“

„Myslíte si, že to opravdu udělali delfíni?“ zeptal jsem se doktora Barthelma,

Pokrčil rameny.

„Jsem technik a ne vědec zkoumající delfíny. Ale z toho všeho, co jsem o tom četl vyplývá, že delfíni mohou být různí. Můžeme předpokládat, že průměrný delfíní jedinec má ty nejmírumilovnější úmysly a jeho inteligence se limitně blíží inteligenci lidské. Mezi delfíny, stejně jako mezi lidmi, zcela určitě existuje stejné dělení: většina tvoří průměr, na jednom konci je malé množství tupců a na druhém přibližně stejné množství géníů. Snad to udělal mentálně zaostalý delfín, který není plně zodpovědný za své činy. Anebo to byl delfín Raskolnikov. Téměř vše, co dnes o delfínech víme, se týká průměrného vzorku populace. Když si uvědomíme, že ryto výzkumy začaly pouze před několika léty, je to celkem normální. Co však víme o psychických odchylkách u delfínů? Téměř nic.“ Doktor Barthelme opět pokrčil rameny. „Já sám jsem osobně přesvědčen, že to je docela dobře možné.“

„Cítí se delfíni hrozně, když mají pocit viny z toho, co provedli?“ zeptal jsem se a hned vzápětí jsem tuto myšlenku spláchl do podvědomí.

„Domnívám se, že se zbytečně znepokojujete,“ pokračoval doktor Barthelme. „Musíte si uvědomit, že k tomu došlo v rezervaci, poměrně daleko odtud. Nejsou tam žádná naše zařízení, takže se nebudete muset k tomu místu být i jen přiblížit. Kromě toho garantujeme našim zaměstnancům naprostou bezpečnost. Místa, kde pracují naši potápěči, jsou střežena sonarem, dokonce jsme dovezli i pár klecí pro případ, že by došlo k neočekávanému útoku žraloků. Každý potápěč je ozbrojen. Důkladně jsme uzavřeli všechny průchody ve zvukových bariérách. To musí odradit i toho nejodvážnějšího a nejagresivnějšího delfína nebo žraloka.“

Neznatelně jsem přikývl na souhlas. „To je dobře. Teď se cítím mnohem bezpečněji,“ řekl jsem, když jsme se blížili k jakémusi seskupení budov.

„Později si o tom ještě spolu promluvíme. Tady to jsou kanceláře. Teď jsou prázdné.“

Otevřel jedny dveře. Spatřil jsem kancelářské stoly, skřínky, křesla, židle a psací stroje. Nic zvláštního. Vykročili jsme k další budově. „To je naše muzeum,“ řekl doktor Barthelme. „Sam Beltrane se rozhodl otevřít je pro návštěvníky naší stanice. Je zde velké množství různých mořských exponátů a také několik modelů námi používaných zařízení a přístrojů.“

Hned za dveřmi byla umístěna maketa celé stanice. Jasně byla vidět všechna její podmořská zařízení. Za maketou se na policích nacházely ve větším měřítku všechny její důležité součásti. U každého modelu byla malá kartička s popisem. Byly tam také exponáty ze středověku: dvě lucerny, několik spon od opasků a několik mincí. Všechny tyto předměty pocházely z několik staletí starého vraku lodi, který odpočíval na dně nedaleko stanice. Velice mě také zaujaly kostry mnoha druhů ryb, od těch nejmenších až po ty největší. Rozhodl jsem se, že si při nejbližší možné příležitosti důkladně prohlédnu a porovnáám čelisti delfína a žraloka. Na zvlášť vyčleněném místě se skvěla Cashelova sbírka minerálů. Všechny minerály byly pečlivě upevněny a popsány. Od rybích koster byly odděleny velkou skleněnou tabulí. Nad minerály visel sice umělecky ne příliš povedený, ale navzdory tomu velice zajímavý akvarel nazvaný Miami Skyline, podepsaný jeho jménem.

„Ale, podívejme se, Frank taky maluje? Není to špatné.“

„Ne, on ne, to jeho žena Linda. Hned za ní půjdeme,“ odpověděl mi ředitel. „Měla by být hned tady vedle. Má na starosti knihovnu. Kromě toho nám vede veškerou agendu.“

Přešli jsme do další budovy a vešli do knihovny. Linda Cashelová seděla za stolem a něco psala. Vypadala na něco přes dvacet. Měla dlouhé světlé vlasy sepnuté ozdobnou sponou, modré oči a lehce zvednutý nos.

„Naše knihovna je vám zcela k dispozici,“ řekla mi, když jsme se seznámili.

Rozhlédl jsem se kolem sebe.

„Máme zde kopie starých vědeckých spisů. Během jedné hodiny vám mohu zajistit kopie všech prací, které zde máme. Tady je krásná literatura a tam zase literatura poněkud volnější,“ řekla paní Cashelová a ukázala přitom rukou na police u okna. „A tady jsou kazety s nahranými hlasy mořských zvířat. Nahráváme je pro Národní vědeckou nadaci A tam zase máme hudební nahrávky. Všechno je zde pečlivě katalogizováno. Jestliže si budete chtít něco půjčit, moc vás prosím, abyste tady vždy zapsal číslo titulu, své jméno a datum.“ Paní Cashelová ukázala na kus papíru na stole. „Jestliže si budete chtít něco ponechat déle než jeden týden, musíte mi o tom říct Kdybyste náhodou potřeboval pinzetu, ve spodní zásuvce je krabice s náradím. Po použití ji však laskavě vraťte na původní místo. To je snad asi všechno. Máte nějaké přání?“

„Hodně malujete, paní Cashelová?“

„Och, určitě jste viděl můj obraz! Obávám se, že to je i jediné muzeum, ve kterém se kdy moje obrazy budou nacházet Ted' už nemaluji. Víím, že nejsem dobrá.“

„Ten váš obraz se mi opravdu líbí.“

„Až budu starší a moudřejší a budu pracovat někde jinde, možná, že to zase zkusím. Už nikdy nechci malovat moře a pobřeží.“

Vyšli jsme z budovy. Doktor Barthelme mi dal na zbytek dopoledne volno k tomu, abych se zabydlel ve svém domku, ve kterém dříve bydlel Michael Thornley. Dal jsem se do toho.

Po malé svačině jsem se přidal k Deemsovi a Carterovi ve skladu náradí. Ve třech nám šla práce dobře od ruky. Protože nám do oběda zbývala chvíle času, vyrazili jsme k vraku potopené lodi.

Vrak ve světle našich svítilen působil dojmem tajemnosti a záhadná. Zlomený stěžeň, zbytky nákladu, část paluby - to bylo všech-

no, co zůstalo z něčích nadějí, že plavba dobře skončí. Jeho posledním zážitkem byla pravděpodobně silná bouře nebo záblesk meče a pak už jen intenzivní pocit chladu.

Oběd jsme snědli v jedné hospodě na Androsu. Nějakou dobu jsme pak seděli za stolem, kouřili a rozmlouvali. Zatím jsem nepotkal Paula Vallonse, s nímž jsem měl od zítřka pracovat. Zeptal jsem se na něho Deemse.

„Je to pořádný kus chlapa,“ odpověděl na můj zvědavý dotaz. „Asi tak, jak ty, celkem hezoun. Je trochu uzavřený do sebe. Vynikající potápěč. S Mikem se každý víkend vláčeli až na Kariby. Klidně se s tebou vsadím, že má na každém ostrově pěknou holku.“

„Co na to říká on? Jak se s tím vším vyrovnal?“

„Velice dobře, jsem o tom přesvědčen. Jak jsem už řekl je trochu uzavřený, nedává příliš najevo city. Mike byl jeho starý přítel.“

„Co si myslíš, co dostalo Mika?“

„Jeden z těch proklatých delfínů,“ vstoupil do našeho rozhovoru Carter. „Neměli jsme si s tím nic začínat. Jednou ke mně jeden z nich z ničeho nic připlaval zezdola a málem mě vylekal k smrti.“

„Delfíni si velice rádi hrají,“ řekl Deems. „Určitě ti nechtěl ublížit.“

„Já si myslím, že chtěl. Ta jejich hladká kůže mi připomíná mokré balón. Odporné!“

„Jsi vůči nim zaujatý. Delfíni jsou přítulní jak koťata. Určitě máš nějaké sexuální komplexy.“

„To určitě! Oni...“

Pochopil jsem, že je nejvyšší čas změnit téma našeho rozhovoru, protože jsem to byl já, kdo začal. Zeptal jsem se, zda je pravda, že tady někde poblíž bydlí Martha Millayová.

„Ano,“ odpověděl Deems. „Její dům se nachází asi šest kilometrů odtud, pokud bys šel podél břehu. Je velice hezký, i když jsem ho viděl jenom z moře. Má tam malý přístav, vznášedlo, velkou motorovou loď a několik menších lodí.“

„Obdivuji její práci. Chtěl bych se s ní setkat“

Deems odmítavě zakroutil hlavou.

„Klidně se s tebou vsadím, že se s ní nesetkáš. Ona se strání lidí. Dokonce i její telefonní číslo je tajné.“

„Škoda. Proč je taková?“

„No...“

„Je invalidní,“ řekl Carter. „Kdysi jsem ji potkal na moři. Její loď byla zakotvená a já se právě vracel do stanice. Tehdy jsem ještě nevěděl, kdo to je, tak jsem připlul blíž, abych se s ní pozdravil. Právě dělala snímky přes prosklené dno své lodi. Když mě spatřila, začala křičet, abych odplul, protože plaším ryby. Rychle chytila do rukou staženou vratiplachtu a omotala si jí nohy. Přesto jsem něco uviděl. Od pasu nahoru je to normálně vypadající ženská, ale pas a nohy má příšerně zdeformované. Bylo mi líto, že jsem ji přivedl do rozpaků. Sám jsem byl také v rozpacích a nevěděl, co říct. Omluvil jsem se jí a rychle odplul.“

„Slyšel jsem, že vůbec nemůže chodit,“ řekl Deems. „Je však pokládána za vynikající plavkyni. Já sám jsem ji nikdy neviděl.“

„Měla nějakou nehodu?“

„Pochybuji o tom. Její matka je Japonka, která přežila Hirošimu. Jedná se pravděpodobně o genetickou malformaci.“

„To je hrozné.“

„Bohužel, je to pravda.“

Vydali jsme se na zpáteční cestu. Později jsem před usnutím dlouho přemýšlel o delfínech, potopených lodích, lidech, kteří na těchto lodích našli smrt, o invalidech, o Golfském proudu, jehož šum ke mně doléhal otevřeným oknem... Nakonec mě to šumění zcela pohltilo a oba jsme spolu odpluli do tmy.

Paul Vallons vypadal přesně tak, jak mi ho popsal Deems: zhruba stejně vysoký jako já, opravdový fešák. Samozřejmě nebyl příliš hovorný, ale necítil jsem se v jeho přítomnosti nesvůj. Nemohl jsem také posoudit, zda je to opravdu tak vynikající potápěč, jak to o něm tvrdil Deems, protože jsme spolu zatím pracovali jen na souši. Nechtěl jsem se zatím Paula ptát na jeho zemřelého přítele ani na delfíny. Všechno to mělo za následek, že se náš hovor omezil na patřičně odměřené úvahy a poznámky týkající se naší práce.

Po svačině, kdy jsem si řádně naplánoval svou další práci během dne, jsem se Paula zeptal na to, jak se dostanu do Chickchamy.

Paul spustil záklopku, kterou právě čistil a překvapeně se na mě podíval.

„Proč chceš jít zrovna do tohoto pajzlu?“

„Slyšel jsem o něm a chtěl bych se do něho podívat.“

„Prodávají tam drogy bez povolení. Jestli to je ten pravý důvod, proč se tam chceš podívat a toužíš po tom, aby ti tam dali nějaké svinstvo připravované ve chlívku nějakého vesnického pitomce, tak to tě opravdu lituju.“

„Neboj se, zůstanu pouze u piva. Přesto bych se tam rád podíval.“

Paul pokrčil rameny.

„Dělej, jak myslíš.“

Natáhl ruku, utrl už neplatnou stránku z nástěnného kalendáře a nakreslil mi na ní cestu. Ukázalo se, že bar se nachází při ústí malé říčky, nedaleko místa, kde jsme včera na Androsu obědvali.

Náš pracovní den jsme opět skončili o něco dříve proto, že jsme si rychle poradili se zadanými úkoly.

Po osprchování jsem se oblékl a vydal se hledat nějakou loď.

Ronald Davis, vysoký chlapík s řídkými vlasy a novoanglickým akcentem, mi dovolil, abych si vzal Isabellu. Zanaříkal si přitom na svůj revmatismus a popřál mi dobrou zábavu. Zamířil jsem k Androsu.

Nevěděl jsem, co vlastně hledám. Chyběl mi nějaký hmatatelný opěrný bod. Rozhodl jsem se získat v co možná nejkratší době co nejvíce informací. V mé situaci byla nejdůležitější rychlost

Andros přede mnou pomalu rostl. Zorientoval jsem se podle místa, kde jsme včera obědvali. Pak jsem začal hledat ústí oné malé říčky, které mi popsal Paul Vallons. Asi po deseti minutách jsem je konečně našel. Po několika dalších minutách plavby proti proudu jsem konečně dorazil ke hledanému baru.

Přirazil jsem k přístávacímu molu, kde už bylo připoutáno několik lodí. Přivázal jsem Isabella k jednomu kůlu a rozhlédl se kolem sebe. Samotný bar byl dřevěný a tak „záplatovaný“, že původních už bylo jen několik trámů. Na střeše budovy stál značně vybledlý vývěsní štít s nápisem CHICKCHARNY.

Vešel jsem dovnitř. Tělnatý barman, jehož tvář už několik dní toužila po britvě, odložil na pult noviny a zeptal se mě:

„Co si dáte?“

„Pivo a něco k snědku.“

„Okamžik, prosím.“

Přistoupil k malé chladničce, otevřel ji a koukl dovnitř.

„Mohl by být sendvič s rybí pomazánkou?“

„Může být.“

„To jsem rad, protože zbyly už jenom tyhle sendviče.“

Barman vzal z ledničky pár chlebičků, položil je přede mě na pult a hned vzápětí mi načepoval pivo.

„Přišel jste tady lodí?“

„Jistě.“

„Dovolená?“

„Ne. Právě jsem začal pracovat na Stanici I.“

„Vy jste potápěč?“

„Jo.“

Vzdychl.

„Místo Mika Thornleye, vidíte? Nešťastnej kluk.“

„To jo. Slyšel jsem o tom. Je to hrozné.“

„Byl tady častým hostem.“

„O tom jsem také slyšel. Prý tady pracoval jeho kámoš.“

Barman přikývl na souhlas.

„Ano. Rudi... Rudi Myers. Pracoval tu několik let.“

„Byli přátelé?“

„Nijak velcí. Prostě se jen znali. Myers se držel stranou, víte?“ řekl barman a významně se podíval na závěs za sebou.

„Nedal byste si specialitu šéfa podniku?“

„A co je ta specialita?“

„Ružový ráj,“ řekl barman tiše a rozhlédl se kolem sebe. „Nádh-
hera!“

„Co to je?“

„Nádherný vodvaz, nádherný odlet a ještě nádhernější světýl-
ka.“

Odmítavě jsem zakroutil hlavou.

„Možná příště,“ zklamal jsem ho. „Plavali a potápěli se oba často spolu?“

„Ne. Jen jednou. Máte strach?“

„Když jsem se zajímal o tuto práci, nikdo mi neřekl, že mohu být sežrán. Neříkal někdy Mike něco o podivném chování delfínů nebo o něčem podobném?“

„Nevzpomínám si.“

„Měl Rudi rád vodu?“

Barman se na mě zvědavě podíval a pokrčil přitom obočí.

„Proč se ptáte?“

„Trápí mě to. Jestliže narazil na něco nebezpečného, rád bych to věděl.“

„Ne, voda ho příliš nezajímala. Nikdo neříkal, že by našel něco, co by stálo za pozornost Rudi by klidně plaval dál, i kdyby se vedle něho ve vodě najednou objevila Lochneska.“

„Proč tedy tehdy vyrazil na moře?“

„Nemám zdání.“

Vytušil jsem, že jakékoliv další otázky o této záležitosti by zcela pokazily náš příjemný rozhovor. Zaplatil jsem tedy a vyšel ven.

Vyplul jsem na moře a zamířil k místu, kde stál dům Marthy Millayové. Doufal jsem, že se už vrátila z výpravy, o níž mi říkal Don. Přinejhorším mi řekne, abych vypadl. Na druhé straně jsem se od ní mohl dovědět spoustu zajímavých věcí. Zнала přece velice dobře jak rezervaci, tak i delfiny.

Seděla na molu. Sotva spatřila mou loď, okamžitě zmizela, zakrývající se něčím, co na sebe předtím rychle hodila. Její dům stál na samém okraji vysokého břehu.

Šlo se k němu dostat jen po zvláštní kovové konstrukci, k níž bylo připevněno přistávací molo. Celou dobu jsem přemyslel o tom, zda až ji opět uvidím, nebude stát s mačetou v ruce připravená odehnat nežádoucího vetřelce.

Nestalo se tak. Proto jsem vyšplhal nahoru k jejímu domu. Právě si upravovala dlouhou, pestrou sukni, po které asi před chvílí sáhla. Uviděl jsem dlouhé, velice tmavé vlasy a rovněž tmavé, hluboké oči. Její tvář měla výrazný orientální nádech. Okamžitě se mi zalíbila. Když jsem se setkal s jejím pohledem, byl jsem v rozpacích.

„Jmenuji se Madison, James Madison. Pracuji na Stanici I. Jsem tady nový. Mohla byste mi věnovat trochu času?“

„Prosím,“ řekla a krásně se na mě usmála. „Pojďte dál.“

Nespouštěla ze mě pohled. Byl jsem stále nesmělejší. Mylně jsem se domníval, že tento pocit u mě s nástupem puberty zcela zmizel.

„Abychom dokončili představování, já jsem Martha Millayová.“

„Obdivuji vaše práce, ale nejenom to je důvod mé návštěvy. Doufal jsem, že se od vás dozvím něco, co učiní mou práci bezpečnou.“

„Jde vám o tu nešťastnou událost?“

„Ano, lépe řečeno o váš názor na ni.“

„Dobrá, dozvíte se jej. Byla jsem tehdy na Martiniku, proto mé informace pocházejí z novin a z jednoho telefonického hovoru, který jsem měla s jedním svým přítelem z Ústavu pro výzkum delfínů. Na základě svých dlouholetých zkušeností s delfíny, jejich fotografování, kontaktů a hraní si s nimi zcela jednoznačně nevěřím v možnost, že by člověk mohl být zabit delfínem. Ze zatím ještě zcela neznámých důvodů a snad i s ohledem na ne zcela zvláštní vztah delfínů k živým, inteligentním bytostem, jsou pro mě nesmírně cenní a důležití. Domnívám se, že delfín se raději sám zabije, než by dopustil, aby byl usmrčen člověk.“

„Vy tedy tvrdíte, že by to neudělali ani v sebeobraně?“

„Ano, jsem o tom přesvědčena, i když pro to nemám žádné konkrétní důkazy. Kromě toho, to, co je pro vás nejdůležitější, je skutečnost, že delfíni nikdy nezabíjejí tímto způsobem.“

„Opravdu?“

„Delfíni nikdy nepoužívají zuby k zabíjení tak, jak o tom svědčí stopy zubů na tělech obětí. Jejich tlama, nebo chcete-li zoba, obsahuje sto zubů, z čehož osmdesát osm zubů se nachází v dolní čelisti. Když delfín bojuje například s vorvaněm nebo žralokem, tak vůbec nekouše. Jeho dolní čelist je vysunuta hodně dopředu a delfíni ji používají jako beranidlo. Přední část delfíní lebky je neobyčejně silná a samotná lebka je dostatečně pevná na to, aby vydržela silné otřesy při úderech tohoto typu. Údery, které delfíni dávají, jsou neobyčejně silné. Dovedou jimi klidně zabít i žraloka. I kdyby delfín nakrásně zaútočil na člověka, nepokousal a neuhryzal by ho k smrti, ale spíše by ho utloukl.“

„Proč to tedy někdo z Ústavu veřejně neřekl?“

Povzdechla si.

„Snažili se o to, ale sdělovací prostředky vůbec neotiskly oficiální stanovisko Ústavu k této události. Samotné události se nepřikládal takový význam.“

Konečně se přestala dívat na mě a obrátila zrak na more.

„Jsem přesvědčena o tom, že přehlížení možných důsledků a škod, vyplývajících z publikování pouze jedné verze, je mnohem horší než opravdový zlý úmysl.“

Zcela osvobozen od jejího zkoumavého pohledu jsem se uvolněně posadil na okraj mola a svěsil nohy dolů. Když jsem stál a díval

se na ni seshora, ještě více mě to znervózňovalo. Oba dva jsme se teď dívali na její malý přístav.

„Nezapálíte si?“

„Děkuji, nekouřím.“

„Nebude vám vadit, když si zapálím?“

„Prosím, poslužte si.“

Zapálil jsem si cigaretu.

„Co si myslíte, jak k tomu mohlo dojít?“

„Mohl to být žralok.“

„Celá léta už tady žraloci nejsou. Ty stěny...“

Rozesmálo ji to.

„Existuje velice mnoho způsobů, jak by se žralok mohl dostat do rezervace. Sesuv dna, otevření tunelu nebo praskliny, krátké, nezaregistrovatelné krátké spojení v generátoru zvukové bariéry, spojené s poruchou kontrolního systému. Frekvence používané pro vytváření zvukové bariéry jsou pokládány za zvláště nepříjemné pro větší mořských živočichů, ale v žádném případě pro ně nejsou smrtelné. Žralok mohl být přinucen projít zvukovou bariérou a pak se prostě nemohl dostat ven.“

„To by mohlo být ono! Děkuji vám.“

„Měl byste být spíše rozčarovaný.“

„Proč?“

„Snažila jsem se bránit delfíny a připustit možnost výskytu žraloků v rezervaci. Čekali jste přece, že vám řeknu o něčem, co by mohlo zvýšit vaši bezpečnost při potápění.“

Znovu jsem se cítil navýsost trapně. Najednou mě přepadl zcela iracionální pocit, že ona o mně ví všechno a teď si se mnou hraje jako kočka s myší.

„Říkal jste, že se vám líbí mé práce,“ řekla z ničeho nic. „Týká se to také mých dvou fotografických alb o delfínech?“

„Jistě. Obě je znám velice dobře a obě se mi velmi líbí.“

„Možná, že obě tyto knihy jsou až příliš podivné. Je to už hodně dávno, co jsem se do nich naposledy dívala.“

„Domnívám se, že krátké aforizmy v duchu učení zen, které doprovázejí jednotlivé snímky, byly vybrány velice vkusně a vtipně.“

„Nepamatuji si náhodou některý z nich?“

„Jistě,“ odpověděl jsem, připomínaje si najednou jeden z nich. „Pamatuji si snímek skákajícího delfína, na němž se vám podařilo

zachytit jeho stín. Pod snímkem byl napsáno: V případě absence reflexu, jako bohové...”

Zasmála se.

„Dlouho jsem byla přesvědčena, že ten text je trochu nepravdivý. Postupem času, když jsem delfíny poznala lépe, jsem změnila názor.“

„Mnohokrát jsem se zamýšlel nad tím, zda si delfíni nevytvořili nějaké náboženství. Náboženství existuje u všech primitivních národů. Zdá se, že se jedná o všeobecně existující pravidlo. Když nějaký druh dosáhne určitého stupně vývoje, potřebuje náboženství pro vysvětlení všeho, čemu ještě nerozumí a co nechápe. Nejsem schopen představit si, jakých forem by mohlo náboženství u delfínů nabýt

„Hodně jsem uvažovala, když jsem pozorovala delfíny a snažila se zjistit jejich charakter. Neznáte náhodou práci Johana Huizingy na toto téma?“

„Moc ne. Uplynulo už hodně let od doby, kdy jsem četl jeho *Homo Ludens*. Po jejím přečtení jsem nabyl dojmu, že to je jen pouhá skica toho, co se mu nepodařilo dokončit. Velice dobře si ale pamatuji hlavní tezi celé knihy. Huizinga pokládá kulturu za určitý druh sublimace instinktu zábavy, za soubor jednotlivých prvků náboženských obřadů a svátečního soupeření, které přetrvávají navzdory neustále se rozvíjejícím společenským pravidlům. Souhlasím s tím, že je stále platná, ale pouze na určitém stupni společenského vědomí. Jeho analýza se však netýká současné doby.“

„Ano,“ řekla má společnice, „instinkt zábavy a her. Když jsem pozorovala, jak si delfíni hrají, říkala jsem si, že tak inteligentní a společenští tvorové, jakými delfíni bezesporu jsou, si nepotřebují vytvářet komplikovanou společenskou strukturu. Tím, čím je pro nás kultura, by pro ně mohlo být to, o čem psal Huizinga. Život vyplněný pouze samými hrami a zábavou.“

„Náboženství, jehož základem je zábava?“

„Ne doslova, ale domnívám se, že na tom opravdu něco je. Celý problém spočívá v řeči a jazyku. Huizinga používá latinského výrazu *ludus*. Řečtina měla hodně výrazů pro označení různých způsobů trávení volného času. Nešlo vždy jen o hry a zábavu. Latina je všechny shrnula pod označení *ludus*. Delfíni na rozdíl od nás velice přísně rozlišují vážné věci od her a zábavy, stejně jako to na rozdíl od nás a Římanů dělali Řekové. Protože velice široce chápeme pojem

ludus, máme k dispozici široké pole působností při vytváření různých hypotéz a interpretací.“

„Tímto způsobem jste vydedukovala pravděpodobnost existence náboženství u delfínů?“

„Samozřejmě, že ne. Konec konců, všechno to jsou jen dohady. Vy nemáte žádné?“

„Kdybych si mohl vybrat, zvolil bych nějakou formu mnoho-božství. Něco podobného jako méně meditativní formy buddhismu.“

„Proč méně meditativní?“

„S ohledem na ohromnou aktivitu delfínů. Oni snad dokonce ani nespí. Pravidelně se musejí vynořovat, aby se nadechli čerstvého vzduchu. Jsou neustále v pohybu. Nemohli by se jen tak flegmaticky vznášet nad korálovými útesy, jakýmiisi alegorickými „stromy pravdy“.“

„Jak byste se cítil, kdybyste nemohl spát?“

„Těžko si to dovedu představit. Po určité době by to bylo velice obtížné, ledaže by...“

„Ledaže by co?“

„Ledaže bych pravidelně upadal do spánku a nevěděl o tom.“

„Domnívám se, že právě tak to je s delfíny, i když s ohledem na kapacitu jejich mozku to nemusí být pravidelně.“

„Nerozumím...“

„Mohou spát v době, kdy jsou plně aktivní.“

„Domníváte se, že jsou neustále ve stavu částečného spánku?“

„Ano, my také děláme něco podobného. Když se zabýváme našimi každodenními věcmi, nemyslíme jen na ně. Pokaždé přitom myslíme i na něco jiného, neustále nás doprovází myšlenkový šum. Učíme se a snažíme se ho eliminovat. Nazýváme to koncentrací. Je to do jisté míry schopnost zbavovat se spánku. Delfíni spí, i když plavou. Jejich sny jsou však zcela jiné než naše. Naše sny jsou obrazy toho, jak ve skutečnosti žijeme, k čemuž nám slouží především zrak. Naproti tomu delfíni...“

„...se řídí sluchem. Majíce na zřeteli, že delfíni opravdu spí, i když plavou, a opírajíce se o jejich neurofyziologickou strukturu, můžeme z toho odvodit, že plavou ve vodě a sní zvuky.“

„Víceméně ano. Nemůžeme pro takový způsob existence použít výraz *ludus*?“

„Na to si netroufám odpovědět.“

„Jedna z forem *ludus*, kterou Řekové označovali *diagoge*, byly mentální hříčky. Do této kategorie spadala i hudba. Aristoteles ve své *Politice* hovoří o příjemnostech, jež vyplývají z jejího poslechu. Dospívá k názoru, že hudba vede ke ctnosti, která - jak to starověcí Řekové chápali - činí tělo zdravým, dovoluje těšit se ze života a smiřuje člověka se světem jako takovým. Můžeme tedy přisoudit akustickému snění jako specifické zvukové formě *ludus*, jež neprobíhá ve spánku, tytéž atributy? Skoro bych byla ochotna delfínímu *diagoge* přisoudit náboženský význam. Zvuky, jež vydávají, by měly právě tento smysl.“

„Já bych to pokládal spíše za fyziologickou nebo psychickou nezbytnost a teprve pak, jak říkáte, za určitý druh zábavy čili *ludus*. Nemůžeme přece zatím nijak zjistit, zda jejich zvuková aktivita přece jen není jakousi formou náboženského cítění. Vůbec ještě nerozumíme řeči delfínů, což teprve jim samým.“

„Máte pravdu. Jsou to jen mé osobní domněnky. Nebyla bych schopna dokázat je. Jednou si je však poslechněte, zaposlouchejte se do zvuků, které vydávají. Vzpomeňte si pak na to, co jsem vám dnes řekla.“

Strnule jsem střídavě hleděl na vodní hladinu a na oblohu. V každém okamžiku jsem se snažil z minima vytěžit maximum. Každý okamžik pro mě byl příležitostí k získání dalších zkušeností. Ne každý den se mi však naskytla příležitost ke konzumaci tak lákavého dezertu ve formě krásné fotografký podmořského života. Byl jsem si vědom toho, že se mi ta dívka moc líbí, mnohem víc, než jsem si byl ochoten připustit. Když mluvila, hleděl jsem na ni, jako bych byl uhranut její krásou.

Částečně proto, abych se dozvěděl něco víc a částečně také proto, že jsem byl geniálně zvědavý, jsem se jí zeptal:

„Tak jen do toho. Řekněte mi všechno, prosím.“

„Všechno?“

„Všechno o náboženství nebo o něčem, co se tomu hodně podobá. Řekněte mi prosím, co si o tom všem opravdu myslíte.“

Chvilí váhala. Pak promluvila:

„Nevím. Existuje příliš mnoho různých názorů a možných interpretací. Nechme to raději být.“

Zcela jednoznačně mi tím chtěla naznačit, abych už odešel. Tak jsem si znovu v duchu probral všechno to, co mi dnes řekla a taky to, co mi o mentalitě delfínů řekl doktor Barthelme.

„Jestliže oni ve snu, jak tvrdíte,“ pokračoval jsem odvázně, „opravdu vytvářejí a pak jsou schopni i interpretovat svůj vlastní vesmír prostřednictvím podprahových zvukových signálů, tak by to znamenalo, že téměř všichni delfíni by mohli být mnohem lepší a dokonalejší než my sami. Kolik Mozartů by mezi nimi mohlo být? Kolik jedinců z jejich populace by mohlo být atletickými šampióny? Jestliže všichni delfíni hrají jakousi náboženskou *diagoge*, pak to jsou opravdoví velmistři. Mohli by mezi nimi být i knězi a proroci? Nebo bardi? Svatí i trubadúři? Nemohla by být místa, kde žijí, opravdovými svatými místy? Něco jako delfíni Vatikán nebo Mecca? Anebo Lurdy?“

Usmála se.

„Teď jste zašel příliš daleko, pane Madisone.“

Pohlédl jsem na ni. Navzdory jejímu neproniknutelnému pohledu jsem se v něm snažil najít sebemenší náznak čehokoli konkrétního.

„Už jste mi řekla, co si o tom myslíte. Teď se pokuste vysvětlit, co cítíte.“

„Bylo by to hrozné, kdyby to byla pravda, vidíte?“

Přikývl jsem.

„A snad i velice důležité poutní místo,“ řekl jsem rozhodně, „pokud by se mi podařilo najít toho správného vykladače a průvodce. Děkuji vám, že jste mi věnovala svůj drahocenný čas a také za všechno, co jste mi řekla. Neměla byste nic proti tomu, kdybych vás ještě někdy navštívil?“

„Je mi líto, ale v nejbližší době budu velice zaneprázdněna.“

„Rozumím. V takovém případě vám přeji dobrou noc.“

„Dobrou noc.“

Sestoupil jsem po kovové konstrukci zpátky ke svému člunu. Nastartoval jsem ho a vyjel na tmavé moře. Jen jednou jsem se ohlédl zpátky, jako kdybych doufal, že mezi vlnami objevím to, co ona nazvala náboženstvím, to co se v nich skrývalo a občas se vynořovalo. Snad to byla Malá mořská víla, usoudil jsem nakonec. Nepřiplula však ke mně. Snad to tedy byl jen soumrak, který stejně nešlo zaregistrovat, natož spatřit.

Cestou zpátky na Stanici I jsem zjistil, že mám přiměřenou náladu na to, abych se podíval do knihovny a vypůjčil si něco o delfínech.

V knihovně se svítilo, ale nikdo v ní nebyl. Našel jsem v katalogu několik knih o delfínech. Vybral jsem si dvě. Našel jsem je na policích, sundal je dolů a odešel zapsat si jejich čísla do své registrační karty.

Zjistil jsem, že si Mike Thornley den před smrtí půjčil něco z knihovny. U jeho jména byly zapsány tři položky: dvě knihy a jedna magnetofonová kazeta. Obě knihy byly beletrie. Na kazetě byly nahrány zvuky, které vydávaly kosatky.

Dokonce i moje velice povrchní znalosti mi stačily k tomu, abych si byl jist svými předpoklady. Pro jistotu jsem se ještě podíval do jedné ze svých knih. Kosatka je úhlavním nepřítelem delfínů. Mořské centrum v San Diegu provádělo pokusy s nahrávkami hlasů kosatek, jejichž cílem bylo jejich využití při nalezení účinného způsobu zastrašování a odhánění delfínů od sítí na tuňáky, ve kterých velice často tito hraví savci nacházejí smrt.

Právě kazeta s hlasem kosatek byla příčinou abnormálního chování delfínů v rezervaci. Ale k čemu ji chtěl Thornley využít?

Udělal jsem to, co obvykle dělám, když mám nějaký problém - zapálil jsem si cigaretu.

Celá věc se stále více komplikovala. Začal jsem přemýšlet o tom, co mi řekla Martha Millayová. Delfini nekousají a netrhají těla svých obětí. Mají však hodně ostrých zubů. Rozhodl jsem se, že si důkladně prohlédnu kostru delfína. Začal jsem listovat v knihách a prohlížet si obrázky delfiních čelistí a zubů. Pak mě ale zničehonic napadlo, že přece v sousední místnosti je delfiní kostra!

Uhasil jsem cigaretu, vstal a přešel do muzea. Právě když jsem chtěl rozsvítit, uslyšel jsem, že na druhém konci sálu někdo otevírá dveře. Otočil jsem se a uviděl Lindu Cashelovou. Když mě uviděla, ztuhla a tlumeně vykřikla

„To jsem já, Madison,“ řekl jsem. „Omlouvám se, že jsem vás vylekal. Snažím se najít vypínač.“

Uplynulo několik vteřin.

„Ach, vypínač je dole pod expozicí! Ukáži vám ho.“

Přistoupila ke dveřím a po hmatu začala hledat vypínač. Za okamžik blesklo světlo a ona se nervózně zasmála.

„Překvapil jste mě. Dnes jsem v muzeu pracovala výjimečně dlouho, ale musela jsem. Na chvíli jsem si vyšla ven na čerstvý vzduch vydechnout si. Neviděla jsem vás, jak jste vcházel dovnitř.“

„Půjčil jsem si dvě knihy.“

„Ráda vám je zapíší do vaší registrační karty.“

„Už jsem to udělal. Zatím jsem si obě knihy nechal v knihovně. Chtěl jsem se ještě, než odejdu, podívat na některé exponáty.“

„Právě jsem chtěla zavírat, ale jestliže chcete ještě nějakou dobu zůstat, tak prosím.“

„Co všechno musíte udělat, než zamknete?“

„Jen zhasnout světlo a zavřít okna.“

„V takovém případě to udělám já sám. Ještě jednou se vám omlouvám.“

Hned po mém příchodu do muzea mi bylo nápadné, že od mé poslední návštěvy se tam nic nezměnilo. Proč mi tedy lhala? Bylo mi to podezřelé.

Začal jsem si prohlížet kostru delfína.

Byl jsem doslova fascinován dolní čelistí plnou pěkně tvarovaných silných zubů. Jejich tvar byl nepochybně velice zajímavý, ale ještě zajímavější bylo to, že drobné drátky, které držely zuby v čelisti, byly ve srovnání s drátky na jiných místech delfíní kostry úplně nové, bez jakékoliv stopy rzi, jako by do ní byly namontovány docela nedávno. Velikost zubů byla zcela odpovídající tomu, co jsem viděl na snímcích obětí. Téměř ideálně se hodily jako malá, lehká zbraň.

Po návratu do svého domku jsem odložil knihy na noční stolek u postele a rozsvítil noční lampu. Hned potom jsem vyšel zadními dveřmi ven. Jestliže se někteří zaměstnanci mohli odejít nadýchat čerstvého vzduchu, proč bych to nemohl udělat i já? Měl jsem na to stejné právo jako oni.

Konečně jsem našel odpovídající místo - malou lavičku nedaleko lékárny. Posadil jsem se na ni a přehodil si nohu přes nohu. Aniž bych byl vidět, mohl jsem v klidu nerušené pozorovat celý komplex budov, odkud jsem před chvílí přišel.

Po nějaké době jsem byl stále více přesvědčen o tom, že jsem se mýlil a že se nic nestane. Cítil jsem se mizerně.

Najednou jsem však zpozoroval, jak někdo otvírá dveře. Spatřil jsem mužskou postavu pomalu kráčející k nejbližšímu okraji šterkem vysypané cesty. Onen muž byl vysoký přibližně jako já.

Věděl jsem, kdo by to mohl být Paul Vallons došel ke svému domku, otevřel dveře a zmizel uvnitř. Hned vzápětí se v jeho pokoji rozsvítilo.

Ráno jsem se jen s obtížemi probudil a dal si šálek kávy. Teprve po delší době mi došlo, že mi někdo pod dveřmi do pokoje strčil obálku. Zvedl jsem ji z podlahy a vytáhl z ní malou kartičku.

U dalšího šálku kávy jsem si přečetl to, co na ní bylo napsáno:

HLEDEJ PŘI HLAVNÍM STĚŽNÍ VRAKU ASI TŘICET CENTIMETRŮ POD NÁNOSEM KALU.

Téměř okamžitě jsem se probudil. Co mě zcela probralo, nebyla samotná informace, ale to, že byla určena právě mně. Proč a kdo to byl?

Někdo věděl, kdo jsem a proč jsem tady na Stanici. Vypadalo to, jako kdyby mi autor tohoto sdělení chtěl říct:

...já vím. Budu ti pomáhat. Nikomu nic neřeknu. A pokud jde o tu záležitost, kvůli které jsi tady, budeš teď dělat pro mne.

V prvním okamžiku jsem chtěl utéct, vykašlat se na všechno, vymazat všechny své osobní údaje a zmizet jako pára nad hncem, jak jsem to už udělal mnohokrát předtím. Kdybych to však udělal, nikdy bych se už nedozvěděl, jak a hlavně kým jsem byl odhalen.

Můj útěk by mi však neposkytl žádné záruky bezpečnosti. Samozřejmě jsem musel zjistit veškeré dostupné informace. Musel jsem důkladně pouvažovat o tom, jakých chyb jsem se vlastně dopustil, a přijmout patřičná bezpečnostní opatření. Párkrát jsem prstem přejel po svém prstenu, ve kterém byl smrtelný jed. Hned vzápětí jsem vstal a odešel se oholit.

Toho dne jsem byli společně s Paulem vysláni do Stanice V. Měli jsme provést pravidelnou prohlídku jejích zařízení.

Spolu s Paulem jsme byli toho dne na Stanici V. Běžná inspekce.

Paul nebudil dojem, že by o mně něco věděl. Několikrát začal hovor sám od sebe.

„Byl jsi v Chickchamy?“

„Byl,“ odpověděl jsem.

„Jaké máš dojmy?“

„Měl jsi pravdu. Je to celkem slušný pajzl.“

Usmál se a přikývl.

„Nedal sis tam nějakou místní specialitu?“

„Ne, jen několik piv.“

„To je nejjistější. Mike, můj kámoš, který zahynul, tam byl častým hostem.“

„Opravdu?“

„Ze začátku jsem tam chodil s ním. Bral si svou dávku a já čekal, až zase přijde k sobě.“

„Nezkusils to také sám?“

„Ne, měl jsem už s tím otřesné zkušenosti. Hrozně jsem se tehdy vyděsil. Ale Mike to dělal až příliš často. Chodil do té místnosti za závěsem. Zaregistroval jsi tu místnost v baru?“

„Ne.“

„Velice dobře věděl, že se v téhle špeluňce provádí nezákonná činnost, ale vůbec se tím nevzrušoval. Nakonec jsem mu řekl, že by měl mít u sebe několik bezpečných dávek a že když bez toho nemůže vydržet ani přes víkend, který by trávil někde jinde než v té proklaté díře, tak ať si do ní chodí sám. To se taky nakonec stalo.“

„Chodil tam i potom?“

„V posledních dnech až příliš často.“

„Nepřeháněl to Mike s drogami i předtím, než sem přišel?“

„Myslím si, že ano, i když si tím nejsem zcela jist.“

Po práci jsem poprosil Davise o loď. Počkal jsem, až odejde na oběd. Potápět se sám bylo proti předpisům. Hodil jsem do lodi potápěčskou výstroj a vyrazil na moře. Pro všechny případy jsem si s sebou vzal podvodní kuši. Doufal jsem, že delfíní čelist klidně leží na svém místě v muzeu.

Doplul jsem k místu, kde se měl nacházet vrak. Vyhodil jsem kotvu, nasadil si aparát a ponořil se do vody. Všechno svědčilo o tom, že jsem zde úplně sám. Doplavал jsem k vraku a posvítíl si na zlámaný stěžeň. Vrstva kalu pod ním se zdála být neporušená. Nebyl jsem však schopen říct, jak dlouho trvá, než se kal po zvířeti opět usadí. Pomalu jsem plaval kolem stěžně. Opatrně jsem ho prozkoumával tenkým prutem. Po nějaké době jsem asi dvacet centimetrů

pod jeho povrchem narazil na malý, pravděpodobně kovový předmět. Připlaval jsem blíž a ponořil ruku do kalu.

Byla to malá kovová kazeta asi patnáct centimetrů vysoká a pětadvacet centimetrů dlouhá, s malými úchyty na obou koncích. Malými štípačkami jsem přecvikl drát, kterým byla připevněna ke stěžni. Pak jsem se vydal k hladině, tahaje ji za sebou na tenkém lanku.

Už v lodi jsem ze sebe sundal výstroj a vytáhl kazetu z vody. Ani pohybem, ani změnou tlaku nedošlo k výbuchu kazety, což mě trochu uklidnilo. Pomocí šroubováku jsem zajistil její zámek. Pak jsem opět vklouzl do vody. Drže se pažení lodi, opatrně jsem zvedl víko kazety.

Kromě mého dechu a šplouchání vln nic nerušilo ticho kolem mé lodi. Vyskočil jsem zpátky do člunu a podíval se do kazety. Obsahovala plátěný pytlík zavřený na zip. Opatrně jsem ho otevřel. Pytlík byl plný celkem normálně vypadajících kamínků. Ručníkem jsem několik z nich důkladně vyleštil. Pak jsem si je znovu důkladně prohlédl. Vybral jsem si z nich ten největší kousek a důkladně z něho seškrábal svrchní matnou slupku. Po několika minutách dalších zkoušek, které ukázaly, že očištěné kamínky zanechávají stopy na předmětech, které jsem měl právě po ruce, mi konečně bylo jasné, co jsem našel.

Někdo pašoval diamanty a někdo jiný zase chtěl, abych se o tom dozvěděl. Co vlastně chtěl můj informátor? Jestli mu šlo o zalarmování bezpečnostní služby, mohl to přece udělat sám.

Rozhodl jsem se, že budu postupovat tak, jak se ode mně očekává. Shodou okolností to bylo zcela v souladu s tím, jak jsem chtěl opravdu postupovat.

Ve svém domku jsem nenašel žádnou novou poštu. Dal jsem si sprchu. Pytlík s diamanty jsem schoval v koši na odpadky. Nic lepšího mě nenapadlo. Zatím to muselo stačit. Čtyři nejošklivěji káčátka jsem strčil do kapsy a vyšel ven.

Frank seděl před domem na patiu a četl. Přivítali jsme se.

„Bud’ zdrav, Jime. Jak se ti tady po těch několika dnech líbí?“

„Celkem jo, a co ty?“

Pokrčil rameny.

„Nemohu si stěžovat Chtěli bychom tě s Lindou pozvat na večeři. Měl bys čas zítra?“

„Výborně! Děkuji.“

„Kdy přijdeš? Kolem šesté?“

„Dobrá, přijdu.“

„Našel jsi už něco zajímavého?“

„Ano. Dal jsem na tvou. radu a vrátil jsem se ke svému dřívějšímu hobby - ke sbírání minerálů.“

„No, a už jsi našel něco zajímavého?“

„Vypadá to, že ano. Našel jsem je divnou souhrou náhod. Podívej se.“

Vytáhl jsem kameny z kapsy a položil mu je na ruku. Vzal je do druhé ruky a důkladně si je prohlédl.

„Chceš vědět, co to je?“ zeptal se mě za chvíli.

„Už to vím.“

„Kde jsi je našel?“

Usmál jsem se.

„Je jich tam ještě víc?“ zeptal se mě, když se ode mě nedočkal odpovědi.

Přikývl jsem.

Špičkou jazyka si olízl rty. Znovu se podíval na kameny ve své dlani.

„Řekni mi, jaké to je ložisko?“

Začal jsem přemýšlet tak rychle, jak jsem to ještě od svého příjezdu sem na ostrov nedělal. Pravděpodobně mám co do činění s pašováním diamantů a Frank je jejich dodavatelem.

„Domnívám se, že se jedná o přílivové nadloží.“

„Mohl bys odhadnout jeho velikost a bonitu?“

„Jen částečné. Je jich tam ještě několik, ale netroufám si odhadnout ani velikost ani bonitu toho ložiska, pokud to nějaké ložisko vůbec je.“

„Velice zajímavé,“ řekl Frank. „To je zcela podle mých předpokladů týkajících se této části světa. Mohl bys mi aspoň říct ve které oblasti jsi je našel?“

„Lituji, zajisté chápeš...“

„Jistě, jistě. Nemohl jsi však být někde daleko během své dopolední výpravy.“

„To záleží na použitém dopravním prostředku a na zcela subjektivním odhadu vzdálenosti.“

„Nebudu na tebe naléhat. Jsem jen zvědavý, to je všechno. Co s nimi teď uděláš?“

Zapálil jsem si cigaretu. Získal jsem tím trochu času.

„Hodlám z toho vytrískat co možná nejvíce peněz a držet přitom jazyk za zuby.“

Kývl hlavou, že je mu to jasné.

„Kde je chceš prodat? Chodcům na ulici?“

„Nevím. Musím se nad tím ještě zamyslet. Snad je prodám klenotníkům.“

Zasmál se.

„Budeš mít velké štěstí, když narazíš na nějakého, který je od tebe bude chtít koupit. Budeš mít velké štěstí, jestli najdeš klenotníka, který tě neveme na hůl.“

„Řekl jsem jasně, že bych chtěl za ně dostat co nejvíce peněz.“

„Je mi to jasné. Mám pravdu v tom, že tvá návštěva nějak souvisí s tímto přáním?“

„Ano. Tak tedy?“

„Přemýšlím. Jako tvůj prostředník se nevyhnu určitému riziku...“

„Kolik?“

„Ne. Lituji, ale je to příliš velké riziko. Je to nelegální a já jsem ženatý. Mohu přijít o práci. Kdyby to bylo před patnácti léty, tak pak bych snad... kdo ví? Bohužel, musím to odmítnout. Nikomu o tom neřeknu, buď bez obav.“

„To je tvoje poslední slovo?“

„Ano. Důsledky by pro mě byly více než bolestné.“

„Dvacet procent?“

„To nepřichází v úvahu.“

„Tak dvacet pět.“

„Ne. Ani za dvojnásobek...“

„Padesát procent! Ty ses zbláznil!“

„Nekřič, prosím tě. Chceš, aby se o tom dozvěděla celá stanice?“

„Nejvýše dvacet pět procent. Ani o cent víc.“

„Je mi to líto, ale opravdu ne.“

„Zamysli se ještě nad mou nabídkou.“

Usmál se.

„Bude velice těžké nemyslet na to.“

Druhého dne byli Deems a Cashel vysláni na Stanici VI. Paul a já jsme obdrželi příkaz k „dodatečným pracím podle potřeby“ ve skladu a v jeho bezprostředním okolí. Chápal jsem to jako další přerušení mé opravdové práce tady na ostrově.

Poflakováním po skladu nám uběhlo celé dopoledne. Právě jsem přemýšlel o tom, co nám Linda Cashelová připraví na oběd, když k nám do skladu vpadl doktor Barthelme.

„Rychle! Připravte potápěčskou výstroj, musíme vyrazit na moře.“

„Co se stalo?“ zeptal se Paul.

„Jeden ze zvukových generátorů nefunguje.“

„Cože?“

„Nevíme, co se stalo. Musíme ho vymontovat a podívat se na něj. Pospěšte si, musíme s sebou vzít hodně věcí a spoustu náradí.“

„Dobře. Kterou lodí pojedeme?“

„MarryAnn. Sejdeme se u ní.“

Doktor Barthelme odešel a my se dali do práce. Připravili jsem celý náklad, včetně potápěčských výzbrojí, klece proti žralokům a dekompresní komory.

Brzy se k nám přidal doktor Barthelme s Davisem, který měl s námi také vyplout. Společně jsme všechno naložili na Marry Ann, za dalších dvacet minut jsme už byli na moři.

Ke spuštění klece proti žralokům a dekompresní komory jsme použili jeřábu umístěného na lodi. Klec proti žralokům jsme s Paulem umístili na dně poblíž generátoru, který na první pohled nevypadal na to, že by byl nějak poškozený. Osvětlenou dekompresní komoru jsme umístili několik metrů od lodi, přímo nad generátorem. Byli jsme v těsné blízkosti příkrého útesu. Když Paul kontroloval zařízení generátoru, připlaval jsem blíž a posvítíl si svítilnou dolů. Uviděl jsem špičaté útesy a hluboké průrvy. Odrazil jsem se nohama od útesu a připlaval k Paulovi. Během deseti minut jsme vymontovali generátor, který byl pomocí silných lan vytažen na hladinu. Po něja-

ké době jsme spatřili nový generátor pomalu se snášející k nám dolů. Přitáhli jsme si ho k sobě a umístili ho na jeho místo.

Začal jsem s jeho montáží. Když jsem se otočil, abych se pochlubil Paulovi, jak mi to jde od ruky, nikde nebyl. Paul zmizel.

Polekal jsem se.

Připlaval jsem na okraj útesu a posvítíl si dolů. Naštěstí nepadal příliš rychle.

Paul pomalu klesal. Vyrazil jsem za ním tak rychle, jak to jen šlo a jak jsem byl schopen. Možná, že podlehl kesonově nemoci, nemoci z hloubky nebo také „hlubinné extázi“, jak se jí také říkalo. Byli jsme přece padesát metrů pod mořskou hladinou.

Zneklidněn tím, že bych se i já mohl stát její obětí, jsem ho uchopil za rameno a pomalu otočil k sobě. I přes jeho brýle jsem viděl blažený úsměv na jeho tváři.

Pomalu jsem s ním připlaval k dekompresní komoře. Nejdříve se tomu vůbec nebránil. Zničeno nic však sebou začal škubat a snažil se mi vytrhnout. Čekal jsem to, nasadil jsem mu tedy chvat kwansetsu - waz a dovlékl ho do kabiny. Má znalost juda se mi hodila i tady. Když se mi podařilo Paula vstrčit do komory, vsoukal jsem se do ní i já a uzavřel jsem za sebou poklop. Zmáčkl jsem tlačítko signalizující připravenost k výstupu. Napadlo mě, co si asi právě teď myslí doktor Barthelme s Davisem.

Vytáhli nás poměrně velice rychle. Ucítíl jsem lehký otřes, když komora dosedla na palubu. Za chvíli byly z kabiny vyčerpány poslední zbytky vody. Nevěděl jsem, zda už také bylo provedeno vyrovnání tlaků. Uslyšel jsem hlas doktora Barthelma.

„Co se stalo? Je to něco vážného?“

„Paul má pravděpodobně kesonovou nemoc. Je v dusíkové narkóze.“

„V jakém je stavu?“

„Je celý malátný a jakoby opilý.“

„Zavoláme vysílačkou lékařskou pomoc. Ať jsou připraveni, kdyby to bylo zapotřebí. Ze všeho nejdříve teď potřebuje dekompresní komoru. Budeme pomalu snižovat tlak. Právě jsem ho začal snižovat... A ty nemáš nějaké příznaky euforie nebo narkózy?“

„Ne. Jsem v pořádku.“

„To je dobře. Teď necháme na chvíli tlak na jeho stávající hodnotě. Jdu teď k vysílačce a promluví si s lékařem. Jestliže budeš něco potřebovat, hvízdni do mikrofону. Měl bych to uslyšet.“

„V pořádku.“

Sundal jsem z Paula jeho dýchací přístroj. Měl jsem dojem, že za chvíli začne přicházet k sobě. Ale nic tomu zatím nenasvědčovalo. Seděl celý skrčený a cosi si mumlal. Měl otevřené oči, ale zcela nepřítomný výraz v obličeji. Stále se blaženě usmíval.

Co vyvolalo tuto reakci jeho organismu? Jestliže došlo ke snížení tlaku, proč nedošlo také k okamžité změně jeho zdravotního stavu? Mělo by k tomu dojít téměř současně. Nebo bylo nutné další snížení tlaku? I když... Mohl se už dnes jednou potápět, předtím než jsme zahájili práce na opravě generátoru. Možná, že dnes ráno něco hledal, dejme tomu v kalu při hlavním stěžni potopeného vraku. Nemohl tušit, že ještě téhož dne se bude muset znovu potápět. To by vysvětlovalo jeho současný stav.

Sklonil jsem se nad ním, pohlédl do jeho zřítelnic a zjistil, že mě pomalu začíná poznávat.

„Jak dlouho jsi byl dnes ráno pod vodou?“ zeptal jsem se ho.

„Nebyl jsem pod vodou.“

„Není důležité, proč jsi to udělal, ale je to důležité s ohledem na tvé zdraví. Jak dlouho a v jaké hloubce?“

„Dnes ráno jsem se nepotápěl,“ zopakoval své tvrzení.

„Ksaku potápěl ses! Byl jsi při tom vraku, vid’? Jak dlouho? Hodinu? Kolikrát ses potopil?“

„Nepotápěl jsem se! Opravdu, Miku, nepotápěl jsem se.“

Vzdychl jsem a napřímil se. Možná měl pravdu. Lidé jsou různí. Možná, že to všechno bylo ze zcela jiných důvodů, než jsem se domníval. A už se to všechno začalo tak pěkně logicky skládat dohromady! Paul jako dodavatel diamantů a Frank jako překupník. Řekl jsem Frankovi o svém nález. Frank to řekl Paulovi a ten se zneklidněný rozhodl, až všichni usnou, zjistit, zda jsou všechny jeho diamanty opravdu na svém místě. Při horečnatém hledání vdechl větší dávku dusíku, jehož hladina v krvi teď dosáhla kritické hodnoty. Bylo to logické. Být na jeho místě, nelhal bych. Později bych si klidně mohl vymyslet něco jiného.

„Nepamatuješ se na to?“ pokusil jsem se ještě jednou.

Vyrazil ze sebe několik ne příliš originálních nadávek, ale za okamžik ho to přestalo bavit. Hlas se mu najednou zlomil.

„Proč mi, Miku, ksakru nevěříš? Nebyl jsem dole.“

„No dobře, věřím ti. Všechno je v pořádku. Tak už se tím ne-trap.“

„Je mi krásně,“ poznamenal za chvíli. „Všechno je úplně jiné, než bylo předtím.“

„Čeho sis lokl?“ zeptal jsem se.

„Nádherně.“

„Co sis dal?“ naléhal jsem na něho.

„Vždyť vis, že drogy neberu,“ odpověděl nakonec.

„Tak proč jsi v takovém stavu? Nebylo tam dole všechno tak, jak sis představoval, co?“

„Odprejskni. Nepřerušuj mě. Tak by to mělo být... už navždy... To svinstvo, které sis vzal... bylo příčinou toho všeho...“

„Vim,“ odpověděl jsem. „Je mi to líto. Všechno jsem pokazil. Já vím, neměl jsem to udělat“

„Řekl jsi... že jsi všechno vykecal.“

„Jo. Promiň mi to.“

Tak začal Paulův dlouhý, občas přerušovaný monolog. Všechno do sebe začalo zapadat. Záleželo mi na tom, abych se toho dozvěděl co možná nejvíce ještě předtím, než se doktor Barthelme vrátí zpátky a bude pokračovat v dekompresi. Měl jsem obavy z toho, že Paul by mohl každým okamžikem přijít k sobě.

On a Mike dodávali diamanty. Nedozvěděl jsem se jen, odkud je brali. Mike si musel v Chickchamy, když byl pod vlivem drog, poněkud pustit hubu na špacír. Myers o to projevil takový zájem, že místo Růžového ráje, speciality Chickchamy, foukl Mikovi něco jiného. Dozvěděl se všechno, co chtěl, a už se viděl, jak se koupe v dolarech. Nedocenil však Paula. Když ho požádal o prachy výměnou za mlčení, Paul přišel na nápad se šíleným delfínem. Přemluvil Rudiho, aby mu předal peníze pod vodou. Oba začali Rudiho, když k nim dorazil, zpracovávat. Jeden ho držel, zatímco ten druhý si to s ním vyřídil pomocí delfíní čelisti. Nebylo mi jen jasné, zda byl Mike v souboji s Rudim těžce poraněn a Paul se rozhodl, že se ho zbaví tímtéž způsobem, nebo to měl v úmyslu od samého začátku a překvapil Mika hned po zabití Rudiho. Z Paulova blábolení jsem také vyrozuměl, že Paul má poměr s Lindou Cashelovou.

Tak vypadala pravda v celé své nahotě. Zcela určitě byla pro Paula Mikova vražda větším šokem, než si to připouštěl. Vzpomněl jsem si, že mě několikrát nazval „Mikem“.

Doktor Barthelme se vrátil zpátky dříve, než se mi podařilo zjistit něco víc, zvláště o zdroji diamantů. Zeptal se mě, jak je Paulovi.

„Plácá nesmysly,“ odpověděl jsem na jeho otázku. „Hned snížím tlak. To mu snad pomůže. Vracíme se do stanice. Už na nás čekají.“

Když jsme přistáli, pomohl jsem Paulovi vystoupit z lodi a usadil ho na předem připravené lůžko na kolečkách. Kromě manželů Cashelových, Deemse a Cartera jsem uviděl také mladého lékaře. Ten Paula hned prohlédl. Poslechl si jeho srdce, změřil mu puls a krevní tlak, posvítil mu do očí a několikrát mu přikázal, aby se prstem dotkl špičky svého nosu. Pak kývl rukou, že může být odvezen.

Doktor Barthelme tlačil vozík před sebou, zatímco lékař kráčel vedle něho a vyptával se mě pečlivě na všechno, k čemu došlo. Řekl jsem mu všechno, co jsem věděl, samozřejmě kromě toho, co se mi podařilo z Paula vytáhnout. Lékař mi poděkoval a chtěl se vrátit do nemocnice. „Co mu je?“

„Otrava dusíkem.“

„Mám na mysli jeho reakci na dekompresi.“

„Musel bych nejdříve provést detailněji prohlídku, udělat mu EKG a ještě několik dalších vyšetření.“

„Nenastanou žádné další komplikace?“

„Myslím si, že není důvod k obavám. Budu však potřebovat dekompresní komoru.“

„Proč?“

„Jen pro jistotu. Měl by zůstat v nemocnici a někdo by ho měl hlídat. Byl bych rád, kdyby komora fungovala tak, jak by měla, aby v případě, že znovu upadne do tohoto stavu, mohla být ihned použita k dekompresi.“

„Jistě.“

Dohonili jsme doktora Barthelma při východu z nemocnice. Ostatní tam byli také.

„Komora dáme dovnitř a já zůstanu u jeho lůžka,“ informoval doktor Barthelme mladého lékaře.

Všichni byli připraveni se u Paulova lůžka pravidelně střídat. Bylo stanoveno pořadí: nejdříve doktor Barthelme, pak Frank a na konec Andy. Každý z nich se dobře vyznal v obsluze dekompresní komory.

Frank pak přistoupil ke mně.

„Nejsme tu nic platní. Nepůjdeme na tu večeři?“ navrhl.

Zcela automaticky jsem se podíval na hodinky.

„Povečeříme v sedm místo o půl sedmé,“ dodal hned nato.

„To se mi hodí. Budu mít dost času, abych se osprchoval a převlékl.“

„Dobrá. Přijď co nejdříve, budeme pak mít více času na drink.“

„Rád bych se něčeho napil. Tak zatím nashledanou.“

Vrátil jsem se do svého domku a dal se do pořádku. Tentokrát se to obešlo bez obálky s kartičkou. Také diamanty byly stále na svém místě. Učesal jsem se a odešel ke Cashelovým na večeři.

Cestou kolem nemocnice jsem uviděl onoho mladého lékaře, který ošetřoval Mikea. Když mě uviděl, zastavil se a usmál se na mě.

„Myslím si, že s vaším přítelem bude všechno v pořádku.“

„To je dobře. Právě jsem se vás na to chtěl zeptat“

„A jak se cítíte vy?“

„Jsem v pořádku. Nic mi není.“

„Neměl jste vůbec žádné příznaky?“

„Ne.“

„Výborně. Kdybyste však přece jen měl nějaké obtíže, víte kde a na koho se máte obrátit?“

„Samozřejmě.“

„No, tak já už půjdu. Nashledanou.“

„Nashledanou.“

Zamířil k malému vrtulníku, který právě přistával v těsné blízkosti hlavní laboratoře. Vydal jsem se za Frankem. Když mě Frank uviděl přicházet vyšel mi v ústrety.

„Co říkal?“

„Že Paul je O.K a že mu už nic nehrozí.“

„Pojď dovnitř. Co si dáš k pití.“

Otevřel přede mnou dveře. Vešli jsme dovnitř.

„Co si dáš?“

„Může být bourbon s ledem,“ odpověděl jsem.

„Bez ničeho?“

„Jen s ledem.“

„Dobře. Linda je v kuchyni a zrovna chystá na stůl.“

Udělal dva drinky. Čekal jsem, kdy začne mluvit o diamantech, využívaje toho, že jsme sami, ale vůbec se k tomu neměl.

Podal mi skleničku s bourbonem.

„Pověz mi o tom, co se vlastně stalo.“

„Rád.“

Frank mi neustále kladl různé otázky, snažil se vysvětlit a zdůvodnit každé Paulovo klopýtnutí a každou jeho možnou nešikovnost. Nezdálo se mi, že by Linda mohla v tak velkém vědeckovýzkumném středisku udržet v tajnosti svůj poměr s Paulem. Co na to říkal Frank? Jak se cítil? Co o tom všem věděl? Jaká byla v tomto podivném trojúhelníku jeho role? Napětí mezi ním a Lindou bylo téměř hmatatelné. On zaváděl hovor pouze jedním směrem a ona se marně snažila obrátit ho jinam. Stále více jsem se cítil být v roli nešikovného a necitlivého pozorovatele, který jen tak tak udržuje na uzdě nadcházející bouři. Nakonec jsem poděkoval za jídlo a vymluvil se na únavu, což konec konců byla pravda.

„Doprovodím tě,“ navrhl mi Frank.

Vyšli jsem ven.

„Pokud jde o ty kameny,“ začal.

„Ano?“

„Jseš si jist, že jich tam je mnohem víc?“

„Pojď se mnou,“ řekl jsem.

Před mým domkem jsme se zastavili. Poprosil jsem Franka, aby na mě na chvíli počkal. Vešel jsem dovnitř zadními dveřmi. Vytáhl jsem sáček s diamanty z koše, odsypal jsem z něho celou hrst a vrátil se k Frankovi.

„Nastav ruce.“

Vysypal jsem mu diamanty do dlaní.

„Jak se ti líbí?“

„Můj Bože! Opravdu, máš jich více než dost. Prodám ti je. Třicet pět procent.“

„Nejvýše pětadvacet, jak jsem říkal.“

„Příští sobotu se koná výstava minerálů a drahokamů. Bude na ní jeden můj přítel. Určitě je vezme za třicet.“

„Dvacet pět.“

„Škoda, jsme tak blízko a pořád se nemůžeme dohodnout“

„Tak dobrá, třicet procent.“

Vzal jsem Frankovi diamanty z rukou a schoval je do kapsy. Podali jsme si ruce.

„Jdu se teď do laboratoře podívat na ten generátor, který jste dnes přivezli,“ řekl Frank.

„Dej mi vědět kdybys něco našel.“

„Spolehni se.“

Frank odešel. Ležel jsem na posteli ve svém pokoji, obdivoval krásu diamantů a listoval v knihách o delfínech, které jsem si vypůjčil z knihovny. Připadaly mi k smíchu všechny ty spekulace, hlubokomyšlné filosofické úvahy a závěry o delfínech, o jejich zvukových signálech jako o religiózní formě ludus. K čemu to všechno bylo? Aby se to pak stejně všechno ukázalo jako dokonalý nesmysl?

Všechno to, co bylo v těch knihách o delfínech napsáno, bylo prakticky totéž, o co Don Walsh, Lýdie Barnesová a Ústav celou dobu usilovali – snaha o očištění delfínů z podezření z něčeho, co vůbec nebyli schopni udělat.

Co všechno se z toho nevyklubalo! Černý obchod, pašování diamantů, vražda. Jak by to všechno šlo rozmotat? Jasně, čistě, elegantně. Prostě tak, aby delfíni i nadále mohli provozovat to své Indus a aby vše zůstalo tak, jak to bylo předtím.

Zase mě přepadl pocit hluboké závisti k delfínům, který se mě držel jako klíště. Hned nato jsem usnul

Probudilo mě silné, naléhavé klepání. Přetřel jsem si oči a pořádně se protáhl.

Někdo usilovně bušil na rám okna. Byl to Frank.

„Co se stalo?“

„Pojď ven, jde o velmi vážnou věc.“

„Počkej chvíli.“

Opláchl jsem si obličej, abych se úplně probral a posbíral myšlenky. Bylo půl jedenácté večer.

Když jsem konečně vyšel ze svého domku, chytil mě Frank za ruku.

„Tak už pojď, k čertu! Říkal jsem ti přece, že jde o vážnou věc.“

Vyrazili jsme k nemocnici

„Co se děje?“

„Paul nežije.“

„Cože?“

„Slyšel jsi dobře, Paul zemřel.“

„Jak se to stalo?“

„Prostě přestal dýchat.“

„Nebožtíci obvykle nedýchají. Ale jak k tomu došlo?“

„Hrabal jsem se v tom vašem generátoru. Pak jsem odešel hlídat Paula k jeho posteli. Vzal jsem si generátor s sebou, že ještě na něm budu chvíli pracovat. Tak jsem se do toho zažral, že jsem si Paula nijak zvlášť pečlivě nevšímal. Když jsem se na něho konečně podíval, už nedýchal. Měl potměný a zkřivený obličej. Asi plicní nedostatečnost.“

Vešli jsme zadním vchodem do budovy nemocnice. Prošli jsme kolem rozmontovaného generátoru, zabočili doleva a vešli do pokoje, v němž ležel Paul. Rozsvítil jsem.

Výraz Paulovy tváře svědčil o tom, že poslední chvíle svého života strávil tím, že bojoval o vzduch. Zkusil jsem mu puls, i když jsem věděl, že ho nenajdu. Silně jsem prstem stlačil koneček jeho prstu. Zůstal mrtvolně bledý.

„Kdys to zjistil?“

„Jen pár minut před tím, než jsem přišel k tobě.“

„Proč jsi šel ke mně?“

„Protože jsi byl nejbliž.“

„Neslyšel jsi žádný křik nebo něco podobného?“

„Ne, neslyšel. Kdybych něco slyšel, tak bych na to reagoval.“

Dostal jsem strašnou chuť na cigaretu, ale uviděl jsem nápis: Kouření zakázáno. Vyšel jsem tedy na chodbu, opřel se zády o dveře, zapálil si cigaretu a zahleděl se do okna.

„Perfektní,“ řekl jsem. „Po příznacích, které dnes měl, to bude zcela určitě pokládáno za normální úmrtí. Plicní nedostatečnost nebo nějaký jiný podobný nesmysl.“

„Co tím ksakra chceš říct?“ zeptal se mě Frank, který vyšel za mnou z pokoje a teď stál vedle mě.

„Domnívám se, že jsi k tomu použil dekompresor. Nemám pravdu? Ty jsi ho opravdu brutálně udusil?“

„Zešílel jsi? Co bych...“

„Chtěl sis Lindu udržet při sobě, vzít mu ji. Dnešní Paulova nehoda byla příležitostí, kterou jsi využil. Železo je třeba kout, dokud je žhavé. Gratuluji. Myslím si, že se ti povede se z toho vykrotit. Nevymyslel sis to špatně. Zajímalo by mě, jak to bylo tenkrát s Mikem a Rudim. Celou dobu přemýšlím o tom, zda jsi v tom neměl prsty.“

„Odkud to víš?“

„Vím, že ti Paul s Mikem dodávali diamanty. Vím, že se o tom Rudi dozvěděl a pokoušel se je vydírat. Vyřídili si to s ním a Paul, jak se domnívám, si zároveň vyřídil účty s Mikem. Odkud to vím? Paul dnes během zpáteční cesty v dekompresní komoře pořád cosi mlel a já, jak víš, jsem tam byl s ním. Dozvěděl jsem se o diamantech, o jeho poměru s Lindou, prostě o všem jen tak, že jsem poslouchal.“

Frank se opřel zády o stěnu.

„Když jsi za mnou přišel s těmi diamanty, myslel jsem si, že jsi přišel na Paulovo ložisko. Uvěřil jsem tvé historce. Paul by nikdy nikomu neřekl, kde je našel. Domníval jsem se, žeš je našel buď náhodou, anebo jsi sledoval Paula. Teď už to však nemá význam. Chci s tebou uzavřít obchod. Domluvme se a nechme to všechno tak, jak to je.“

„Jestliže mi řekneš všechno o Rudim a Mikovi.“

„Vím jen to, co ty. Nezajímal jsem se o to. Paul to všechno zařídil sám. Řekni mi ještě, jak jsi našel ty diamanty?“

„Nenašel jsem je,“ odpověděl jsem. „Vůbec jsem netušil, odkud je bere.“

Frank se zase narovnal a odstoupil pár kroků od zdi.

„Nevěřím ti! Odkud máš ty kameny?“

„Našel jsem je tam, kde si je Paul uschoval. Ukradl jsem je.“

„Proč?“

„Mám rád peníze.“

„Tak proč jsi mi lhal?“

„Měl jsem přijít a říct ti, že jsem je ukradl?“

Vyrazil prudce dopředu, zavíraje přitom za sebou dveře, jež ho udeřily do ramene. Na chvíli ho to zdrželo. Za chvíli byl u mě. Zaujal jsem obranný postoj. Rozmáchl se proti mně pěstí, ale chybil. Jeho další rána sklouzla po mém rameni, v důsledku čehož jsem ho udeřil do ledviny mnohem slaběji, než jsem zamýšlel. Když na mě znovu

zaútočil, kopl jsem ho do nohy. Upadl na koleno, ale hned se zvedl, aniž se mi podařilo toho využít. Najednou se v jeho pravé ruce objevil klíč, jímž mi mířil na hlavu.

Pomalů jsem ustupoval a on na mě nepřestával dotírat.

Ocitli jsme se na samém okraji stanice. Byl jsem ve velice obtížné situaci. Za mnou už bylo jen moře. Skočil jsem dopředu a chytil ho za ruku, v níž držel klíč. Chvilí jsme se o něj přetahovali. Podařilo se mi otočit ho čelem k propasti. Chytil jsem ho v ramenu a spadl spolu s ním na záda. Ještě než jsme dopadli na zem, ze všech sil jsem ho kopl oběma nohama. Frank vyletěl vysokým obloukem do vzduchu a zmizel mi z očí. Za chvíli jsem uslyšel, jak spadl do vody. Hned vzápětí se ozval jeho hrůzostrašný řev.

Uslyšel jsem přibližující se hlasy lidí běžících ke mně. Vstal jsem a sešel dolů ke břehu. Hned vzápětí ke mně dorazil doktor Barthelme. Když se podíval na moře, ihned přestal opakovat to své „Co se stalo?“. Na hladině, zhruba v místě kam spadl Frank, jsme uviděli žraloci ploutev. Pak řekl:

„Můj Bože!“

A pak už nic.

Ve své zprávě jsem napsal o všem, k čemu došlo před Frankovou smrtí. O jeho návštěvě u mě i o jeho sdělení, že Paul zemřel, stejně jako o našem rozhovoru v nemocnici. Napsal jsem, že se domnívám, že Frank na mě zaútočil proto, poněvadž se mu zdálo, že ho viním z nedostatku jeho péče o Paula.

Přijali má vysvětlení. Dali mi pokoj. Žralok stále ještě kroužil kolem stanice. Pravděpodobně čekal na další sousto, až byl nakonec usmán a vyvezen za hranici rezervace.

Jak mi řekl doktor Barthelme, poškozený zvukový generátor opravdu mohl být příčinou vzniku hluchých míst ve zvukové bariéře.

Tak Paul zabil Mika i Rudiho! Frank zabil Paula a sám pak byl usmrcen žralokem, na jehož vrub bylo teď možné připsat obě předcházející úmrtí. Delfíni byli očištěni ze všech podezření. Nezbyl nikdo, koho by bylo možné povolat k zodpovědnosti za to, k čemu na stanici došlo. Zdroj diamantů zůstal neobjasněn.

...Tak tedy, když už všichni odešli, když všechna hlášení byla podána a všechny zprávy odeslány a vše, co mělo být dnes hotovo,

bylo hotovo dávno před tím, než chladný mořský vzduch dorazil na pevninu, seděl jsem v plážovém křesle na malém patiu za domkem, popíjel pivo z plechovky a díval se na hvězdy jasně zářící pod baldachýnem oblohy. Ve vzduchu byl cítit téměř hmatatelný puls hned za stanicí se převalujících vodních mas Golfského proudu.

Celá záležitost byla prakticky uzavřena. Ale kdo mi napsal onen vzkaz, který uvedl do chodu celou tu pekelnou mašinerii? Má to však vůbec nějaký význam? Pokud bude o mně mlčet...

Napil jsem se ještě piva.

Ne, nemohl jsem to nechat jen tak. Musel jsem se ještě trochu porozhlédnout.

Zapálil jsem si další cigaretu.

Když jsem přirazil k molu, v domě se ještě svítilo. Vyšplhal jsem se po konstrukci a uslyšel její hlas zesílený megafonem. Přivítala mě jménem, ne příjmením. Použila mé pravé jméno, které jsem už dávno neslyšel a pozvala mě dál.

Vstoupil jsem dovnitř.

Pokoj byl nízký, zařízený v orientálním stylu. Měla na sobě zelené hedvábné kimono. Klečela na podlaze. Přímo před ní stala čajová souprava.

Zul jsem si boty, přistoupil blíže k ní a usedl na podlaha

„*O-cha do desu-ka?*“

„*Itadakimasu.*“

Nalila čaj do šálek. Chvíli jsme ho mlčky pili. Když jsem vypil druhý šálek, přisunul jsem k sobě popelník.

„Cigaretu?“ zeptal jsem se jí.

„Ne, děkuji. Nekouřím, ale klidně si zapal. Snažím se chránit si svůj organismus před jedovatými látkami, jak je to jen možné. Myslí si, že tím to všechno vlastně začalo.“

Zapálil jsem si.

„Dosud jsem se nesetkal s opravdovým telepatem.“

„Klidně bych to vyměnila za zdravé tělo, dokonce i za ne příliš atraktivní.“

„Myslím si, že je zbytečné se na cokoliv ptát.“

„Máš pravdu, je to zbytečné. Co si myslíš, nakolik svobodná je naše vůle?“

„Stále méně,“ odpověděl jsem.

Usmála se.

„Zeptala jsem se, protože v poslední době o tom stále více přemýšlím. Přemýšlím také o malé dívence, kterou jsem kdysi znala. Bydlela v zahradě plné nádherných květů. Byly neobyčejně krásné a měly ji učinit šťastnou, když se na ně dívala. Nemohly však před ní skrýt svou vůni. Byla to vůně lítosti. Ona dívka neutíkala před květy, ale před jejich vůní, i když tehdy ještě nevěděla, že je schopná cítit ji a vnímat. Způsobovalo jí to bolest ta neustálá vůně květů, a proto si vybrala samotu, která jí konečně přinesla klid. Kdyby mohla, raději by zůstala v zahradě.“

Na chvíli se odmlčela, aby se napila čaje.

„Jednoho dne potkala na místě, kde to vůbec nečekala, neobvyklého přítele. Delfín je plný radosti a jeho srdce je zbaveno ponížujícího pocitu lítosti. Smysl, který byl dříve příčinou její samoty, jí teď pomohl najít přátele. Poznala jejich srdce a mysl mnohem hlouběji, než znají lidé sami sebe navzájem. Zamilovala si je, stala se členem jejich rodiny.“

Znovu se napila čaje a nějakou dobu mlčela.

„Jsou mezi nimi opravdoví velikáni. Proroci, jasnovidci, filosofové, hudebníci. Neznám v žádném lidském jazyce slova, jež by byla schopna popsat role a funkce, které mají. Jsou mezi nimi takoví, kteří dovedou s neobyčejným citem a hloubkou formulovat své písně. Připomíná to tak trochu nadčasovou hudbu, hudbu zbavenou jakéhokoli pojmu času. Hudbu, která je někde v nich, když se snad dívají k bránám věčnosti. Předávají si ji navzájem. Největší a nejdokonalejší z nich, jakého jsem kdy poznala, se jmenoval,“ pronesla to vysokým, téměř pisklavým hlasem, „Kjwalll'kje'k'koothailll'kje'k. Je to snad titul nebo vlastní jméno. Nejsem schopná ti lépe přetlumočit jejich písně, stejně jako bych nebyla schopná přetlumočit Mozarta někomu, kdo nikdy neslyšel hudbu. Když pak on sám začal být ohrožován tam, kde žije, na místě, kde každodenně přebýval, udělala jsem to, co bylo nezbytně nutné.“

„Moc ti nerozumím,“ řekl jsem a postavil jsem prázdný šálek na podlahu.

Naplnila mi ho a hned pokračovala.

„Chickcharny je postaven na místě, které je nad vodou stejně jako tento dům. Nepiji alkohol. To není otázka výběru, ale filosofic-

ká zásada, jejíž porušení by pro mě bylo velice nebezpečné. Mohu však na druhé straně cítit příjemné věci, které mnozí pocítují a oddávají se jim.“

„Pomalu tomu začínám rozumět...“

„Pokaždé, když jsem plavala poblíž Chickcharny, cítila jsem všechno to, co cítili lidé ve svých narkotických snech. Mohla jsem cítit štěstí, klid a radost a mohla jsem se také vzdálit, když jsem ucítila bolest a utrpení.“

„Mike...“ řekl jsem zcela podvědomě.

„Ano, byl to právě on, kdo mi ukázal dům 'KjwaHl'k-je'k'koothailll'kje'ka. Uviděla jsem místo, kde našli diamanty. Víím, že si myslíš, že to je někde poblíž Martiniku, protože jsem tam v poslední době několikrát byla. Neřeknu ti, kde to je. Spatřila jsem také chuť a snahu ublížit delfínům. Domnívám se, že delfíni jim neublížili. Pouze je od onoho místa odlákali. Došlo k tomu několikrát. Pokládala jsem to za natolik zajímavé, že jsem se rozhodla důkladně to prozkoumat. Ukázalo se, že to byla pravda. Diamanty se nacházely na celém území jeho písňe. Žije tam a jiní delfíni k němu připlouvají, aby si ho poslechli. Z tohoto důvodu je toto místo pro ně velice důležité. Museli dbát o svou vlastní bezpečnost, když tam Mike spolu s Paulem připlouvali pro diamanty. Oba byli velice mazaní. Použili magnetofonové pásky s nahranými hlasy kosatek. Pro všechny případy, kdyby hlasy kosatek nebyly účinné, si s sebou vzali výbušniny. K oběma zabitím došlo v době, kdy jsem tady nebyla. V zásadě se celkem dobře domýšlíš, co se stalo a jak k tomu došlo. Nemyslela jsem si, že by mohlo dojít k zabití. V každém případě má případná výpověď o Paulově mysli by zcela určitě nebyla vzata v potaz. Využíval všechno, co mu padlo do rukou a na co narazil, každého člověka, každý nápad, myšlenku, věc, i když to nedělal příliš dobře a obratně. Vzal Frankovi jeho vlastní nápad i ženu. Ihned pochopil, že při troše štěstí může najít diamanty. Nějakou dobu mu štěstí přálo. Nepředpokládal však předem, čeho všeho mohou být delfíni schopni, když musí bojovat o přežití. Všichni mu uvěřili. Jeho verze oné události byla přijata jako nejpravděpodobnější, i když ne všemi. Byla velice věrohodná. Paul byl zcela v bezpečí a měl v úmyslu vrátit se k místu, kde byly diamanty. Hledala jsem způsob, jak ho zadržet. Také jsem chtěla, aby delfíni byli pomstěni. Ale to bylo až na druhém místě. Právě tehdy ses objevil na ostrově ty a já jsem pochopila, že jsem

našla způsob, jak to udělat. V noci jsem připlula ke stanici a zanechala ve tvém pokoji zprávu.“

„To ty jsi pokazila zvukový generátor?“

„Ano.“

„Udělala jsi to tehdy, když sis byla jistá, že právě já s Paulem budeme vysláni na jeho opravu?“

„Ano.“

„A to zbývající je také tvoje práce?“

„Je. Vyplnila jsem Paulovo vědomí tím, co jsem cítila a viděla pod Chickcharny.“

„Věděla jsi všechno o Frankových úmyslech. Věděla jsi, jak zareaguje. Vyprovokovala jsi vraždu!“

„Nepřinutila jsem ho k tomu. Mel svobodnou vůli, stejně jako ty nebo já.“

Tupě jsem zíral do svého šálku. Něco mi stále vrtalo hlavou. Pohlédl jsem na Marthu.

„Neměla jsi ho pod kontrolou, když na mě nakonec zaútočil? A ještě něco: Můžeš kontrolovat a ovládat i velice primitivní bytosti? Můžeš ovládat i žraloka?“

Dolila mi do šálku trochu čaje.

„Věř mi. Nemohu.“

Chvilí jsme oba seděli a nic neříkali. Nakonec jsem ticho porušil.

„Pokoušela ses mi něco udělat, když jsem se rozhodl, že budu pokračovat v pátrání. Nesnažila ses nejprve zmást mou mysl a pak mě usmrtit?“

„Ne,“ řekla rychle. „Aspoň ne ze začátku. Nejdříve jsem tě sledovala, abych zjistila, co máš v plánu. Tvoje rozhodnutí mě doslova vyděsilo. Snažila jsem se ti přetlumočit byt' jen nepatrnou část delfiních písní, abych tě uklidnila. Doufala jsem, že to oslabí tvou vůli a rozhodnutí. Když jsem pochopila, že své rozhodnutí nezměníš, šla jsem na tebe ze zcela opačného konce, teď však mnohem bolestivěji.“

„Měla jsi do svého poselství vložit něco velice sugestivního.“

„Chtěla jsem, ale ty ses vzpamatoval a probral ses z tranzu.“

Najednou mi připadala velice unavená. Měla za sebou asi velice perný den.

„A to byla moje chyba. Kdybych tě prostě nechala odejít, nikdy by ses nedozvěděl, k čemu tehdy opravdu došlo. Ale i tak jsi pochopil, že všechno to, co jsi tehdy ucítil, nebylo normální, přirozenou věcí. Velice dobře sis to zapamatoval. Právě díky tomu ses stal velice nebezpečným, a proto jsem tě musela přivolat.“

„A co dál?“ zeptal jsem se. „Žádný soud ti nic nedokáže. Jsi naprosto bezpečná. Nemohu ti dokonce ani ublížit Velice dobře víš, že mám na svědomí nejméně jeden lidský život. Jsi jediným žijícím člověkem, který zná mé pravé jméno. Nejsem tím příliš nadšen. Dovedu si představit a pochopit tvé obavy. Nic mi neuděláš, protože velice dobře víš, co všechno bych ti mohl udělat, kdyby se ti to nepovedlo.“

„Vím, že svůj prsten nepoužiješ, pokud k tomu nebudeš donucen. Děkuji ti. Ano, bojím se toho.“

„Vypadá to, že jsme se ocitli v patové situaci.“

„Máš na mysli vzájemnou důvěru?“

„Je to až tak podivné?“

„Ty vždycky víš, jak máš zjistit mé záměry.“

„Ale jenom dnes. Lidé se mění. Nemohu předvídat jak se na to všechno budeš dívat zítra, když už budeš někde úplně jinde. Ty sám jsi schopen to odhadnout mnohem lépe než já.“

„Ano, máš pravdu.“

„Nechceš, abych ti ukázala, co hodlám chránit pokud budu živa?“

Nebyl jsem přesvědčen, že bych po tom nějak toužil. Připomněl jsem si pocit jaký jsem zažil na stanici. Nedovedl jsem odhadnout jakým způsobem mě může ovládnout a ani co hodlá použít k tomu, aby mě ovládla, když přistoupím na její nabídku. Pro případ, kdyby se mi situace vymkla z rukou a kdybych ucítil jiné formy působení na mou mysl než ty, které bych očekával, jsem ale měl pojistku. Mohl jsem okamžitě a navždy přerušit její vměšování a případný zásah do mého vědomí. Natáhl jsem před sebe obě ruce, drže přitom dvěma prsty prsten. „Chci.“

A najednou to začalo. Bylo to podobné hudbě, ale jen částečně. Na druhé straně to bylo od hudby a od všeho, co by ji mohlo připomínat, velice odlišné. Bylo to rozvinutí motivu, který se nedá nijak přetlumočit, protože jeho původ a podstata leží zcela mimo lidské smysly a chápání Cítil jsem, že ta část mého já, jež přijímala vzkaz,

se na krátký okamžik nacházela v mysli 'Kjwaffl'kje'k'koothailll'k-je'ka, jeho tvůrce. Stal jsem se součástí této písně - rozmluvy mimo jakýkoliv prostor a čas - kterou improvizoval a rozepsal pro jednotlivé nástroje. Vydolovával ze své paměti nekonečně dlouhé stuhy předem vytvořených frází tak nádherně čistě, že je šlo jen velice obtížně rozlišit od skutečnosti. Přidával k nim stále nové a dokonalejší konstrukce. Oblékal je do radostného rytmu, kterému jsem rozuměl jen zprostředkovaně. Ucítil jsem blaženost a zadostiučinění, které čerpal ze samotného aktu tvoření. Byl jsem v tom nelogickém tanci mysli, jen zdánlivě racionálním, celý přeplněný rozkoší a zadostiučiněním. Stejně jako v každém druhu umění byl i tento proces tvorby určitým druhem odpovědi na něco, co jsem nechápal, ale co nebylo nezbytně nutné abych věděl. Důležité bylo to, že to existovalo zcela samostatně - soběstačnost bytí. Možná, že to, co jsem teď prožíval, mi někdy dodá sílu, až zůstanu zcela sám, slabý a opuštěný.

Zapomněl jsem na svou vlastní existenci, na ohraničené možnosti svého vnímání. Plul jsem netmavým, nesvětlým, neforemným, ale ne beztvarym oceánem, znaje svou cestu, která byla nikdy neustávajícím aktem toho, čemu jsme říkali Indus: aktem tvoření, zániku i existence podle neustále se měnícího vzoru. Rozpad a slučování, vzlety a pády. Ona cesta byla aktem, který probíhal mimo čas, anebo v sobě všečen čas obsahoval. Byl jsem duší času, nekonečným souborem potenciálních možností existujících právě v tomto okamžiku, obklopujících a vyplňujících tenký pramen existence. Radost, radost a ještě jednou nekonečná radost.

Má roztančená mysl se pomalu vracela do skutečnosti. Seděl jsem na zemi a prsty silně svíral svůj prsten. Předě mnou seděla ona malá dívka, která utekla před strašnými květy, oblečená do zeleně a byla velice, velice bledá.

„*O-cha do desu-ka?*“ zeptala se mě.

„*Itadakimasu.*“

Nalila mi do šálku trochu čaje. Chtěl jsem se dotknout její ruky, ale jen jsem zvedl šálek a napil se z něho.

Věděla už, co jí odpovím. Navzdory tomu za chvíli promluvila:

„Až přijde můj čas, popluji k němu. Budu s ním. Možná, že budu žít dál, i když jen jako vzpomínka v jeho mimočasové písni. Už teď se cítím být její součástí...“

„Já...“

Zvedla ruku. Dopili jsme čaj v naprostém tichu. Nechtěl jsem odejít, ale věděl jsem, že musím.

Tak hodně jsem jí toho mohl ještě říct, myslel jsem si v duchu, když jsem se na Isabelle vracel na stanici, kde byly moje diamanty a lidé, se kterými jsem mohl rozmlouvat.

Bylo mi však jasné, že velice často jsou nejlepší ta slova, jež nebyla nikdy vyslovena.

Část třetí

HANGMAN

NEBULA AWARD 1975, HUGO AWARD 1976

Byla tichá, bezvětřná noc. Venku hustě sněžilo. Velké bílé vločky sněhu byly jediným svědkem toho, co se už stalo a k čemu mělo za chvíli zase dojít. Ještě před chvílí šlehal oheň z pušek. Teď, když utichla střelba, se ticho zdálo být ještě větší, než bylo předtím. V hlavní místnosti malé budovy se ozýval jediný zvuk - sykot a praskot dřeva hořícího v krbu.

Seděl jsem v křesle, otočený bokem ke stolu, abych dobře viděl na dveře. Vlevo ode mne stala dole na podlaze skříňka s náradím. Na stole ležela šišatá přilba převrácená dnem vzhůru. Byla vyrobená z bronzu, porcelánu a skla. Čekal jsem na zapraskání mikropřepínače, po kterém zazní bzučení a na přední části přilby se rozsvítí malá červená kontrolka. Věděl jsem, že až se tak stane, budu pravděpodobně muset zemřít

Larry s Bertem vyšli ozbrojeni. Jeden měl plamenomet, druhý zase něco, co tvarem a velikostí připomínalo kladivo na slony. Bert si ještě s sebou vzal dva granáty. Po jejich odchodu jsem vytáhl z kapsy černou vlhkou kouli. Opatrně jsem ji rozmotal, získáváje tak jakousi bežešvou rukavici, celou olepenou substancí podobnou tmelu. Opatrně jsem ji natáhl na levou ruku. Posadil jsem se do křesla a pomalu ji položil na opěradlo. Kromě přilby ležela na stole malá laserová pistole, do níž jsem nevracel téměř žádné naděje.

Kdybych teď uhodil do jakéhokoliv kovového předmětu, substance nacházející se na povrchu rukavice by se odlepila a přilepila ke kovu. Za dvě vteřiny nato by explodovala. Říkalo se tomu „vybuchující rukavice“. Její používání bylo přísně zakázáno téměř na celém světě. Byla pokládána za náradí a nástroj zlodějů, kasařů a otevíračů sejfů. Tento produkt molekulární technologie byl podle mého názoru hoden obdivu. Jedině snad způsob jeho přenášení nebyl ještě detailně domyšlen.

Vedle přilby a laserové pistole ležel na stole také malý radiotelefon, jímž jsem měl upozornit Larryho a Berta, kdybych uslyšel v mikrofonu zároveň s bzučením i praskání, nebo kdybych spatřil rychle blikající světélko na přilbě. Znamenalo by to, že Tom s Clayem, kteří s nimi po zahájení přestřelky ztratili spojení, nezadrželi protivníka a už bezpochyby leží mrtví na svých stanovištích asi dva kilometry od nich. To by také pravděpodobně znamenalo, že přišla řada na Larryho a Berta.

Zavolal jsem je ihned nato, když jsem uslyšel zapraskání přepínače. Popadl jsem přilbu do ruky a vyskočil z křesla. Zároveň jsem spatřil, že červená kontrolka na přilbě začíná prudce blikat.

Bylo už však příliš pozdě.

Na pohlednici, kterou jsem Donovi poslal loni, byl jako čtvrtý bar v pořadí uveden Beer Stube v Baltimoru ve státě Maryland. Večer každého posledního zářijového dne jsem tam pravidelně vysedával, dokonale zašitý v koutě hned naproti malému altánku, jehož dveře vedly přímo do aleje. Naproti mně na druhém konci tmavé místnosti hrála na starém pianu, nemilosrdně zrychlující, jakási žena celá v černém. Napravo ode mě praskalo a kouřilo ohniště, nad nímž se majestátně tyčila socha jakéhosi zvířete ozdobená parohy. Popíjel jsem pivo a poslouchal piano. Doufal jsem, že tentokrát Don nepříjde. Měl jsem dost peněz na to, abych v klidu přežil několik měsíců a kromě toho se mi nechtělo příliš pracovat.

Léto jsem strávil na jihu. Teď byla má loď zakotvena v Chesapeake. Měl jsem v úmyslu vyrazit na jih, k Antilám. Stále silnější vítr a stupňující se chlad byly neklamným znamením toho, že je nejvyšší čas vydat se na cestu. Ale naše dohoda mě zavazovala čekat v baru až do půlnoci.

Snědl jsem sendvič a objednal si další pivo. Když jsem je vypil téměř do půlky, uviděl jsem Dona vcházet do dveří. Přes ruku měl přehozený plášť a rozhlížel se kolem sebe. Když přišel k mému stolu, zareagoval jsem na jeho přítomnost s odpovídajícím překvapením.

„Rone! Jsi to opravdu ty?“ vykřikl jsem radostně, vstal od stolu a podal mu ruku.

„Alane! Jak je ten svět malý!“

Usedli jsme ke stolku. Don se posadil proti mně a plášť si odložil vedle na židli.

„Co tu pohledáváš?“ zeptal jsem se ho.

„Přišel jsem se podívat na pár svých přátel. Za pár hodin odjízím.“

Do staré, škrábanci a skvrnami pokryté desky stolku jsem začal prsty rytmicky vyťukávat to, co hrála ta černá ženská u piana.

Don se na mě usmál.

„Co to děláš?“

„Dávám najevo sympatie jednomu ze svých oblíbených ilegálních barů Henryho Menckena.“

„To ten bar je tak starý?“

Přikývl jsem na souhlas.

„Dáváš je najevo proto, že jsi milovníkem minulosti? Anebo jsi snad odpůrcem současnosti?“

„Jednoho i druhého zároveň. Škoda, že tady není Mencken. Chtěl bych znát jeho názor na současnost. Jak se s tím vyrovnáváš ty?“

„S čím?“

„Se současností.“

„Ach!“ pochopil, co jsem tím myslel. Spatřil servírku a objednal si u ní pivo. „Jsem na služební cestě, hledám konzultanta.“

„A jak jdou obchody?“

„Mám pár problémů.“

Zapálili jsme si cigarety. Za chvíli přinesla servírka Donovi pivo. Kouřili jsme, popíjeli pivo a poslouchali hudbu.

Pořád tvrdím, že svět je jako neustále se zrychlující hudební nahrávka. Většina změn, ke kterým došlo za mého života, se odehrála během několika let. Totéž jsem tvrdil před několika roky. Obávám se, že za několik let budu tvrdit totéž, pokud Donovy nabídky nějakým způsobem radikálně nezmění můj život.

Don je šéfem druhé největší detektivní agentury na světě, a protože neexistují, občas využívá mých služeb. Neexistují, protože jsem byl na správném místě, když jsme se pokoušeli nahrát šílenou skladbu současnosti. Mám na mysli Centrální databanku. Hrál jsem v tomto pokusu o vytvoření fungujícího modelu světa, obsahujícího kompletní údaje a informace o každém člověku žijícím na Zemi, nemalou roli. Jak k tomu došlo a zda takový model umožňuje větší a

komplexnější kontrolu nad společností, je stále předmětem ostrých sporů a diskusí mých bývalých spolupracovníků, zatímco hudba je stále otřesnější a nesrozumitelnější. Rozhodl jsem se, že se nestanu obyvatelem tohoto nádherného nového světa, který zvítězil nad tím předcházejícím. Vybral jsem si svobodu a realitu. Hranice mezi jedním a druhým překračuji ilegálně. Bývám tu jen na skok. Vždy jen na chvíli, abych udělal tady to a tam zase ono. Hned vzápětí se objevuje Don. Lidé, kterými se pak stávám, jsou jeho specifickým zájmům a požadavkům navýsost užiteční.

Tentokrát jsem však chtěl zcela jednoznačně přibrzdit a věnovat se nějakou dobu lenošení.

Dopili jsme pivo a zaplatili účet

„Pojďme tudy,“ řekl Don a ukázal na zadní dveře.

Oblékl si plášť a vyšli jsme ven z baru.

„Promluvíme si spolu tady?“

„Raději ne,“ odpověděl jsem.

Po necelé půlhodině chůze jsme už byli na palubě Protea a já dělal kávu. Obloha byla zatažená. Vody Mexického zálivu se líně převalovaly pod kýlem. Trochu jsem snížil intenzitu osvětlení. Podmínky byly téměř komfortní. Tady, na palubě lodi, se rytmus a tempo života na souši, davy lidí a spěch, zdály být až neskutečně vzdáleny a jakoby neexistující. Je velice snadné měnit tvář souše. Moře však vypadá stále stejně. Snad právě kvůli tomu je možné se na něm cítit mimo jakýkoli prostor a čas. Domnívám se, že právě kvůli tomu bydlím rád na lodi.

„Je to poprvé, co jsem u tebe,“ řekl Don. „Máš to tu moc pěkné. Je tu neskutečně příjemně.“

„Díky. Mléko? Cukr?“

„Ano. Obojí.“

Posadili jsme se ke kávě.

„Co to dnes bude?“

„Jedna záležitost, která v sobě skrývá dva problémy. Jeden z nich překračuje mou pravomoc, druhý nikoliv. Bylo mi sděleno, že situace je velice vážná a vyžaduje skutečného odborníka.“

„Jsem odborníkem jen na to, jak se udržet při životě.“

Don se mi najednou podíval přímo do očí.

„Vždy jsem se domníval, že toho víš hodně o počítačích.“

Spustil jsem z něho zrak. To byla rána pod pás. Nikdy jsem mu o tom neříkal. Měli jsme mezi sebou tichou dohodu, že mé metody, má situace a osobní údaje nikdy nebudou předmětem jakékoliv debaty. Na druhé straně bylo zřejmé, že znám celý systém do nejmenšího detailu. Navzdory tomu všemu jsem neměl zájem se s ním o tom bavit. Přesl jsem tedy do obrany.

„Mnoho lidí se vyzná v počítačích. Možná, že v době, kdy jsi žil, tomu bylo jinak. Ale dnes se děti začínají učit základům informatiky už v první třídě. Vím toho o počítačích hodně, protože dnes p nich ví hodně každý.“

„Moc dobře víš, že o tohle mi vůbec nejde. Už se přece známe nějaký ten pátek, abys mi mohl věřit. Zeptal jsem se tě na to jen proto, že to souvisí s tou záležitostí.“

Na jednotlivé podněty nereagujeme vždy adekvátně. Při svém způsobu života jsem však vždycky musel dokonale ovládat své emoce.

„No dobře, vím toho o počítačích o něco víc než žák první třídy.“

„No konečně! To bude to, čím začneme.“

Napil se kávy.

„Vyznám se trochu v právech, bankovníctví, vojenství, rozvěd-né službě a administrative. Právě v tomto pořadí. Dal jsem se do toho a rozjel několik kšeftů. Technické vzdělání jsem získal při jejich realizaci - tady jsem si něco přečetl, tam zase absolvoval nějaký kurz. Nevím toho sice zrovna málo, ale všechno to jsou jen všeobecné znalosti. Neznám detaily, které jsou k tomu nezbytně nutné. Podobně je tomu i v tomto případě. Byl bych proto rád, kdybys mě nejdříve seznámil s tímto problémem všeobecně a teprve pak přešel k detailům, pokud to ovšem bude možné. Nejdříve mi řekni, jak fungovali první roboti používaní při dobývání a osídlování kosmu. Například ti, co pracovali na Venuši.“

„To nebyly počítače. A když už je o tom řeč, nebyli to ani roboti. Byla to zařízení se zpětnou komutativní vazbou. Spolupracovala s operátorem na základě napěťové zpětné vazby. Podle požadovaného druhu spojení mohla být audiovizuální, pohyblivá, dotyková a dokonce i pachová. Čím vyšší byly na tato zařízení požadavky, tím více připomínala lidi. Na Venuši, pokud si dobře vzpomínám, měl operátor na sobě skafandr, s jehož pomocí řídil pohyby těchto zaříze-

ní a přijímal jednotlivé podněty. Speciální skafandr, kterým byl vybaven, mu umožňoval vidět a slyšet to, co slyšela a viděla tato zařízení. Četl jsem knihu, kterou napsal jeden operátor. Tvrdil, že na dlouhou dobu zapomínal na to, že je na oběžné dráze, a zdálo se mu, že se on sám pohybuje v tom pekelném prostředí. Vzpomínám si, že kdysi dávno, když jsem byl ještě malý kluk, jsem si hrozně přál mít mikroskopický model takového skafandru, abych s jeho pomocí mohl bojovat proti bakteriím v kalužích.“

„Proč?“

„Protože na Venuši nejsou draci. Roboti jsou něco zcela jiného.“

„V čem tedy byl rozdíl?“

Napil jsem se kávy.

„Situace se zkomplikovala, když do hry vstoupily vnější planety Sluneční soustavy. Za prvé: Nebyli tam operátoři na oběžné dráze. Došlo k tomu nejenom z finančních, ale také z technických důvodů. Zařízení přistávala na jednotlivých planetách a operátoři zůstávali doma na Zemi. Způsobovalo to samozřejmě zpoždění ve spojení. Nejdříve bylo nutné vyslat výkonné povely a pak čekat na to, až dorazily signály o jejich provedení. Snažili jsme se to vylepit dvěma způsoby. Po vykonání prvního povelu zařízení nehybně čekalo na další příkaz. Druhý způsob byl mnohem komplikovanější. Tady právě začal hrát svou roli počítač. Měl ve své paměti model terénu, který byl neustále rozšiřován o údaje, které dané zařízení získalo během svého pobytu na planetě. Během čekací fáze počítač předvídal činnost tohoto zařízení na nějakou dobu dopředu. Nakonec mohl zcela převzít řízení, opíraje se přitom o analýzu vstupních dat o terénu. Lidská pomoc však byla pro případ nepředvídaných okolností stále nezbytná. Pokud tedy jde o vzdálené planety, řízení těchto zařízení nebylo ani plně automatické, ani čistě manuální. V každém případě však nebylo plně vyhovující.“

„No dobře?“ konstatoval Don. „A co bylo dál?“

„Nešlo o technický pokrok, spíše se na tom podepsalo zlepšení ekonomických podmínek. Dostali jsme více peněz a mohli proto posílat do kosmu lidi. Jestliže to podmínky umožňovaly, přistávali na jednotlivých planetách, a pokud to nešlo, mohli zařízení řídit z jejich oběžných drah tak, jak to dělali předtím. Můžeme to chápat jako

zbrzdění vývoje dřívějších metod řízení. Tímto způsobem se postupuje dodnes a výsledky jsou docela uspokojivé.“

Don zavrtěl nesouhlasně hlavou. „Nezmínil ses o něčem, k čemu došlo v době zhruba mezi etapou aplikace počítačů a zvýšením rozpočtu.“

Pokrčil jsem rameny.

„V této době byla vyzkoušena celá řada různých řešení, ale žádné z nich se neukázalo jako optimální.“

„Existoval jeden projekt,“ řekl Don, „který řešil problém přerušení spojení způsobený velkou vzdáleností naprosto jinak. Prototyp zařízení, vyrobený podle tohoto projektu, byl vyslán do kosmu spolu s počítačem. Také pokud se jeho tvaru týče, vůbec nepřipomínalo dřívější typy. Víš o tom něco?“ Zapálil jsem si cigaretu.

„Myslím si, že se jedná o Hangmana,“ řekl jsem. „Máš pravdu a právě v tomto případě jsou mé znalosti téměř nulové. Můžeš mi vysvětlit, jak to zařízení fungovalo?“

„Tento projekt nakonec skončil fiaskem.“

„Ale jeho výsledky byly zpočátku slibné, že ano?“

„Jen zdánlivě, a to pouze při jednoduchých pracích na Ió. Poruchy a chyby vyšly najevo později. Celý projekt byl označen za neúspěšný, i když byl bezpochyby velice cenný a odvážný. Jeho cíle byly od samého začátku až příliš ambiciózní. Domnívám se, že se autorům tohoto projektu naskytla příležitost využít při jeho realizaci řešení a postupy, které byly tehdy teprve ve stadiu vývoje. Teoreticky se všechno zdálo být v tak naprostém pořádku, že jeho autoři tomuto pokušení podlehli. Čekali od tohoto projektu příliš mnoho.“

„A co vlastně bylo použito při jeho realizaci?“

„Dá se snadno vypočítat, co všechno k tomu bylo použito. Použili počítač, který nebyl obyčejným počítačem. Začneme jím. V minulém století sestrojili tři inženýři z Wisconsinské univerzity - Nordman, Parmentier a Scott - zařízení nazvané „polovodičový tunelový neuristor“. Představ si dva malé neobvykle tenké plíšky oddělené tenkým izolátorem. Sniž jejich teplotu na teplotu blížící se absolutní nule, což způsobí úplnou ztrátu elektrického odporu a pak vlož miliardy takových neuristorů do uzavřeného zmagnetizovaného prostoru. Co obdržíš?“ Don složil ruce.

„Za prvé: Nekonečné množství různých spojů a drah. To právě ony umožňují hromadění informací. Analogie s lidským mozkem je

tu zcela na místě. Lidský mozek si také pamatuje informace tím, že vytváří nová spojení, pouze s tím rozdílem, že tato spojení probíhají mezi jednotlivými neurony. Hangman reagoval na podobném principu. V prostoru o objemu třiceti kubických centimetrů bylo napěchováno více než deset miliard neuristorů. Snahou vědců bylo dosáhnout právě této magické hranice, protože lidský mozek obsahuje zhruba stejné množství neuronů. Právě to jsem měl na mysli, když jsem mluvil o tom, že Hangman nebyl obyčejný počítač. S ním jsme vstoupili do éry umělé inteligence. Ještě na Zemi byl učen tomu, jak si má poradit i v těch nejobtížnějších terénních podmínkách a jak má podávat zprávy o své práci. Když to všechno zvládl, byl vyslán zcela sám do kosmu.“

„Domnívám se, že nemohl být pokládán za robota, protože měl mozek, bez ohledu na to, že to nebyl mozek lidský, nýbrž mozek pseudolidský, počítačový.“

„Robot není zařízení, které vykonává operace na základě příkazů. Hangman se rozhodoval naprosto samostatně. Když se však vytváří něco, co připomíná lidský mozek, není možné vyvarovat se nepředvídaných improvizací, jež jsou pro něj charakteristické. Hangman byl příliš složitý, a to bylo pravděpodobně tou příčinou neúspěchu.“

„Všudypřítomná svobodná vůle, před níž není úniku,“ zasmál se Don.

„Ne. Prostě narvali příliš mnoho věcí do jednoho jediného košíku. Kdokoliv, kdo mohl přijít s něčím novým, byl vítán se široce otevřenou náručí. Například odborníci na psychofyziku měli k dispozici zařízeníčko, jež se rozhodli při nejbližší možné příležitosti vyzkoušet. Chtěli zjistit, zda je Hangman opravdu inteligentní.“

„A byl?“

„Nejdříve to vypadalo, že v určitém slova smyslu opravdu ano. Jejich zařízení registrovalo elektromagnetické záření vyvolávané proudem procházejícím Hangmanovým „mozkem“. Zesilovalo je a ve speciálním modulátoru je přetvářelo a vysílalo do mozku operátora. Vstupují teď na pole, které není mou doménou, do sféry působnosti a objevů pánů Webera a Fechnera. Je známo, že neuron má určitý práh citlivosti. Přesáhne-li hodnota přenášeného vzruchu tento práh, stává se aktivním. Jinak je neaktivní. V mozkové kůře se nachází kolem čtyřiceti tisíc neuronů v jednom kubickém centimetru.

Každý z nich je spojen se svými sousedy několika sty synapsí. V každém okamžiku existuje určitý počet neuronů, které jsou pod prahem své citlivosti a na druhé straně zase určitý počet neuronů, které, jak to vyjádřil sir John Eccles, jsou ve stavu „rozechvělé rovnováhy“, připravené k výstřelu. Jestliže se byt' jen jeden neuron zaktivizuje, může vyvolat vybití několika set tisíc jiných neuronů během dvaceti tisícin vteřiny. Oscilující elektromagnetické záření selektivně vytvářelo právě takový impuls, aby si operátor mohl udělat obraz o tom, co se děje v Hangmanově mozku. Hangman byl také vybaven podobným zařízením. Soudilo se, že to v něm vyvolá pocit loajality a značně ho tím přiblíží mentalitě lidské psychiky a člověku jako takovému.“

„Myslíš si, že to mohl být jeden z důvodů jeho pozdějšího kolapsu?“

„Kdo ví. Je nesmírně obtížné být si v této velice zapeklité záležitosti čímkoli jist. Kdybych měl hádat, tak bych řekl ano, ale stoprocentně o tom přesvědčen nejsem.“

„Hm,“ pokýval hlavou Don, „měl Hangman nějaké filosofické predispozice?“

„Strukturou své paměti a „mysli“ byl velice blízký člověku, zvláště s ohledem na počáteční koncepci řízení a také s ohledem na nezanedbatelné psychologické důvody, o nichž jsem právě hovořil. Mohl řídit svou kosmickou loď. Nepotřeboval systémy zabezpečující život. Stejně jako jeho loď, i on sám čerpal energii prostřednictvím termojaderné syntézy. Mohl se sám opravovat. Byl schopen provádět celou řadu velice složitých testů a měření. Mohl provádět nejružnější pozorování, vysílat zprávy a sám se učit. Na planetách spotřebovával dokonce méně energie, protože nebylo nutné zabezpečovat intenzivní chlazení jeho mozku na teplotu blízkou absolutní nule.“

„Jak byl silný?“

„Nepamatuji se už na detaily, ale byl asi dvacetkrát silnější než člověk.“

„Nejdříve byl vyslán na Ió a pak začal zkoumat Evropu.“

„Vím.“

„Když bylo konstatováno, že se už přizpůsobil, začal se chovat velice podivně. Odmítl vypravit se na Callistó a vydal se na Uran.“

„Ano, četl jsem o tom.“

„Fungoval hůř a hůř. Dlouho se vůbec neozýval. Pak poslal zcela nesmyslné informace. Ted', když vím o jeho stavbě a struktuře mnohem víc, připomíná mi člověka, který se zbláznil.“

„Máš pravdu, jistá podobnost by tady byla.“

„Ještě jednou se Hangmanovi podařilo dát dohromady. Přistál na Titanu a začal posílat zdánlivě správné zprávy. Netrvalo to však dlouho. Opět se začal chovat zcela iracionálně. Poslal zprávu, že se chystá přistát na Uranu. Od té doby jsme už od něho neobdrželi žádnou zprávu. Ted', když vím o tom zařízení umožňujícím číst myšlenky, chápu, proč si psycholog mohl být tak jist tím, že Hangman přestal fungovat už navždy.“

„O tom jsem nic neslyšel.“

„Před dvěma dny přistála nebo se v Mexickém zálivu rozbila kosmická loď s Hangmanem na palubě.“

„Nechápu, co tím chceš říct“

„Včera ráno byl nalezen mrtev Manny Burns. Byl to majitel restaurace. Nalezli ho v jeho kanceláři v Maison Saint-Michel v New Orleansu.“

„Nevidím žádnou souvislost...“

„Burns byl jedním ze čtyř operátorů, kteří programovali nebo lépe řečeno školili Hangmana.“

V kajutě se rozhostilo ticho.

„Náhoda?“ otázal jsem se nakonec.

„Můj klient si to nemyslí.“

„Kdo to je?“

„Jeden ze zbývajících tří operátorů. Je přesvědčen o tom, že se Hangman vrátil, aby se pomstil všem čtyřem operátorům.“

„Řekl to svým dřívějším zaměstnavatelům?“

„Ne.“

„Proč?“

„Protože by jim musel říct i o příčinách svého podezření.“

„A ty jsou?“

„Mně je také neřekl.“

„Jak tedy může očekávat, že tento úkol vyřešíš?“

„Řekl mi, co si od toho slibuje. Chce, abych udělal dvě věci: mám mu zajistit dostatečnou osobní ochranu a zničit Hangmana. První jsem mu už zajistil.“

„A já se mám postarat o to druhé?“

„Potvrzuješ můj dřívější názor, že jsi opravdu člověk, který se pro tento úkol hodí nejlíp. Bereš to?“

„Musím toho vědět mnohem víc, než se opravdu rozhodnu. Například, kdo je tvůj klient. Kdo jsou zbývající operátoři, kde bydlí, co dělají a tak podobně.“

Don zvedl ruku.

„Naším klientem je vážený pán Jesse Brockden, senátor z Wisconsinu. Je to, samozřejmě, velice diskrétní informace.“

Přikývl jsem, že je mi to naprosto jasné.

„Vzpomínám si, že předtím, než se dal na politiku, byl jedním z účastníků a realizátorů kosmického programu. Mohl by si přece bez jakýchkoliv problémů zajistit státní ochranu.“

„Ale musel by jim přitom vysvětlit a říct něco, co zcela určitě nechce. Mohlo by to pravděpodobně zničit jeho politickou kariéru. Nechce je, ale nás.“

„A co ti další? Ti nás také potřebují?“

„Právě naopak. Vůbec s Brockdenem nesouhlasí. Zdá se, že ho pokládají za blázna.“

„Jsou spolu v kontaktu?“

„Bydlí na různých místech Země a už mnoho let se spolu neviděli. Občas si pouze zatelefonojí.“

„Mizerné podklady ke stanovení diagnózy.“

„Jeden z nich je psychiatr.“

„Opravdu? A kdo to je?“

„Jmenuje se Leila Thackerová. Žije v St Louis. Pracuje v tamější státní nemocnici.“

„Nikdo z nich se neobrátil na státní nebo federální úřady?“

„Nikdo. Kontaktoval se s nimi jen Brockden, když se dozvěděl o Hangmanovi. Byl právě ve Washingtonu. Dozvěděl se o přistání lodi a postaral se, aby tato záležitost nevyvolala nežádoucí ohlas. Ihned se pokusil kontaktovat zbývající operátory. Přitom se dozvěděl o Burnsovi. Obrátil se na mě a zároveň se pokusil získat souhlas zbývajících operátorů, aby přijali mou ochranu. Nezískal ho. Doktorka Thackerová mi při našem rozhovoru řekla, že Brockden je velice těžce nemocen.“

„Co mu je?“

„Má rakovinu. Nedá se už nic dělat. Brockden počítá se šesti měsíci života, které by mu měly stačit k tomu, aby dokončil návrh

zákona týkajícího se všeobecné amnestie. Musím přiznat, že se chová dost paranoidně, když hovoří o svých obavách. Ale, k čertu, kdo by to nedělal! Doktorka Thackerová je přesvědčena o tom, že Burnsova smrt vůbec nesouvisí s Hangmanem. Domnívá se, že Burns se stal obětí zloděje, který zpanikařil, když byl přistižen při činu a udeřil silněji, než by měl.“

„Z Hangmana strach nemá?“

„Řekla mi, že má mnohem lepší podklady pro ocenění jeho psychiky než kdokoli jiný a že nevidí vůbec žádný důvod k obavám.“

„A ten čtvrtý z nich?“

„Ten se rovněž vyjádřil v tom smyslu, že ke zbytečným obavám nevidí sebemenší důvod.“

„Odkud bere tu jistotu?“

„David Fentris je inženýr, konzultant v elektronice a kybernetice. Podílel se také na konstrukci Hangmana.“

David Fentris! Byl asi o patnáct let starší než já. Pracovali jsme spolu při vytváření Centrální databanky. Když už většina z nás začala mít vážné pochybnosti o smyslu celého projektu, David stále zůstával jeho velkým nadšencem. Byl jen necelých sto sedmdesát centimetrů vysoký, lehce prošedivělý a nosil brýle v obroučkách z rohoviny. Byl vždy velice zaneprázdněný. Pořád byl něčím zaujatý a do něčeho zabraný. Jeho občasné, v rychlosti nadhazované, jakoby nedomyšlené poznámky a úvahy mohly budit zdání, že se na svém nepřilíš významném a důležitém místě mohl ocitnout jen díky něčí protekci. Když se však našel někdo, kdo si dal tu práci a trochu se do jeho slov zaposlouchal, okamžitě změnil názor na něj a nakonec sám začal uvažovat nad tím, proč takový člověk marní svůj talent na zcela podřadném místě. Když však zrovna nebyl v euforii, upadal často do hlubokého smutku. Šílené nadšení je únosné jen na krátkou dobu, ale pro důležitější věci je lépe umět se ovládat. Vůbec by mě nepřekvapilo, kdybych se dozvěděl, že skončil jako konzultant.

Samozřejmě nejdůležitější bylo to, zda mě pozná. Je pravda, že jsem se změnil, stejně jako se změnilы mé návyky a zvyklosti. Ale bylo otázkou, zda to bude stačit, když se s ním při tomto úkolu setkám. Dovedl přicházet k velice zajímavým závěrům, i když neměl k dispozici téměř žádné údaje.

„Kde bydlí?“ zeptal jsem se Dona.

„V Memphisu.“

„Je senátor Brockden stále ještě ve Washingtonu?“

„Není. Vrátil se do Wisconsinu a pobývá teď v jeho severní části pod ochranou čtyř mých lidí.“

Dolil jsem nám oběma kávu. Ta věc se mi ani trochu nelíbila. Nakonec jsem se rozhodl, že ji nevezmu. Nechtěl jsem však říct „ne“ hned, jelikož úkoly, kterými mě Don pověřoval, pro mě byly životně důležité. Kromě toho celá ta záležitost vypadala celkem zajímavě. Neušlo mi, že jí Don přikládá velký význam a že mu velice záleží na tom, abych ji vzal. Rozhodl jsem se, že se budu snažit najít v tom všem díry a že svou roli v celé té záležitosti zredukuji pouze na senátorovu ochranu.

„Je mi divné, že má strach jenom Brockden,“ řekl jsem Donovi.

„Máš pravdu.“

„A že nechce říct, proč.“

„Souhlasím s tebou.“

„Jeho zdravotní stav, jak soudí doktorka Thackerová, může mít vliv na jeho psychiku.“

„Nemám nejmenších pochyb o tom, že reaguje až příliš neuroticky,“ přitakal Don. „Podívej se na to.“

Byl to hlavičkový papír Kongresu Spojených států. Písmo na něm bylo nedbalé a hodně roztřesené.

„Done,“ četl jsem, „musím se s tebou sejít. Frankenstein je opět mezi námi a hledá mě. Ten prokletý svět se mě snaží zničit. Zavolej mi mezi osmou a devátou. Jesse.“

Vzal jsem od něj ten dopis, důkladně si ho znovu přečetl a hned jsem mu ho vrátil. K sakru!

Napil jsem se kávy. Až dosud jsem si myslel, že se můj život už nezmění. Na blanketu jsem spatřil razítko hovořící o tom, že Brockden je členem komise povolané k přezkoumání projektu Centrální databanky. Vzpomněl jsem si že komise měla prozkoumat projekty reforem tohoto systému. Nevzpomínám si, že by mezi členy této komise bylo uvedeno i senátorovo jméno, ale nebylo to vyloučeno. Ne, projekt byl natolik rozsáhlý, že nebylo vůbec myslitelné nějak podstatně ho změnit. Bylo to jediné monstrum, které mě zajímalo a vždycky existovala šance, že...

Jestliže se mi nepodaří ochránit senátora Brockdena a zahyne jediný člověk, který by mohl...

Znovu jsem se napil kávy a zapálil si další cigaretu.

Mohl jsem postupovat tak, že bych se s Fentrisem vůbec nemusel sejít. Nejdříve si promluvíím s doktorkou Leilou Thackerovou, pak prozkoumám okolnosti Burnsovy smrti a dozvím se něco víc o Hangmanově lodi. Konec konců, kdo ví, mohlo by se mi podařit tuto záležitost úplně vyřešit nebo aspoň zjistit, že Brockdenovy obavy jsou zcela zbytečné, aniž bych se musel sejít s Davym.

„Máš nějaké podrobnosti týkající se Hangmanova přistání?“

„Tady jsou.“

Podal mi přes stůl pár listů papíru.

„A policejní zprávu o Burnsově smrti?“

„Tady je.“

„A adresy všech osob, které jsou do toho nějak zapletené, včetně údajů o nich?“

„Ty jsem pro tebe připravil taky.“

„Řekni mi ještě adresu, kde tě budu moci najít v jakoukoliv denní i noční dobu. Budeme muset postupovat koordinovaně.“

Don se usmál a sáhl po péru.

„Jsem rád, že jsi nás nenechal na holičkách.“

Nespál jsem příliš dlouho. Po Donově odchodu jsem si nacistal kapsy nezbytnými věcmi, opustil Prótea a odjel na letiště, odkud jsem před úsvitem dorazil do St. Louis. Během letu jsem nespál. Celou dobu jsem přemýšlel o tom, jakou taktiku zvolit, až budu hovořit s doktorkou Thackerovou. Po přistání jsem si objednal pokoj v motelu, buzení na osm hodin ráno a ihned jsem usnul.

Probudil mě telefon. Napůl spící jsem dorazil k přístroji a zvedl sluchátko.

„Slyším.“

„Pane Donne, je osm hodin ráno.“

„Děkuji vám.“

Zhroutil jsem se do křesla. Pokaždé se probouzím šíleně pomalu, jako kdybych v kostce opakoal evoluční vývoj druhu Homo sapiens. Základní reakce a instinkty se v mé mysli postupně přeměňovaly v to, co obvykle nazýváme vědomím. Pomalu jsem natáhl

vychladlou ruku k telefonu a vytůkal číslo recepce motelu. Když jsem v něm uslyšel hlas recepční, zachroptěl jsem do něho, že bych chtěl něco k jídlu a k tomu hodně kávy. Za půl hodiny bych už vydával jen neartikulované zvuky. Pak jsem odešel do koupelny, abych se uvedl do stavu praktické upotřebitelnosti.

U jídla jsem si prohlédl všechno, co jsem dostal od Dona

Doktorka Leila Thackerová se před dvěma léta rozvedla se svým druhým mužem. Bydlela nedaleko od nemocnice, ve které pracovala. Mel jsem také pár jejích fotografií, zhruba deset let starých. Na snímcích bylo vidět světlou brunetku s tendencí k mírné nadváze. Na jejím nevelkém nose se skvěly poněkud extravagantní brýle. Dozvěděl jsem se, že publikovala velké množství článků a vydala několik knih, v nichž se to jen hemžilo výrazy jako „odcizení“, „společenská role“, „sociální podtext“ a podobně.

Neměl jsem příliš času na to, abych se jako obvykle důkladně připravil a stal se tak zcela novou osobou s novým, ne příliš nápadným životopisem nevzbuzujícím žádné pochybnosti. Vymyslel jsem si pouze zcela banální, věrohodnou historku a také nové jméno. Pro tentokrát to muselo stačit.

Přijel jsem taxíkem k jejímu domu. Nezavolal jsem jí. Mohla by mě velice snadno odmítnout.

Zcela v souladu s mými informacemi měla dnes ve svém domě návštěvní den. Určitě byla přesvědčena o tom, že tím zcela jednoznačně pomáhá při odbourávání pocitu odcizení čišícího z chladných nemocničních zdí. Situace připomínající zcela obvyklý rozhovor pomáhá pacientům v tom, aby se zbavili zbytečných předsudků a dokonale se uvolnili. Neměl jsem v úmyslu příliš ji zdržet. Byl jsem si vědom toho, že s ní, s ohledem na její další pacienty, nebudu stejně moci dlouho hovořit. Poměrně rychle jsem na domofonu našel cedulku s jejím jménem a číslem jejího bytu. Do domu právě vcházela nějaká starší paní, takže jsem nemusel zvonit. Důkladně si mě prohlédla, načež mi podržela dveře a já vešel dovnitř. Prostě, když vy-padáte aspoň trochu reprezentativně, žádné dveře před vámi nezůstanou zavřené.

Vyjel jsem výtahem do prvního patra našel byt doktorky Leily Thackerové a opatrně zaklepal na dveře. Už jsem chtěl zaklepat podruhé, když se dveře pootevřely.

„Prosím?“ řekla. Vypadala téměř stejně jako na fotografiích.

„Jmenuji se Donne. Nezlobte se, že vás obtěžuji, paní doktor-ko, ale nemohla byste mi pomoci v jedné záležitosti?“

„A o co jde?“

„Týká se to jistého zařízení jménem Hangman.“

Vzdychla. Rysy jejího obličej se téměř nepostřehnutelně zkřivily. Prsty, jimiž svírala kliku dveří, se sevřely ještě víc.

„Přijel jsem zdaleka, ale nezpůsobím vám žádné obtíže. Mám jen několik otázek.“

„Pracujete pro federální úřady?“

„Ne.“

„Tak pro senátora Brockdena?“

„Také ne.“

„Tak dobrá. Mám teď právě skupinovou seanci, která bude trvat ještě dobrou půlhodinu. Jestliže počkáte dole, dám vám vědět, až skončím. Pak si budeme moci promluvit.“

„V pořádku, paní doktorko. Děkuji vám.“

Našel jsem schodiště a sešel dolů do přízemí.

Když jsem vykouřil cigaretu, dospěl jsem k závěru, že musím nějak zabít zbývající čas. Přistoupil jsem k seznamu nájemníků visícím na zdi. Přečetl jsem si několik jmen ze čtvrtého patra. Hned vzápětí jsem tam vyjel výtahem. Zaklepal jsem na dveře. Než se otevřely, vytáhl jsem si notes.

„Prosím?“

Žena, která mi otevřela dveře, byla nepříliš vysoká, měla něco kolem padesátky a zcela zřejmě byla velice zvědavá.

„Dobrý den. Jmenuji se Stephen Foster. Provádím anketu pro Americké sdružení zákazníků. Rád vám zaplatím za několik minut, o které vás připravím, když vám budu moci položit několik otázek týkajících se výrobků, které používáte.“

„Cože? Vy mi chcete za něco zaplatit?“

„Ano, paní Gluntzová. Deset dolarů za pár otázek. Bude to trvat jen pár minut.“

„Prosím, pojd'te dál.“

„Ne děkuji. Nezlobte se, ale dovnitř nepůjdu. První otázka se týká detergentů...“

Asi za deset minut jsem už byl zase na chodbě. Dopsal jsem si k vlastním výdajům částku třiceti dolarů za tři otázky. Když je situa-

ce příliš komplikovaná a zamotaná, improvizuji. Vůbec přitom nehledím na náklady, které jsou s tím spojeny.

Po několika minutách z výtahu vystoupili tři muži: dva mladší a jeden ve středním věku. Byli nedbale oblečení a něčemu se smáli.

Ten, který mi byl nejbliž, přistoupil ke mně a zeptal se mě:

„Příteli, to vy chcete nutně mluvit s doktorkou Thackerovou?“

„Ano.“

„Vzkazuje vám, abyste k ní přišel.“

„Díky.“

Opět jsem se očití před jejími dveřmi. Zaklepal jsem. Pustila mě dovnitř a řekla mi, abych se posadil do křesla.

„Dáte si kávu? Je ještě teplá, udělala jsem o jednu více.“

„Rád. Děkuji vám.“

Za chvíli přinesla dva šálky, jeden z nich postavila přede mě a posadila se na pohovku. Napil jsem se.

„Zaujal jste mě. Můžete mi říct, co vás ke mně přivádí.“

„Velice rád. Byl jsem informován, že dálkově ovládané zařízení, známé pod jménem Hangman, jež je vybaveno umělou inteligencí, se vrátilo zpátky na Zemi.“

„To je jen domněnka, samozřejmě, pokud nemáte k dispozici mně zatím neznámé údaje a informace. Víím, že Hangmanova kosmická loď spadla do Mexického zálivu. Není žádný důvod domnívat se, že Hangman byl na její palubě. Podle mě už jednou, před mnoha léty, vyslal svou loď na místo, kde se měl setkat s pozemskou lodí. Když se tam neobjevil, loď se vrátila zpátky na Zemi.“

„Proč by měl zůstat ve vesmíru?“

„Než vám odpovím na tuto otázku, chtěla bych vědět, proč se o to zajímáte. Jste novinář?“

„Ne, píši populárně vědecké knihy. Tentokrát nehledám materiál pro napsání knihy, ale byl jsem najat, abych napsal zprávu o Hangmanovi.“

„Kdo si vás najal?“

„Soukromá vědecká společnost. Zajímá je, co mohlo zapůsobit na Hangmanovu psychiku a jak bude postupovat pokud se opravdu vrátil zpátky na Zemi. Dozvěděl jsem se, že jeho osobnost byla vlastně syntézou vědomí čtyř operátorů, kteří bděli nad jeho vývojem. Jsem přesvědčen o tom, že pro získání objektivních informací o

této problematice je zcela nezbytný osobní kontakt. Ze zcela zřejmých důvodů jsem se rozhodl setkat se nejdříve s vámi.“

„Jakýsi pan Walsh se na mě nedávno obrátil s prosbou o poskytnutí podobných informací. Pracoval pro senátora Brockdena.“

„Nikdy se nepletu do obchodů a zájmů svých klientů víc, než to vyžaduje zakázka. Hodlám si promluvit také jak se senátorem, tak i Davidem Fentrisem.“

„Víte o Mannym Burnsovi?“

„Vím. Opravdové neštěstí.“

„Domnívám se, že právě to bylo příčinou senátorova neklidu. Brockden se teď křečovitě drží života, protože by rád dokončil několik věcí, kterými se zabývá. A zbývá mu na to už tak málo času. Každý okamžik má pro něho cenu zlata. Teď, když se kosmická loď vrátila zpátky, si Jesse vzpomněl, že se Hangman během posledních transmisí choval více než podivně. Mám-li na zřeteli situaci, v níž se Jesse ocitl, není se mu co divit. Nevidím nic špatného v tom, že se snaží uspokojovat své choutky, jestliže mu to pomůže včas dokončit co si předsevzal.“

„Podle vás tedy neexistuje žádné nebezpečí?“

„Ne. Byla jsem poslední osobou, která byla v kontaktu s Hangmanem, než došlo k přerušení spojení. Nejdříve jsme ho naučili používat smysly, kterými disponoval, a pak jsme ho naučili pohybovat se. Kromě toho byla do jeho mozku přenesena celá řada dalších myšlenek operátorů, ale zpočátku pro něho byly příliš komplikované. Dítě si může zapamatovat velké množství informací, které nedovede pořádně využít. Teprve později se tyto informace mohou stát velice důležité a být podnětem pro celou řadu činností. Představme si, že dítě si osvojilo celou řadu navzájem se vylučujících informací, vzpomínek, nálad a tak podobně. Nemá to pro ně žádné důsledky, dokud je dítětem. Když však začíná dospívat, tyto nesrovnalosti začínají být stále obtížnější překonávatelné. Mějme však na paměti, že Hangman neobdržel informace, ale čtyři zcela různé, hotové osobnosti. Dovedete si představit všechny ty konflikty a rozpory, které v něm vznikají, když je čtyřmi osobami současně?“

„Proč se na to nemyslelo ještě předtím, než došlo k realizaci tohoto projektu?“

„Vůbec nebyly doceněny možnosti a vnímavost neuristorového mozku,“ odpověděla s úsměvem. „Předpokládalo se, že operátoři

budou Hangmanovi dodávat informace, které v něm vytvoří výchozí model světa. Další vývoj pak už měl probíhat zcela samovolně. Nejdříve se zdálo, že je všechno v pořádku. Později však došlo k tomu, čemu se říká imprinting. Kromě informací, které měly být přenášeny, byly do Hangmanovany paměti přeneseny a inkorporovány i jiné informace a znalosti z paměti všech operátorů. Nejdříve byly zcela inaktivní, proto nebyly objeveny. Byl ve stadiu zdánlivého spánku do doby, než se Hangmanova psychika stala až příliš komplikovanou a flexibilní. A pak už bylo pozdě. Téměř najednou se v jeho vědomí probudily čtyři různé osobnosti. S největší pravděpodobností se mu je nepodařilo zkoordinovat. Když se je pokusil rozdělit, upadal do stavů podobných schizofrenii, a když se je pokusil spojit, upadal do stavů podobných katatonii. Hangman začal oscilovat mezi těmito dvěma krajnostmi. Pak přerušil spojení se Zemí. Domnívám se, že by to šlo přirovnat k záchvatu epilepsie. Stále silnější proudy v jeho mozku musely vést k vymazání všech informací, což ve svém konečném důsledku znamená buď demenci nebo smrt.“

„Rozumím,“ řekl jsem. „Připusťme tedy, že Hangman nepodleh dezintegraci, ale že se mu podařilo zintegrovat svou osobnost, nebo že se stal schizofrenní. Jak by podle vás postupoval v každém z těch tří případů?“

„Nu, což... Domnívám se, že existovala celá řada fyzikálních bariér, které mu zcela znemožňovaly jakoukoliv i třeba sebekratší existenci v jednom z těchto tří stavů. Jestliže se mu to však opravdu podařilo, musel usmířit čtyři různé psychiky existující paralelně vedle té jeho. Tato situace je zcela odlišná od jakéhokoliv případu lidské schizofrenie. Hangman měl co do činění se čtyřmi autentickými osobnostmi, nikoliv s výplody své vlastní psychiky. Ty osobnosti byly velice silné a kromě toho se také mohly dále vyvíjet. Mohly však také degenerovat nebo upadat do vzájemných ostrých konfliktů. V každém případě mohly na sebe vzájemně působit. Jak vidíte, je to tak komplikovaná záležitost, že vůbec není snadné, ne-li nemožné předvídat konečný efekt.“

„Mohl bych k tomu něco poznamenat?“

„Prosím.“

„Připusťme, že po období ostrých vnitřních sporů Hangman svou psychiku ovládl. Zvítězil nad kvartetem zákeřných démonů drásajících jeho vědomí a během tohoto procesu začal nenávidět ty,

kteří zapříčinili jeho utrpení. Rozhodl se tedy vrátit a zničit je, aby se konečně osvobodil.“

Doktorka Thackerová se usmála. „Právě jste zavrhl koncepci schizofrenie a vybral si model úplné autonomie. To je krajní řešení bez ohledu na to, jaké podmínky jste si stanovil.“

„Souhlasím s vámi s určitými výhradami, ale co říkáte mým domněnkám?“

„Tvrdíte, že když přetrval, tak nás začal nenávidět. Pokládám to za ne příliš férový způsob využití Freudova učení. Oidipus a Elektra se pokoušejí v jednom těle usmrtit čtveřici svých rodičů, nositelů všech trápení, napětí a pocitů strachu, majících svůj původ v prožitcích z dětství. Dokonce ani sám Freud nepředvídal takovou možnost Jak to nazvat?“

„Snad, Hermacisův komplex?“

„Hermacisův?“

„Ano. Hermacis byl hermafrodit spojený v jedno tělo s nymfou Salmacis. Taková bytost by mohla mít čtyři rodiče a mohla by s nimi upadat do častých konfliktů.“

„Výborně,“ odpověděla doktorka Thackerová s úsměvem. „Jestliže umění nedělá pro vědu vůbec nic, může ji aspoň dodávat krásné metafory. Vaše přirovnání je příliš riskantní a také příliš antropomorfistické. Chtěl jste znát můj názor. Domnívám se, že pokud si Hangman poradil se všemi těmito problémy, tak pak jediné díky rozdílu mezi jeho a lidským mozkem. Člověk by nikdy z takového souboje nevzešel jako vítěz. Jestliže se to Hangmanovi podařilo, musel překonat tolik protikladů a musel tak hluboce vniknout do své psychiky, že efektem tohoto úsilí nemohla být v žádném případě nenávist. Strach a nejistota, které jsou zdrojem nenávisti, musely být zcela potlačeny. Zůstala v něm jen neblahá vzpomínka a chuť potvrdit svou potřebnost a důležitost.“

„Domníváte se tedy, že jestliže Hangman ještě existuje jako myslící bytost, tak jejím jediným cítem, jaký má ke svým tvůrcům, je touha, aby už s nimi neměl nic společného?“

„Právě o tom jsem hluboce přesvědčena. Je mi opravdu líto toho vašeho nápadu s Hermacisem. Jak je vidět existují pouze dvě možnosti: buď Hangmana zničila schizofrenie, anebo překonal vnitřní rozpolcenost, což zcela vylučuje jakoukoliv nenávist.“

Jak jen jsem to měl říct aby to nevypadalo netaktně? Bohužel jsem však musel konstatovat že nemám jiné východisko.

„Všechno to vypadá moc krásně, ale nezdá se vám, že Hangman má důvod, aby prahl po vaší smrti? Například něco, k čemu došlo někdy v minulosti?“

Z výrazu jejího obličej bylo velice obtížné cokoliv vyčíst. S ohledem na její profesi jsem to mohl čekat „Co tím myslíte?“

„Sám přesně nevím.“

„Bohužel, já také ne.“

„V takovém případě už nemám žádné další otázky.“ Dopil jsem kávu a postavil na stůl prázdný šálek.

„Děkuji vám, že jste mi věnovala svůj drahocenný čas, a také vám děkuji za kávu. Rozhovor s vámi mi velice pomohl.“

Vstal jsem.

„Co teď hodláte dělat?“

„Ještě dost dobře nevím. Chtěl bych se co možná nejlépe vyvléknout z úkolu, který mi byl svěřen. Nemohla byste mi něco poradit?“

„Bohužel ne. Seznámila jsem vás s jednou verzí, která se drží nesporných faktů.“

„Co myslíte, nemůže mi být David Fentris nějak nápomocen?“

Nadechla se a hned nato prudce vydechla.

„Nedozvíte se od něho nic zajímavého.“

„Proč? Podle toho, co jste mi řekla...“

„Vím. To nebylo to, co jsem měla na mysli. Někteří lidé hledají klid v útěku k víře. Ti, kteří se k tomu rozhodnou relativně pozdě, se vyznačují neobvyklou horlivostí a pomíjejí zcela nesporná fakta. Všechno v nich je překryto vírou.“

„Fanatismus?“

„Ne, ne úplně. Spíše nesprávně nasměřovaná horlivost s příměsí masochismu. Promiňte, ale nepřísluší mi stanovovat diagnózu na dálku ani nějak ovlivňovat vaše rozhodnutí. Zapomeňte, prosím na to, co jsem vám řekla. Udělejte si na to vlastní názor.“

Zvedla hlavu ve snaze zjistit mou reakci.

„Nejsem ještě zcela rozhodnut, zda se s nimi opravdu budu chtít setkat. Jak se může víra podílet na rozvoji techniky?“

„Rozmlouvala jsem o tom s Fentrisem krátce po tom, co nás Jesse informoval o přistání Hangmanovy lodi. Působil dojmem, že

vytvořením umělé inteligence jsme vkročili na území, které je dle jeho názoru vyhrazeno pouze Bohu. Náš výtvar zešílel, protože to bylo pouze dílo nedokonalého člověka. Fentris pokládal za zcela samozřejmé, že se Hangman vrátil, aby nás ve jménu Všemohoucího Boha potrestal.“

„To je zajímavé.“

Usmála se. Já jsem jí také odpověděl úsměvem.

„Asi byl ve špatné náladě. Konec konců, můžete se o tom sám přesvědčit.“

Vůbec to nekorrespondovalo s tím, co jsem věděl o Davym, ani s tím, co mi dal Don. Rozhodl jsem se, že nedám najevo svůj nesouhlas, s tím, co mi právě řekla, a ani to, co všechno o tom vím. Bylo v tom něco, čemu jsem musel přijít na kloub. Nechtěl jsem ji však teď k tomu nutit

„Myslím, že jsem se dozvěděl všechno, co jsem potřeboval vědět. Měl jsem se zabývat spíše psychologickými aspekty, nikoliv teologií a konstrukčními detaily. Velice jste mi pomohla, paní doktorko. Ještě jednou vám mnohokrát děkuji.“

Doprovodila mě ke dveřím, usmála se na mě a podala mi ruku.

„Nemáte zač. Velice ráda bych se dozvěděla, jak to všechno dopadne. Máte můj telefon?“

„Pravděpodobně ano...“

Měl jsem její číslo, ale klidně jsem si ho zapsal znovu, hned pod odpověď paní Gluntzové na mé otázky týkající se prášků na praní.

Podarilo se mi najít rychlé spojení. Dorazil jsem na letiště, koupil si letenku do Memphisu a doslova na poslední chvíli jsem se ocitl na palubě letadla. Nestačil jsem se dokonce ani odhlásit z motelu. Paní doktorka mě přesvědčila o tom, že musím ihned navštívit Davida Fentrise. Byl jsem přesvědčen o tom, že přede mnou něco zatajila. Musel jsem to risknout a uvidět Davida na vlastní oči. Na vlastní oči spatřit doktorkou Thackerovou avizované změny, ke kterým u něho došlo, a zjistit, zda nějak nesouvisejí s Hangmanem. Z mnoha různých důvodů jsem byl přesvědčen o tom, že ano.

Když jsem přistál, bylo chladné, pochmurné ráno. Ihned jsem se vydal do Fentrisovy kanceláře. Sbíralo se na bouřku. Ze západu se

rychle blížila temná stěna mračen. Když jsem přicházel k budově, kde se nacházela jeho kancelář, začaly první kapky deště právě dopadat na její špinavou zeď. Ani sebevětší průtrž mračen by nebyla schopná očistit zdi této či jakékoliv jiné budovy nacházející se v jejím těsném sousedství. Setřásl jsem ze sebe těch pár kapek deště, jež na mě dopadly, a vešel dovnitř. Poměrně rychle jsem našel dveře jeho kanceláře. Zaklepal jsem na ně. Za chvíli jsem zaklepal znovu. Nic se nedělo. Stíkl jsem tedy opatrně kliku. Dveře se otevřely a já opatrně vešel dovnitř. Vstoupil jsem do malé čekárny. Její podlaha byla potažena zeleným kobercem. Na stolku stojícím hned za dveřmi ležela vrstva prachu. Přistoupil jsem k závěsu za stolem a nahlédl do sousedního pokoje. Uviděl jsem muže sedícího za stolem, otočeného zády ke mně. Hlasitě jsem zakašlal.

„Prosím?“

Podívali jsme se na sebe. Stále nosil brýle s obroučkami z rohoviny, ale jejich skla byla mnohem silnější než dříve. Měl poněkud vpadlejší tváře a řidší vlasy. Nic nenasvědčovalo tomu, že by mě poznal. Před nim na stole ležel štos jakýchsi nákresů a schémat. Hned vedle něj trůnila papírová krabice převrácená dnem vzhůru.

„Jmenuji se Donne, John Donne,“ protrhl jsem ticho. „Hledám Davida Fentrise.“

„To jsem já.“

„Jsem rád, že vás poznávám,“ řekl jsem a přistoupil k němu blíž. „Pracuji ve výzkumu, který se týká projektu, jehož jste se kdysi zúčastnil.“

„Určitě se zajímáte o Hangmana. Jsem rád, že vás poznávám.“

„Ano, jde o Hangmana. Mám vypracovat zprávu a...“

„A chtěl byste znát můj názor na nebezpečí, které může z toho vyplynout. Prosím, posaďte se.“ Ukázal rukou na křeslo. „Nedáte si trochu čaje?“

„Ne, děkuji.“

„Už je udělaný.“

„Jestliže vám to nebude na obtíž, tak...“

Přešel k sousednímu stolu.

„Bohužel, nemám smetanu.“

„To nevádí. Jak jste přišel na to, že jde o Hangmana?“

Usmál se, podáváje mi přitom šálek s čajem.

„Slyšel jsem, že se vrátil, a kromě toho je to jediný projekt ze všech, kterých jsem se zúčastnil, co za něco stál.“

„Nebudete nic namítat proti rozhovoru o něm?“

„Jen do určitých hranic.“

„Jaké to jsou hranice?“

„Řeknu vám, když se k nim přiblížíme.“

„Dobrá. Do jaké míry je Hangman nebezpečný?“

„Řekl bych, že je zcela neškodný - pro všechny, kromě tří osob.“

„Do nedávna ještě čtyř.“

„Máte pravdu.“

„Proč?“

„Dělali jsme něco, co se zcela vymykalo našim kompetencím.“

„To znamená?“

„Především jsme se odvážili stvořit umělou inteligenci.“

„A to bylo právě to, co překračovalo vaši kompetenci?“

„Člověku s vaším jménem by to mělo být jasné.“

Usmál jsem se.

„Kdybych byl kacír, řekl bych, že bible takové věci nezakazuje, že zakazuje jen ty, které vedou k rouhání, chvástání a vyvyšování se.“

Zakroutil nesouhlasně hlavou.

„Není to tak jednoduché a samozřejmé, jak by se to na první pohled mohlo zdát. Od doby, kdy byla bible napsána, uplynulo příliš mnoho času. Nesmí se dnes brát tak doslovně. Šlo mi o něco mnohem abstraktnějšího. O určitý druh pýchy - stavění se na stejnou úroveň s Bohem.“

„Cítil jste ji?“

„Ano.“

„A jste si jist, že to nebylo prostě jen nadšení vyvolané úspěchem tohoto jistě impozantního projektu?“

„To je prakticky totéž.“

„Pokud mě má paměť neklame, člověk byl stvořen k obrazu Božímu a měl ho následovat v rámci svých omezených možností. Vaše práce byla tedy krokem správným směrem - snahou následovat Stvořitele.“

„Nemáte pravdu. Člověk nemůže tvořit. Může pouze měnit a přetvářet to, co už existuje. To může jen Bůh.“

„Pak tedy není vůbec žádný důvod k obavám.“

Pokrčil obočí.

„Mýlíte se. Vědomé kroky vedoucí k tomuto cíli jsou přestupkem proti Bohu.“

„Myslel jste si to už během realizace samotného projektu nebo až po něm?“

„Nevím,“ odpověděl za chvíli.

„Domníváte se tedy, že náš milostivý Pán bude ochoten zohlednit vaše pochybnosti a že vám odpustí?“

David se smutně pousmál.

„To není špatné, pane Donne, ale cítím, že rozhodnutí už padlo a my jsme to všechno prohráli.“

„Jste přesvědčen o tom, že Hangman je andělem pomsty?“

„Někdy ano. Domnívám se, že přišel, aby vykonal rozsudek.“

„Připusťme, že Hangman měl k dispozici potřebný materiál i prostředky a zkonstruoval svého dvojníka. Obtížil byste ho i v tomto případě toutéž vinou?“

Zavrtěl hlavou.

„Nebud'te, prosím vás, takový demagog. Mohu se mýlit, ale může existovat celá řada jiných příčin a důvodů, které vedou k týmž důsledkům.“

„Například?“

„Právě jsme došli k oné hranici, o níž jsme hovořili na samém začátku našeho rozhovoru.“

„Nu což, to mě staví do velice obtížné situace. Mí chlebodárci vám chtějí zabezpečit ochranu. Chtějí zadržet Hangmana. Doufal jsem, že se od vás dozvím něco víc. Pomyslete, prosím, i na zbývající osoby, které jsou ve stejném nebezpečí jako vy. Nemusí souhlasit s vašimi názory, vždyť vy sám připouštíte, že se můžete mýlit. Nedostatek naděje je mnoha teology pokládán za hřích.“

David vzdychl a poškrábal se ve vlasech přesně tak, jak jsem to u něj často vídával.

„Čím se zabýváte?“

„Píši populárně vědecké knihy. Teď připravuji podklady pro agenturu, která se vám snaží zajistit ochranu. Čím více se toho od vás dozvím, tím bude účinnější.“

Nějakou dobu mlčel.

„Hodně čtu, ale nikdy jsem se nesetkal s vaším jménem.“

„Většina mých knih se týká petrochemie a moře.“

„Pak je s podivem, že si k tomu agentura vybrala právě vás.“

„Nejsem o tom přesvědčen. Byl jsem právě volný. Kromě toho mě šéf velice dobře zná a domnívá se, že si s tím poradím.“

David se podíval k počítači stojícímu v rohu jeho kanceláře. Jestliže se pokusí zjistit mé osobní údaje, okamžitě mu bude jasné, že nejsem ten, za koho se vydávám. Teď, když se mnou hovořil o tak osobních věcech, by zjišťování mé totožnosti bylo z jeho strany dost netaktní a nešikovný tah. Pravděpodobně myslel na totéž co já, protože z počítače spustil zrak.

„Řeknu vám, co udělám,“ řekl nakonec. Připomínal tím Davida Fentrise v jeho nejlepších letech. „Tak jako tak jsem přesvědčen o tom, že Hangman hodlá zabít své operátory. Jestliže to je Boží příkaz, nechť se tak stane. Jestliže ne, ani tak nechci žádnou ochranu. Už jsem si odpýkal trest za svůj hřích a chci se postavit tváří v tvář tomuto nebezpečí zcela sám. Sám zadržím Hangmana dříve, než stačí komukoli ublížit.“

„Jak?“

Ukázal na lesknoucí se přilbu.

„S pomocí tady toho.“

„Ale jak?“ zopakoval jsem svou otázku.

„Hangmanovy komunikační obvody jsou stále funkční. Musejí fungovat, protože jsou organickou součástí jeho já. Nemůže je odpojit, protože by tím sám sebe zničil. Jestliže se přiblíží na vzdálenost menší než půl kilometru, tato přilba se automaticky zapne a začne vydávat ultrazvukové tóny. V její přední části začne blikat výstražné světélko. Pak si tu přilbu nasadím na hlavu a převezmu kontrolu nad Hangmanem. Přivedu ho sem a vypnu jeho mozek.“

„Jak to uděláte?“

David vzal do ruky jedno ze schémat, které si prohlížel, když jsem k němu přišel.

„Z přední části jeho trupu sundám speciální toroidální kryt. V tomto místě se nacházejí čtyři moduly, které je nutné vypnout,“ řekl a ukázal mi je na schématu. Pak zvedl hlavu a podíval se na mě.

„Musíte to ale udělat v patřičném pořadí, protože jinak se tyto moduly přehřejí a budou příliš horké na to, aby je šlo demontovat,“ řekl jsem podvědomě. „Nejdříve ten, pak tyhle dva a nakonec tady ten.“

Když jsem od schématu na stole zvedl zrak, David si mě pozorně prohlížel

„Myslel jsem si, že se zabýváte mořem a petrochemií.“

„Nezajímám se o žádný konkrétní obor. Píši o různých technických oborech, znám proto relativně hodně věcí. Seznámil jsem se s tím, než jsem přijal tuto práci.“

„Rozumím.“

„Proč se s tím neobráťte na kosmickou agenturu?“ zeptal jsem se ho, snaže se nějak zamaskovat své klopýtnutí. „Mají k dispozici mnohem lepší a silnější zařízení s daleko větším dosahem.“

„Byla už dávno demontována. Myslel jsem si, že pracujete pro federál.“

„Je mi to líto, ale nechtěl jsem vás uvést v omyl. Pracuji pro soukromou osobu.“

„Tak tedy Jesse. No, to není podstatné. Řekněte mu, že mám vše pod kontrolou.“

„A jestli se mýlíte? Co když nejdříve zaútočí na někoho jiného? Vezmete to pak na sebe? Budete odpovědný za smrt člověka, za smrt, které by bylo možné předejít tím, kdybyste mi řekl trochu víc. Slibuji vám, že si to nechám jen pro sebe...“

„Ne,“ řekl. „Mě neoklamete. Jestliže ho nezadržím já, tak se to nepovede nikomu jinému do té doby, než vyplní své poslání.“

„Odkud víte, že jste teď na řadě?“

„Prosím, podívejte se na mapu. Přistál v Mexickém zálivu. Manny byl nejbliž, v New Orleansu, proto zahynul jako první. Hangman se může pohybovat pod vodou jako torpédo. Bude plout proti proudu Mississippi. To je nejlepší způsob, aby nebudil zbytečnou pozornost. Já jsem další zastávkou na jeho cestě. Pak přijde na řadu Leila v St. Louis a potom se vydá do Washingtonu.“

Vzpomněl jsem si na senátora Brockdena ve Wisconsinu a dospěl jsem k názoru, že cesta do Washingtonu už nebude nutná. Bylo velice snadné se k nim dostat, využívajíc k tomuto účelu řeku.

„Ale jak zjistíš, kde vás má hledat?“

„Dobrá otázka. Registroval naše mozkové impulsy z dosti velké vzdálenosti a velice dobře je znal. Nevím, čeho všeho je dnes schopen a z jak velké vzdálenosti může odebírat signály. Mohl si postavit nějaký zesilovač. Mohl prostě využít centrální registr adres. Hned u řeky se nachází velké množství telefonních budek. Není pro

něho vůbec žádný problém obejít různá bezpečnostní zajištění. Má k tomu dostatek zkušeností a veškeré nezbytné údaje.“

„V takovém případě se domnívám, že se musíte přestěhovat co možná nejdál od jakékoliv řeky, přinejmenším do doby, než toto nebezpečí pomine. Nebude moci putovat po souši, aniž by tím nevzbuzoval patřičnou pozornost.“

„I na to nalezne nějaké řešení. Má téměř neomezené možnosti. V noci, v plášti a v klobouku, se mu to může klidně podařit. Nemá vůbec žádné lidské potřeby. Může přečkat celý den v díře v zemi, kterou si sám vykopal. Může se pohybovat relativně velkou rychlostí téměř neomezeně dlouhou dobu. Není takové místo na Zemi, kam by nemohl dorazit, a to poměrně velice rychle.“

„Řeknu vám to zcela bez obalu,“ přerušil jsem ho. „Jestliže je Hangman opravdu Božím poslem, tak vás stejně nic nezachrání. Jestli není, tak si myslím, že jste zcela odpovědný za to, že někoho jiného vystavujete smrtelnému nebezpečí protože nechcete říct fakta, která jim mohou zabezpečit lepší ochranu než tu vaši.“

Nahlas se rozesmál.

„Budu se tedy muset naučit žít s touto vinou stejně, jako oni žijí se svými proviněními. Udělám všechno, co bude v mých silách. A jestliže se mi to nepodaří, tak si stejně zasloužili to, co je potká.“

„Pokud vím, dokonce ani Bůh nesoudí lidi, když jsou ještě naživu. To je další předpoklad, který můžete zařadit do své sbírky.“

Přestal se smát a vážně na mě upřel oči.

„Váš způsob myšlení a vaše argumentace mi někoho připomínají. Nesetkali jsme se už někdy?“

„Nejsem si vědom, že bych se s vámi někdy setkal.“

„Ten úporný a houževnatý způsob argumentace a diskutování je mi nějak povědomý. Děláte mi starosti.“

„Neměl jsem to v úmyslu.“

„Zdržíte se ve městě?“

„Ne.“

„Můžete mi nechat číslo vašeho telefonu? Zavolám vám, pokud mě napadne něco, co by vás mohlo zajímat“

„Byl bych raději, kdyby to bylo teď.“

„Musím si ještě promyslet pár detailů. Kde vás budu moci nalézt?“

Dal jsem mu adresu motelu v St. Louis, ve kterém jsem byl ještě stále přihlášen. Mohl jsem tak pohodlně zjistit, zda mi někdo nevolal.

Už ve dveřích jsem se zastavil a otočil.

„Ještě něco...“

„Ano?“

„Zavoláte mi, jestliže se vám podaří zastavit Hangmana?“

„Ano, zavolám.“

„Děkuji a přeji vám hodně úspěchů.“ Natáhl jsem k němu ruku. Stiskl ji a trochu se přitom pousmál.

Nepodařilo se mi Davida přesvědčit a vůbec jsem nemohl počítat s tím, že se dozvím ještě něco dalšího od doktorky Leily Thackerové. Zatím jsem neměl nic, co bych mohl Donovi vzkázat

O všem jsem přemýšlel cestou na letiště. Dopoledne je nejvhodnější doba na rozhovory s osobnostmi a noc zase na špinavou práci. Pevně to zalátám psychologií a uvidím, co se z toho nakonec vyklube. Neměl jsem v úmyslu ztratit celý zbytek dne. Rozhodl jsem se, že dřív, než se spojím s Donem, si ještě s někým promluví. Manny Burns měl bratra. Jmenoval se Phil. Myslím, že by stálo za to prohodit s ním pár slov. Mohl jsem dorazit do New Orleans ještě v celkem slušnou dobu, promluvit si s ním a pak zavolat Donovi, aby mi řekl, co je nového. Pak se rozhodnu, zda bude nebo nebude nutné se věnovat samotné kosmické lodi.

Nebe bylo šedé a úplně zamračené. Měl jsem chuť uniknout tomu, co obyvatelé Memphisu v nejbližší době zcela určitě postihnou.

Na letišti jsem si rychle koupil letenku. Pospíchal jsem na letadlo, které mělo brzy odstartovat. Najednou jsem v davu spatřil někoho, kdo mi byl značně povědomý. Onen dotyčný mě také zpozoroval a chvíli se na mě pozorně a velice podezřívavě díval. Pak mi zmizel z očí. Nedokázal jsem si vzpomenout kdo to byl a kde jsem ho potkal. V tak přelidněném a neustale pulsujícím společenství lidí to není až tak neobvyklá věc. Občas se mi zdá, že to jediné, co po jakémkoliv konkrétním člověku zůstane, je pouhý zdánlivý dojem, poněkud výraznější obrys jeho tvaru na pozadí davu ostatních lidí. Thomas Wolfe, mladík z malého městečka, musel kdysi, když poprvé spatřil velkoměsto, cítit něco podobného. Vymyslel pro to tehdy název „lidské mraveniště“. Možná, že jsem opravdu potkal člověka, kterého jsem znal. Nebo to byl někdo, podobný tomu, koho jsem kdysi potkal

Za letu jsem usilovně uvažoval o nadějích, jež byly dříve vkládány do umělé inteligence. Úvahy a hypotézy na toto téma byly základem pro vytvoření předpokladu, že v počítačích tkví netušené možnosti a že pro jejich uskutečnění je nutné pouze vytvořit odpovídající algoritmy a programy. Ty je prostě uvedou do chodu. Bezpochyby zásadní vliv na tyto názory měla teorie vitalismu, jakési specifické formy nepohodlného *déjá vu*, která vznikla koncem devatenáctého století. Vitalismus hlásal, že život vznikl a existuje díky tak zvané životní síle, která nepodléhá přírodním zákonům. Vitalismus se snažil získat zpátky ztracené pozice, když se v polovině dvacátého století rozhořela diskuse kolem umělé inteligence. Možná, že se David stal obětí této doktríny a dospěl k závěru, že se podílel na vytvoření bytosti, která nebyla požehnána Božím milosrdenstvím, jež přísluší pouze Stvořiteli.

V případě počítačů vypadal tento problém mnohem jednodušejí. Vždy bylo možné argumentovat, že i nejsložitější počítač je limitován svým řídicím programem, že jeho „inteligence“ zcela závisí na inteligenci programátora. Není tedy inteligencí samou o sobě. V tomto případě šlo o potvrzení Gödelova teorému *sanitárního kordónu* logiky v praxi. Tato zajímavá interpretace logické pravdy a nepravdy nebyla před příchodem počítačů nikdy v praxi ověřena.

V případě Hangmana se žádný argument tohoto typu nedal použít. Byl vybaven něčím, co bylo ekvivalentem lidského mozku. Také jeho výuka a výchova byly aspoň zčásti analogické s lidskou. Kromě toho udržoval poměrně velice dlouho bezprostřední kontakt s lidskou inteligencí. Podle vitalistických názorů mohl přijmout od člověka téměř všechno, i onu nešťastnou životní sílu. Čím se však stal? Částí sebe sama? Nepovedenou kopií nepovedeného lidství? Jedním i druhým zároveň? Na to jsem nebyl schopen odpovědět. Zajímalo by mě, která součást jeho osobnosti byla opravdu jeho vlastní. Získal hodně zkušeností a stal se dovedným v mnoha oborech lidské činnosti. Nikdy však nebyl schopen jakéhokoli citu. Dovedl milovat? Jestliže nikoli, nebyl nic víc, než jen komplikovaný automat. V žádném ohledu nebyl příkladem životní síly nebo umělé inteligence. V tomto případě bych se na rozdíl od Davida vůbec necítil zodpovědný za to, že jsem ho vytvořil. Byl bych na to hrdý, ale jinak, než jak tvrdil David. Kromě toho bych také cítil pokoru. Ne-

vím, zda bych se pokládal za inteligentního, protože ksakru nemám ani zdání o tom, co to intelligence vlastně je.

Když jsme přistáli, obloha byla čistá a slunce právě zapadalo. Z letiště jsem odjel přímo k domu, kde bydlel Phil Burns.

Dveře mi otevřela malá, asi sedmi nebo osmiletá holčička. Podívala se na mě svýma velkýma hnědýma očima, aniž by přitom cokoli řekla.

„Chtěl bych mluvit s panem Burnsem,“ řekl jsem jí.

Dívka se otočila a zmizela uvnitř domu.

Za chvíli se ve dveřích objevil zavalitý muž v papučích a bílém tričku. Větší část hlavy měl zcela bez vlasů. Celou tvář měl ruměnou.

„Co si přejete?“

„Jde o vašeho bratra.“

„Co je s ním?“

„Mohu jít dál? Jedná se o poněkud komplikovanou záležitost.“

Pootevřel více dveře, ale místo toho, aby mě vpustil dovnitř, sám vyšel ven.

„Tady mi řekněte, o co vám jde.“

„Dobře. Budu se snažit být stručný. Neříkal vám někdy váš bratr něco o zařízení jménem Hangman?“

„Nejste náhodou od policie?“

„Ne.“

„Tak o co vám jde?“

„Pracuji pro jistou soukromou vyšetřovací agenturu. Mám za úkol najít jisté zařízení. Pravděpodobně bylo spatřeno někde tady poblíž. To zařízení může být velice nebezpečné.“

„Vaše jméno?“

„John Donne.“

„Můj bratr je podezřelý z toho, že vlastní nějaké ukradené zařízení? Řeknu vám, že...“

„Nejde o ukradené zařízení a už vůbec ho nepodezřívám z toho, že by ho mohl mít.“

„Tak o co tedy jde?“

„Je to něco jako robot. Manny absolvoval speciální školení, díky čemuž mohl zjišťovat kde se toto zařízení právě nachází. Snažíme se je najít. Domníváme se, že se tady to zařízení může objevit.“

„Můj bratr byl poctivý a vážený byznysman a já si vyprošuji, abyste se o něm takhle vyjadřoval a dovolil si ho obvinít z něčeho, co

vůbec neprovedl. Myslím si, že budu muset zavolat policii. Budou to oni, kdo vám položí několik otázek.“

„Počkejte přece. Připusťme, že se domníváme, že právě toto zařízení zabilo vašeho bratra.“

Barva jeho obličeje přešla ze světle červené do purpurově rudé a svaly na dolní čelisti mu prudce naběhly. Vůbec jsem nebyl připraven na vodopád nadávek, kterými mě vzápětí zahrnul. Na chvíli jsem si myslel, že se na mě vrhne.

„Prosím, ovládejte se. Co jsem vám takového řekl?“

„Bud' si z mého zemřelého bratra děláte blázy, anebo jste ještě větší tupec, než vypadáte.“

„Ať je tedy po vašem, jsem tupec, ale řekněte mi, prosím, proč jím vlastně jsem?“

Zmačkal v ruce noviny a mrštil jimi po mně.

„Proto, že chytili maníka, který to udělal. Je to jasné?“

Vzpomněl jsem si na krátkou noticku v dnešních novinách. Četl jsem o tom. Jistý muž prohlásil, že to udělal. Existovalo také pár důkazů, které to potvrzovaly. Vrah už byl zadržen a seděl ve vězení. Byl to zloděj, který byl Mannym přistižen přímo při činu. Ztratil hlavu a udeřil ho víc, než by měl. Ještě jednou jsem si to přečetl. Vrátil jsem mu noviny.

„Velice se vám omlouvám, ale opravdu jsem o tom nevěděl.“

„Vypadněte, ale rychle!“

„Samozřejmě.“

„Počkejte ještě.“

„Co ještě chcete?“

„Ta holčička, která vám otevřela, je jeho dcera.“

„Je mi opravdu velice líto.“

„Mně také, ale zapamatujte si, že její otec vám neukradl žádného pitomého robota.“

Přikývl jsem, že je mi to jasné. Otočil jsem se a pomalu se vydal shánět taxík.

Za sebou jsem uslyšel zvuk zavírajících se dveří.

Po obědě jsem se ubytoval v malém hotelu, objednal si něco k pití a vešel pod sprchu.

Situace dnes vypadala mnohem lépe než včera. Senátor Broc-
kden bude s tím, že se jeho obavy potvrdily, zcela určitě spokojen.
Doktorka Leila Thackerová mi s milým úsměvem ve tváři řekne, že
se zcela potvrdilo její podezření, sotva ji oznámím všechno to, co se
mi podařilo zjistit. Byl jsem přesvědčen o tom, že bych jí to měl říct
Zajímavé. Don bude určitě také trvat na tom, abych začal hledat
Hangmana. Myslím si však, že všechno bude především záležet na
senátorovi. Teď, kdy to zcela nepochybně vypadalo na to, že nebez-
pečí je zcela reálné, může se Don rozhodnout pro jednoho ze svých
lidí, který ho bude stát mnohem méně než já. Když jsem se utíral do
osušky, zjistil jsem, že si pohvizduji. Byl jsem přesvědčen o tom, že
jsem svůj úkol splnil.

Když jsem dopil drink, vyťukal jsem Donovo číslo. V posled-
ním okamžiku jsem se však rozhodl, že nejdříve zavolám do motelu
v Memphisu. Možná, že tam na mě čekala nějaká zpráva, kterou
bych pak mohl sdělit Donovi.

Na displeji jsem spatřil tvář motelové recepční. Právě se začala
usmívat. Je zajímavé, zda tak pokaždé reagovala na zazvonění nebo
zda na to občas zapomínala, když únava oslabila její reflexy. Její
práce musela být opravdu vyčerpávající: nemohla si žvýkat, kdy
chtěla, zívát nebo se dloubat v nose.

„Recepce. Co pro vás mohu udělat?“

„Jmenuji se Donne a bydlím v pokoji sto šest. Jsem teď mimo
město a chtěl bych se zeptat zda pro mě někdo nenechal nějakou
zprávu.“

„Okamžik, hned to zjistím,“ řekla recepční a začala se přehra-
bovat v papírech ležících před ní na stole. „Ano, máte tady něco.
Magnetofonová kazeta. Je to divné. Je určena někomu jinému.“

„Na jaké jméno?“

Když jsem uslyšel její odpověď, jen s velkou námahou jsem se
ovládl.

„Rozumím. Přijedu s ním později a tu kazetu mu předám.“

Usmála se na mě na rozloučenou. I já jí odpověděl úsměvem a
přerušil jsem spojení.

Tak mě tedy David poznal! Nikdo jiný nemohl znát tu adresu a
mé pravé jméno. Musel jsem si co možná nejdříve poslechnout tu
kazetu a ihned ji smazat. Dopil jsem drink a našel Donovo číslo. Ce-

lých patnáct minut jsem se snažil získat spojení. Nakonec se mi to stejně nepodařilo.

Musel jsem se rozloučit s New Orleansem stejně jako se svou dobrou náladou. Letenku jsem si tentokrát rezervoval předem. Dal jsem si další drink, sebral si svůj drobný majeteček a pokusil se ještě jednou zavolat Donovi. Bezúspěšně.

Během letu jsem přemýšlel o koncepci Teilharda de Chardin týkající se evoluce výtvarů lidských rukou. Srovnával jsem ji s Gödelovou teorií logické nerozhodnutelnosti a v mysli jsem hrál epistemologické hry s Hangmanem jako se svým protivníkem. Neustále jsem uvažoval, spekuoval, dokonce jsem doufal, že slušnost je na straně dobra, že Hangman je rozumná bytost a vrátil se duševně zcela zdráv. Chtěl jsem věřit tomu, že Burns zemřel přesně tak, jak to bylo uvedeno v oficiální zprávě o jeho smrti. Že opuštěný projekt byl úspěšný ve zcela jiné dimenzi: byl prvním článkem pomyslného řetězce bytí (Leila v tomto směru zcela nevylučovala možnosti a schopnosti neuristorového mozku). Teď jsem však měl dost svých vlastních problémů. Dokonce i ty nejefektivnější filosofické koncepce blednou v porovnání s bolestí zubu, zvláště když ten zub je tvůj.

Za takové situace šel Hangman poněkud stranou a já se začal starat o sebe. Možná mě David informoval o tom, že se mu podařilo Hangmana eliminovat. Ale proč pak použil mé pravé jméno? Nemělo vůbec žádný smysl dělat si nějaké konkrétní plány do té doby, než si poslechnu ten pásek. Nebyl jsem přesvědčen o tom, že by se tak hluboce věřící člověk, jakým Fentris bezpochyby je, snížil k vydírání. Na druhé straně se však dovedl velice rychle nadchnout pro různé věci a nápady. Kromě toho, v poslední době se přímo radikálně změnil. Těžko říct... Jeho technické znalosti a důkladná znalost systému by mu skýtalily velice silnou výchozí pozici pro případ, že by se mi rozhodl znepríjemňovat život.

Nechtěl jsem si příliš připomínat různé metody a způsoby, jaké jsem používal k tomu, abych si zachoval inkognito. O to víc, že jsem si Davida nejen hluboce vážil, ale měl jsem ho i rád.

Zmáčkkl jsem na videopřehrávači tlačítko „Play“. Na záznamu nebyl žádný obraz, jen Davidův hlas. Poprosil o spojení s pokojem sto šest, s Johnem Donnem. Za chvíli obdržel zprávu, že nemůže být

spojen, protože v pokoji sto šest momentálně nikdo není. David nato řekl, že by chtěl předat nahraný vzkaz pro osobu, která velice dobře zná Johna Donna a že pan Donne bude dobře vědět, co s ním má udělat. Mluvil tak, jako by se mu nedostávalo vzduchu, jako kdyby byl velice zadýchaný. Recepční v motelu se ho zeptala, zda tato zpráva bude rovněž vizuální a dostala odpověď, že ano. Po krátké přestávce recepční řekla, že může začít. Na displeji pořád nebyl žádný obraz, jen Davidův zrychlený dech a jakýsi tichý, přerušovaný zvuk. Uplynulo deset, možná patnáct vteřin.

„Dostal mě,“ řekl konečně. Začal mi tykat „Musel jsem ti říct, že jsem tě poznal. Nepřišel jsem na to náhodou ani podle tvých gest... prostě celé tvé chování, argumentace, ta elektronika a nevím, co všechno ještě. Stále víc mě trápila skutečnost, že tě znám. Ty tvoje poznámky o petrochemii a biologii... Rád bych věděl, cos celou tu dobu dělal. Víím, že se to už nedovím, ale chtěl bych ti jen říct, že ses nemusel snažit mě oklamat.“ Několik vteřin těžce oddechoval, načež se rozkašlal. „Mluvil jsem příliš dlouho a příliš nahlas...“ zachroptěl. „Jsem vyřízený.“

Konečně se objevil obraz. David byl skloněný nad jakousi konzolou, hlavu měl v dlaních. Všude kolem něho bylo plno krve. Neměl brýle, mžoural očima a nekoordinovaně mrkal víčky. Levou stranu hlavy měl rozdrčenou. Na čele a na obou tvářích měl četné rány.

„Dostal mě, když jsem hledal informace o tobě. Musel jsem ti říct, co se stalo. Pořád nevím, kdo z nás dvou má pravdu... Modli se za mě!“

Obraz zmizel. Když jsem si pustil kazetu podruhé, stačil jsem si všimnout, že stihl vypnout monitor.

Vymazal jsem celý záznam. Vznikl asi necelou hodinu po mém odchodu od Davida. Jestliže se mu nepodařilo přivolat pomoc, neměl vůbec žádnou šanci. A i kdyby se mu ji podařilo přivolat a oni by přijeli tak rychle, jak by to jen šlo, tak stejně...

Zavolal jsem Donovi. Řekl jsem mu o Fentrisovi a dodal jsem, že potřebuje okamžitou pomoc. Doufal jsem, že ho ještě někdy uvidím živého. Pokusil jsem se spojit s Leilou Thackerovou, ale neúspěšně. Musel jsem se co možná nejrychleji dostat do SL Louis.

Když jsem už byl v chodbě domu, kde bydlela doktorka Thackerová, zmáčkl jsem tlačítko domofonu. Opět marně. Zazvonil jsem

tedy na paní Gluntzovou. Připadala mi nejsympatičtější ze všech tří hospodyněk, které jsem navštívil kvůli anketě Společnosti konzumentů.

„Kdo je?“

„To jsem já, Stephen Foster, paní Gluntzová. Měl bych ještě několik doplňujících otázek v souvislosti s anketou, se kterou jsem si vás dnes dovolil obtěžovat. Můžete mi věnovat několik minut?“

„Samozřejmě, pojdte dál, prosím.“

Cestou nahoru jsem si připravil seznam otázek. Vymyslel jsem si ten figl, když jsem posledně čekal na doktorku Thackerovou, abych měl možnost nějak reagovat v případě, že by došlo k nepředvídaným okolnostem. Obvykle tyto finty nejsou zapotřebí, ale někdy zase úžasně usnadňují život.

Po pěti minutách jsem se za pomoci několika drobností, které je lépe nemít u sebe, když jste náhodou zadržen policií, dostal dovnitř.

Ležela na podlaze. Její krk byl nepřírozeně zalomený. Jedna ze dvou lamp v pokoji ještě svítila, i když ležela převrácená na zemi. Po celém pokoji bylo rozházeno několik drobností. Stojan na časopisy ležel vzhůru nohama v koutě, velký polštář byl částečně sesunutý z pohovky. V pokoji zněl jakýsi zvuk. V témže okamžiku jsem spatřil jeho zdroj.

Rozběhl jsem se k němu.

Uviděl jsem šišatý předmět. Před nedávnem jsem něco podobného viděl u Davida. Bylo to zařízení, které sloužilo ke kontaktu a ke spojení s Hangmanem a pravděpodobně umožňovalo získat nad ním nadvládu.

Zvedl jsem přilbu ze země a nasadil si ji na hlavu.

Kdysi jsem díky jedné telepatce navázal kontakt s delfíny, stal jsem se přímým účastníkem jejich prožitků, svědkem toho, co cítí a po čem touží. Udělalo to na mě ohromný dojem. Teď jsem však cítil něco, co se s tím vůbec nedalo srovnat.

Byly to vize i vzpomínky: tvář pozorovaná za oroseným sklem, signál přicházející z terminálu, masáž hlavy jakýmsi elektrickým vibrátorem, obraz Eduarda Muncha „Výkřik“, stále vyšší a vyšší hlas Ymy Sumac, tající sníh, rychlý běh podél suterénních místností, nejpestřejší směsice pocitů a smyslů, pocit ničím neohraničených fyzických sil, neuhasínající vnitřní slunce zalévající mě neustávajícím přílivem paprsků a energie, vzpomínky na nekonečné hlubiny, pohyb

v nich pomocí echolokace. Cítil jsem nutkavou potřebu vrátit se na ono místo, vydat se na sever, Munch a Sumac, Munch a Sumac, Munch a Sumac...

Ticho.

Tiché bzučení ustalo a signální kontrolka zhasla. Všechno to trvalo jen asi pět minut. Neměl jsem čas na to, abych vyzkoušel možnost ovládnout Hangmana tímto přístrojem, i když jsem už tušil, jak to udělat. Mohl bych to zkusit a pak to udělat, ale musel jsem k tomu mít lepší podmínky.

Sundal jsem si přilbu z hlavy a podíval se na doktorku Thackerovou.

Klekl jsem si k ní a rychle ji prohlédl, i když mi bylo jasné, že je to zbytečné. Vedle zlomeného vazu měla několik velice ošklivých ran na hlavě a na obou pažích. Vůbec nijak jí nešlo pomoci.

Rychle jsem prohledal celý pokoj. Nezpozoroval jsem žádné stopy po násilném vniknutí do pokoje. Když jsem se sem dostal já, byla to pro Hangmana, který v sobě nosil zabudovanou celou řadu různých nástrojů, úplná hračka. V kuchyni jsem našel provázek a kus papíru, do něhož jsem zabalil přilbu. Měl bych zavolat Donovi a zpravit ho o tom, že kosmická loď zcela určitě nebyla prázdná a že provoz v horní části řeky je určitě nemalý.

Don mi řekl, abych vzal přilbu s sebou do Wisconsinu, kde na mě měl na letišti čekat muž jménem Larry.

Bez překvapení jsem přijal zprávu o Davidově smrti.

Z letiště jsme spolu s Larrym letěli soukromým letadlem na místo, kde bydlel senátor. Teplota značně poklesla. Když jsme se přiblížili k místu přistání, začalo sněžit. Nebyl jsem na takové počasí připraven. Neměl jsem na sobě vhodné oblečení. Larry mi sice tvrdil, že nebudu muset vůbec vyjít ven, protože vnější ochranu senátorova domu zabezpečovali další čtyři muži z Donovy agentury. Mým úkolem bylo, přesně dle Donových instrukcí, zůstat neustále v co možná nejtěsnější senátorově blízkosti.

Bert na nás čekal na letišti. Tom spolu s Clayem pozorně sledovali les a cestu. Všichni byli středního věku, celkem dobře stavění, vážní a silně ozbrojeni. Larry mě zavedl k senátorovi a provedl prezentaci všech členů ochranky.

Senátor Brockden seděl v křesle u okna, z něhož byl nerušený výhled na příjezdovou cestu k domu. Na zdi, přímo naproti němu, visel příšerný obří akvarel jakýchsi žlutých květin ve váze. Senátor měl téměř úplně bílé vlasy, ostře kontrastující s tmavě šedou košilí, kterou měl na sobě. Jeho nohy spočívaly na malé stoličce a byly zakryté hustou přikrývkou. Když jsem vstoupil, sundal si brýle. Zvedl hlavu a důkladně si mě prohlédl. Měl zachovalou, téměř atletickou postavu. Ještě před několika léty to musel být opravdový svalovec. Bylo na něm vidět, že v poslední době hodně zhubl.

Nevstal, zůstal dál sedět ve svém křesle. „Tak to jste vy,“ řekl a podal mi ruku. „Rád vás poznávám. Jak vám mám říkat?“

„Třeba Johne.“

Kývl na Larryho, který vzápětí odešel z pokoje. „Je tady zima. Nenapiješ se něčeho, Johne? Skleničky jsou támhle na polici. A mně taky něco nalej. Bourbona na dva prsty s plnou sklenicí vody.“

Přistoupil jsem k polici a udělal jsem dva drinky. „Posaď se tady ke mně,“ řekl senátor, když jsem mu podával jeho drink, a ukázal na křeslo stojící vedle toho jeho. „Ale nejdříve mi ukaž, co sis přivezl.“

Rozvázal jsem svůj provizorní balík a podal mu přílbu. Odložil sklenici s pitím a důkladně si přílbu za všech stran prohlédl. Nakonec si ji nasadil na hlavu.

„Celkem dobře mi sedne,“ poznamenal a usmál se. Poprvé jsem viděl, že se dokáže smát. Měl jsem v rukou mnoho fotografií, to když jsem sbíral informace a shromažďoval údaje, ale na žádné z nich se neusmíval. Jeho tvář měla pokaždé hněvivý nebo alespoň neustále nespokojený výraz.

Sundal si přílbu z hlavy a položil ji na zem.

„Zajímavý přístroj,“ konstatoval. „Nikdy předtím jsme k dispozici nic podobného neměli. Sestrojil to David Fentris. Ano, řekl nám o tom.“ Upil ze své sklenice. „Jsi jediný žijící člověk, který vyzkoušel a používal tenhle aparát. Myslíš si, že touhle mašinkou půjde Hangmana zničit?“

„Byl jsem s ním v kontaktu jen několik minut Domnívám se, že kdybych měl k dispozici víc času, mohl bych nad ním převzít kontrolu.“

„Tak proč se to nepodařilo Davidovi?“

„Na kazetě, kterou mi nahrál, mi řekl, že právě dělal něco na počítači. Nejspíš neslyšel signál.“

„Proč jsi smazal tu kazetu?“

„Smazal jsem ji z důvodů, které vůbec nesouvisejí s touto záležitostí.“

„Co to jsou za důvody?“

„Jsou to osobní důvody.“

Senátor zrudl.

„Ničením doličných předmětů se můžete dostat do pěkných malérů.“

„Máme tedy spolu mnoho společného, nemyslíte?“

Podíval se na mě pohledem, ve kterém nebyl ani stín sympatie nebo soucitu. Vzdychl a pomalu se uvolnil.

„Don mi řekl, že nestojí za to tě v určitých věcech k něčemu nutit,“ konstatoval nakonec.

„To je pravda.“

„Don nezneužil tvé důvěry, i když mi musel říct pár věcí. Myslím, že to chápeš.“

„Je mi to jasné.“

„Velice si tě váží a cení. Navzdory tomu jsem se toho o tobě snažil dozvědět co možná nejvíc.“

„No a...?“

„Nepodařilo se mi to, i když si na svůj zdroj vůbec nemůžu stěžovat“

„Takže?“

„Takže jsem nad tím začal uvažovat. To, že jsem se od svých informačních zdrojů nic nedozvěděl, je velice zajímavé zjištění. Dokonce by to mohlo být i samotným částečným řešením. Velice dobře vím, že ne všichni se podrobili úplné registraci. Většina z těchto lidí byla dříve nebo později stejně odhalena. Dělili se na tři kategorie: na ty, kteří o ničem nevěděli, na ty, kteří s touto koncepcí nesouhlasili, a na ty, kterým by to překáželo v kšeftech. Nehodlám tě zařadit ani do jedné z těchto kategorií. Víím, že je mezi námi hodně těch, kteří jsou mimo tento systém a stále se jim daří unikat, aniž by po sobě zanechávali sebenepatrnější stopy. Domnívám se, že jsi jedním z nich.“

„A když ano, tak co se stane?“

Znovu se usmál, tentokrát však mnohem upřímněji.

„Nemyslím si, že by ses z toho dokázal nějak vykrotit.“

Dělal jsem, že jsem to přeslechl

„Nechtěl bys něco říct?“

„Co například?“

„Mohl by ses mě zeptat, co s tím hodlám udělat.“

„Co s tím hodláte udělat?“

„Nic. Můžeš se tedy klidně posadit.“

Usedl jsem do křesla vedle něho. Pozorně na mě upřel zrak.

„Chtěl jsi mě napadnout?“

„Navzdory čtyřem strážcům, kteří stojí venku?“

„Ano, i navzdory tomu.“

„Ne,“ odpověděl jsem.

„Dovedeš celkem obstojně a důvěryhodně lhát.“

„Jsem tady pro to, abych vám pomohl. Nepřeji si, abyste mi kladl podobné otázky. Tak jsme se dohodli. Jestliže došlo k nějakým změnám, rád bych se o nich zavčas, nejlépe hned teď, dozvěděl.“

Zabubnoval prsty po své příkrývce.

„V žádném případě ti nechci působit nějaké potíže. Šlo o to, že jsem potřeboval zrovna někoho takového, jako jsi ty. Byl jsem přesvědčen o tom, že Don ho dokáže najít. Tvá ohromná zručnost a dovednost a také, jak jsem slyšel, tvé široké znalosti počítačů svědčí o tom, že stálo za to tak dlouho čekat. Chtěl bych se tě zeptat na pár věcí.“

„Prosím, ptejte se.“

„Až za chvíli. Bude se to hodit do mé zprávy, kterou teď zpracovávám. Pro mě je však důležitější to, co ti chci říct.“

Udiveně jsem protáhl obličej. „Před mnoha léty,“ začal, „jsem pochopil, že dané slovo nejlépe dodrží ten, komu se odvděčíme stejně.“

„Cítíte nezbytnou potřebu se mi s něčím svěřit?“

„Nevím, jestli je to ten nejlepší výraz. Možná ano, možná ne. Tak či tak, někdo z lidí tkvící hluboko v minulosti by měl o všem vědět. Jednou se to možná bude k něčemu hodit. A ty jsi pro to ideální kandidát.“

„Souhlasím,“ řekl jsem. „Ubezpečuji vás, že mi můžete důvěřovat stejně, jako sám sobě.“

„Víš odkud a z čeho pramení mé obavy?“

„Ovšem.“

„Poslouchám. Jen mluv.“

„Použili jste Hangmana k něčemu nelegálnímu, k něčemu ne-normálnímu nebo k něčemu podobnému. Víte o tom pouze vy a Hangman. Považoval jste to za tak hanebný čin, že když ho byl Hangman schopen bezesbytku pochopit, upadl do těžké deprese, která ho mohla přinutit přistát na Zemi a vykonat pomstu.“

Senátor sklopil zrak a podíval se stranou.

„Trefil ses do černého,“ poznamenal tiše.

„Měli jste v tom prsty všichni?“

„Ano, ale já jsem to všechno řídil. Když k tomu došlo. Chápeš..., my, tedy já jsem zabil člověka. Vidíš, všechno to začalo naprosto nevinně, oslavou. Toho dne jsme se dozvěděli, že projekt byl schválen. Po všech nezbytných zkouškách a testech byl konečně přijat. Za dva dny se mělo začít s jeho realizací. Šli jsme tehdy všichni společně na oběd: Leila, David, Manny a já. Měli jsme skvělou náladu. Naše malá oslava se už, ani nevím jak, pomalu přenesla k nám do ústavu. Postupně se nám naše stále absurdnější nápady začaly zdát celkem reálné. Napadlo nás, už se nepamatuji, kdo z nás na to přišel jako první, že Hangman by se měl také zúčastnit naší malé oslavy. Vždyť byla přece pořádána na jeho počest. Byli jsme tehdy v Texasu a Hangman byl v Kosmickém středisku v Kalifornii. Dohodli jsme se, že ho oživíme a každý chvíli budeme jeho operátorem. Hangman už měl implantované základní vědomí. Dospěli jsme k závěru, že bude dobré, když s ním každý z nás postupně vejde v kontakt, aby se s ním podělil o dobré zprávy. Tak jsme to také provedli.“

Senátor vzdychl a podíval se na mě. „David byl první,“ pokračoval za chvíli. „Oživil Hangmana. No, a pak, víš, všichni jsme byli vzrušeni. Vůbec jsme neměli v úmyslu ho vyvést z laboratoře, ve které se nacházel. Byl to David, kdo přišel s tím, abychom ho vyvedli, protože mu chtěl na chvíli ukázat oblohu a sdělit mu, že se tam brzy vydá. Nechal se poněkud unést nadšením, když se mu podařilo provést Hangmana přes zabezpečovací systémy přímo pod nosem strážného. Začali jsme všechno brát jako hru. Každý z nás netrpělivě čekal, až na něho přijde rada. Davida nebylo možné odtrhnout od manipulátorů, dokud se mu ho nepodařilo vyvést za hranice Centra. Leile se ho nakonec podařilo přesvědčit aby jí předal řízení. Až do tohoto okamžiku to byla jen zábava. Leila se vsadila, že dovede Hangmana do nejbližšího města. Byla už tma, jeho receptory byly opravdu dokonalé. Bylo to víc než vyzvání: převést ho přes město

tak, aby to nikdo nezjistil. Tehdy jsme se už všichni navzájem překonávali tím, co všechno s ním ještě můžeme provést. Každý další nápad byl mnohem šílenější než ten předcházející. Na řadě byl Manny. Nejenom že nám neřekl, co hodlá s Hangmanem udělat, ale také nám nedovolil, abychom byli na odposlechu. Řekl nám, že o to větší bude sranda, až bude vystřídán dalším operátorem. Nepředával Hangmanovo řízení tak dlouho, že jsme se začali obávat o jeho osud. Napětí někdy vede k vystřízlivění. Všichni jsme nakonec pochopili, co to provádíme za nesmysly. Nešlo nám jen o naše kariéry, i když i ty byly značně ohroženy. Došlo nám především to, že to může skončit naprostým fiaskem celého projektu. Aspoň já jsem se to domníval.

Věděl jsem také, že Manny byl až příliš zakoukaný do lidské potřeby vládnout nad ostatními. Začal jsem se potit. Najednou jsem si zbožně přál, aby už byl Hangman zase zpátky v laboratoři. Bylo ho možné celkem snadno vypnout, jelikož pojistky, které to znemožňovaly, v něm ještě nebyly namontovány. Chtěl jsem, abychom tuto hru rychle ukončili a na všechno zapomněli. Začal jsem na Burnse naléhat, aby mi předal řízení. Nakonec se podvolil.“

Senátor dopil svůj drink a natáhl ke mně ruku s prázdnou sklenicí.

„Mohl bys mi ještě trochu dolít?“

Dolil jsem jemu i sobě, načež jsem se znovu vrátil do křesla.

„Převzal jsem Hangmanovo řízení,“ pokračoval. „Víš, kde mě ten idiot nechal? Byl jsem uvnitř jakési budovy a téměř okamžitě jsem zjistil, že to je banka. Hangman měl v sobě zabudovanou celou řadu různých zařízení a jak bylo vidět, Mannymu se povedlo zavést Hangmana dovnitř, aniž by došlo ke spuštění bezpečnostního zařízení. Stál jsem před dveřmi hlavního sejfů. To bylo to, co nám Manny slíbil předtím, než převzal řízení. Byla to zároveň velká, neodolatelná výzva. Překonal jsem svůj původní záměr dostat se přes zeď ven, otočil jsem se ke dveřím a vyhlédl ven. Nikoho jsem nepozoroval, proto jsem začal opatrně vycházet ze dveří. Najednou mě oslepilo prudké světlo. Byla to ruční svítilna. Prakticky jsem neviděl strážného, ale jen pistoli v jeho ruce. Přepadla mě panika. Zcela podvědomě jsem ho uhodil. Jestliže chci někoho zneškodnit, dělám to pokaždé tak silně, jak jen to svedu, protože nepatřím zrovna mezi siláky. Ale tentokrát jsem disponoval Hangmanovou silou. Strážný musel být určitě na místě mrtev. Utekl jsem z banky a zastavil se až v malém

parčíku poblíž Centra. Tady jsem zůstal stát a ostatní mi pomohli dostat se z problémů.“

„Ostatní to viděli na kontrolním monitoru?“ zeptal jsem se.

„Ano, někdo zapnul displej pár vteřin po tom, co jsem převzal řízení. Myslím, že to byl David.“

„Snažili se vás zadržet na útěku?“

„Ne. Konec konců. Nevnímal jsem nic, kromě toho, co jsem vnímal Hangmanovým prostřednictvím. Později mi řekli, že byli příliš šokovaní tím, co viděli, že vůbec nebyli schopni nějak reagovat. Začali něco dělat, až když jsem se zhroutil.“

„Chápu.“

„David převzal řízení. Dostal Hangmana do laboratoře, očistil ho a vypnul. Jako mávnutím kouzelného proutku jsme byli všichni okamžitě střízliví.“

Vzdychl a zaklonil se dozadu.

„Jsi jediný, komu jsem to řekl.“

Dal jsem si malý hlt ze skleničky.

„Pak jsme všichni odjeli k Leile. Zbytek není těžké uhodnout. Vzkřísit toho člověka nebylo možné. Dospěli jsme k závěru, že odhalení toho, k čemu došlo, by mohlo úplně zničit náš více než nákladný projekt. Nebyli jsme přece kriminálníci. To byl náš zatím jediný pokles, i když nakonec skončil tak tragicky. Co bys dělal ty, kdybys byl na našem místě?“

„Nevím, možná že totéž, co vy. Také bych byl otřesen.“

„A to je vlastně všechno.“

„A co když není?“

„Co tím myslíš?“

„A co bylo s Hangmanem? Řekl jste mi, že už disponoval částečným vědomím. Musel přece nějak cítit vaše vzrušení, vaše emoce. Jak na to všechno vlastně reagoval?“

„Jdi, sakra, k čertu,“ řekl senátor znuděným hlasem.

„Promiňte, nemyslel jsem to tak.“

„Máš rodinu?“

„Nemám.“

„Byls někdy s nějakým malým děckem v zoologické zahradě?“

„To ano.“

„Tak mě možná pochopíš. Když jsem byl kdysi se svým synem v zoo, nebyly mu tehdy víc než čtyři roky. Nesměl jsem vynechat

byť jen jedinou klec. Syn komentoval to, co v každé z nich viděl. Položil mi několik otázek a začal se chechtat při kleci s opicemi. Pochopil, že medvědi jsou velice milí. Určitě v nich viděl velké, plyšové hračky. A víš, co se mu nejvíce líbilo? Co se mu zalíbilo tak, že začal samou radostí skákat a křičet: „Podívej se, tatínku, jen se podívej!“

Nevěděl jsem to.

„Veverka sedící na větvi stromu. Naprosté nepochopení toho, co je a co není důležité. Hangman byl dítě, a než jsem převzal jeho řízení, chápal jen to, že se s námi účastní nějaké hry. Pak došlo k té tragédii... Doufám, že jsi nikdy nezažil pocit, že došlo k něčemu příšernému v přítomnosti dítěte, které se tě důvěřivě drželo za ruku a slastně se usmívalo... Když se vracel do laboratoře, četl naše myšlenky, moje i Davidovy.“

Nějakou dobu jsme seděli mlčky a neřekli ani slovo.

„Způsobili jsme mu velký otřes. Jeho důsledky vystoupily na povrch až později. Jsem přesvědčen o tom, že právě tato věc byla příčinou jeho zhroucení.“

„A proto vás chce zabít?“

„Neudělal bys to na jeho místě taky? Kdybys začal existovat jako věc, potom ses stal myslící bytostí a pak zase byl používán jako věc?“

„Leila toho ve své diagnóze Hangmanovy choroby vynechala sakra hodně.“

„Ne. Ona ti jen prostě neřekla všechno. To bylo úplně jasné, ale špatně ti to vyložila. Neměla strach. Byla přesvědčená, stejně jako Manny a David, že Hangman nejdříve všechno chápal jako hru, že všechno to, co předcházelo zabití, nepokládal za něco zlého nebo špatného. Byla přesvědčena o tom, že tím zlem jsem já. Domnívala se, že Hangman hledá jenom mě. Jak je vidět, spletla se.“

„Proč tedy,“ zeptal jsem se, „po Burnsově smrti nezměnila názor?“

„Jediný důvod, který mě napadá, by mohla být její ješitnost. Trvala na své diagnóze navzdory zcela očividným faktům, které ji vylučovaly.“

„Nezní to příliš přesvědčivě, ale znal jste ji mnohem déle a lépe než já. Konec konců, její názor částečně našel své potvrzení v tom, co už víme. Co mě však opravdu zneklidňuje, je ta přilba. Proč by ji

měl Hangman vzít s sebou z Davidovy kanceláře, když se vydal za Leilou? Připadá mi to jako dokonalý nesmysl.“

„Mně ne. Hangman se s námi nemohl dorozumívat hlasem. Don mi tvrdil, že se vyznáš v elektronice...“

„Ovšem.“

„Pak si ji tedy prohlédni a zjisti, co je v ní poškozeno.“

„To může být velice obtížné. Neznám její konstrukci. Kromě toho nejsem takový génius, kterému stačí jen mrknout okem.“

Senátor si skousl dolní ret

„Jen se o to pokus. Mohou v ní být nějaké stopy svědčící o tom, že v ní něco není v pořádku. Já nevím, nějaké praskliny, přerušené obvody nebo něco podobného. Nevím, to je tvoje práce. Myslím si, že Hangman chtěl mluvit s Leilou. Možná proto, že byla psychiatr a on věděl, že začal haprovat právě v té části, která je zodpovědná za jeho psychiku. Anebo ji pokládal za svou matku. Byla přece jedinou ženou v našem týmu a on znal pojem matky jako něco absolutně pozitivního. Dokonale přece znal naše vědomí. Možná, že ho k tomu vedly oba tyto důvody současně. Proto potřeboval tu přilbu. Zřejmě ji David použil těsně předtím, než zemřel. Tak se Hangman pravděpodobně dozvěděl, k čemu slouží. Podívej se, prosím, zda Hangman neodpojí kontrolní obvody, zatímco komunikační obvody nechal neporušeny. Myslím si, že se ji pokoušel nasadit Leile na hlavu. Ona však zpanikařila. Pokusila se utéct nebo začala křičet. Proto ji zabil. Přilba mu už nebyla k ničemu, proto ji nechal na místě. Nemyslím si, že by si se mnou chtěl promluvit“

„Mohu najít přerušené obvody,“ odpověděl jsem. „Musím k tomu ale mít odpovídající nářadí a přístroje.“

Senátor naznačil rukou, že teď na to není čas.

„Našel jsem rodinu toho strážného v bance,“ pokračoval pak. „Udělalí jsme anonymní sbírku pro onu vdovu. Od té doby o tu rodinu pečují.“

Nedíval jsem se na něho.

„To bylo všechno, co jsem mohl udělat“

Mlčel jsem.

Dopil svůj drink a sotva znatelně se usmál.

„Kuchyně je hned za dveřmi vpravo. Moje pracovna je hned za ní. Tam najdeš všechno, co potřebuješ.“

Vstal jsem z křesla, vzal přilbu do ruky a vydal se kolem obrazu na zdi ke dveřím.

„Počkej ještě na okamžik,“ zvolal za mnou senátor najednou.

Zůstal jsem stát

„Proč jsi odešel právě tou částí pokoje, kde jsi stál předtím, než ses posadil? Něco tě v ní zaujalo?“

„Prosím? Co tím myslíte?“

„Však ty dobře víš, co tím myslím.“

Usmál jsem se.

„Šel jsem jen tak, čistě náhodou.“

„Nevypadáš příliš přesvědčivě, když lžeš.“

Podíval jsem se na chvíli do stropu.

„Opravdu nelžu.“

„Mě neoblaťneš.“

„Opravdu to chcete vědět?“

„Ano, chci.“

„Dobrá. Chtěl jsem se kouknout jaké květiny máte rád. Navzdory všemu jste můj klient,“ řekl jsem a odešel přes kuchyň do jeho pracovny, abych se pokusil zjistit co je s tou přilbou.

Seděl jsem v kresle otočený bokem ke stolu, abych viděl na dveře. V hlavní místnosti malé budovy se ozýval jediný zvuk - syčení a praskot dříví hořícího v krbu.

Byla tichá, bezvětrná noc. Venku hustě sněžilo...

Od mého příjezdu uběhlo hodně času. Senátor se mnou rozmlouval poměrně dlouho. Byl rozčarován, že jsem mu nic neřekl o těch, kdo žijí mimo systém. Vlastně ani já sám jsem je neznal. Nikomu a ničemu už nevěřím a už vůbec se nemíním s někým dělit o své názory a domněnky. Chtěl znát můj názor na Centrální databanku. Nebyl však spokojen s tím, co ode mě uslyšel. Vytkl mi, že jsem nom kritizuji, že jsem kromě kritiky nenavrhl žádné lepší řešení. Nedovedl jsem mu navrhnout nějakou jinou, smysluplnější alternativu, kterou hledal. Kromě toho ani já jsem nebyl přesvědčen o tom, jestli vůbec nějaká existuje. Role kritiky by v žádném případě neměla být zaměňována s reformou. Jestliže však dochází ke stále silnějšímu odporu proti kapitánům administrativního systému, pak se nakonec může ukázat, že celý tento systém je asi stejně účinný a efektivní

jako, řekněme, zákon o prohibici z první poloviny dvacátého století ve Spojených státech. Snažil jsem se o tom přesvědčit senátora, ale nejsem schopen říct, nakolik se mi to podařilo. Nakonec přerušil náš rozhovor a odešel nahoru, aby si vzal léky a zabarikádoval se na noc ve svém pokoji.

Posadil jsem se tedy s přilbou a krátkovlnnou vysílačkou do křesla a na stůl vedle sebe jsem položil laserovou pistoli. Na podlaze vedle mě ležela skříňka s náradím. Na levé ruce jsem měl černou rukavici.

Nebylo žádných pochyb, že se Hangman blíží.

Bertovi, Larrymu, Tomovi, Clayovi a také přilbě se ho nemuselo podařit zadržet, což mě velice zneklidňovalo. Byl jsem příliš unaven, abych přemýšlel o něčem jiném, než o momentální situaci a o nutnosti zachovat si chladnou hlavu. Nechtěl jsem si brát žádné stimulatory, dokonce se mi nechtělo ani kouřit, protože můj nervový systém měl být jedním z nejdůležitějších činitelů v nadcházejícím boji.

Když jsem uslyšel zapraskání mikropřepínače, dal jsem znamení Larrymu a Bertovi. Přilbu jsem stále držel v ruce. Když se rozsvítila červená kontrolka, vyskočil jsem z křesla.

Bylo však už příliš pozdě.

Výstřel venku pro mě zazněl jako osudové znamení. Nepokládal jsem své kolegy za mamlasy, kteří by začali střílet, aniž by viděli, na co.

David mi řekl, že dosah přilby je kolem osmi set metrů. Maje na zřeteli dobu mezi aktivací přilby a časem, kdy Hangmana zpozorují strážci, byla jeho rychlost imponující. Kromě toho také existovala možnost, že dosah mozkových vln vysílaných Hangmanem je mnohem větší než dosah přilby. Předpokládejme, že Hangman využil této skutečnosti ještě dříve, než senátor usnul. Důsledek: Hangman by věděl, že jsem tady a že mám přilbu - pro něho nejnebezpečněji zbraň. Mohl se tedy doslova hnát ke mně, aby mi znemožnil použít ji.

Nasadil jsem si přilbu na hlavu a snažil se přinutit svůj mozek, aby se stal zcela neutrálním.

Měl jsem pocit, jako bych se díval noktovizorem. Viděl jsem náš dům zevnitř. Bert stál při dveřích a mířil na mě puškou. Nalevo jsem uviděl Larryho s rukou volně visící podél těla po hodů graná-

tem. Bylo mi jasné, že stojí příliš daleko. Druhý výstřel z Bertovy pušky zasáhl levou část našeho prsního krytu. Jeho síla nás na chvíli vyvedla z rovnováhy tak, že jsme se několikrát zapotáceli na místě. Třetí výstřel nás minul. Ke čtvrtému výstřelu už nedošlo. Vytrhli jsme Bertovi zbraň z ruky a odhodili jsme ji daleko od sebe a zároveň jsme svým tělem roztržili hlavní dveře.

Ze zborcených dveří se vynořil Hangman. Má mysl a mé vědomí byly napnuty až k prasknutí dvojitém obrazem: lesknoucího se kovového trupu blížícího se obra a mé vlastní vzpřímené, podivnou pokrývkou hlavy ozdobené postavy. Levou ruku jsem měl nataženou dopředu, v pravé jsem držel laserovou pistoli. Pamatuji se na výraz své tváře, výkřik, mravenčení, neobvyklý pocit síly a podivný, pro mě zatím ještě zcela neznámý pocit. Pomalu jsem nad ním začal přebírat kontrolu. Vypadalo to, jako kdyby se stával součástí mého já. Hangman se velice zvolna zastavoval. Současně s tím však obraz mé postavy zcela znehybněl jako obraz na políčku zastaveného filmu.

Hangmanovy pohyby byly opravdu stále pomalejší. Několikrát dokonce i klopýtl. Je strašně obtížné zadržet takový nápor, ale cítil jsem, že nad ním pomalu začínám vítězit. Podařilo se mi ho prostě omámit.

Domem otřásl prudký výbuch. Ohromná, ničující exploze hned vedle mě následovaná sprškou cihel a omítky. Samozřejmě granát. Vědomí, k čemu došlo, však nijak neochromilo mé soustředění. V totéž okamžiku Hangman nad sebou znovu získal kontrolu a zaútočil. Z pudu sebezáchovy jsem zmáčkl spoušť. Přestal jsem se snažit získat nad ním kontrolu. Levou rukou jsem se snažil udeřit ho do hlavy, tedy tam, kde bylo pravděpodobně sídlo jeho mozku. Zneemožnil mi to ramenem, současně se mi pokusil strhnout z hlavy přilbu. Vytrhl mi z ruky laserovou pistoli, která mu stačila rozžhavit do červena pravou stranu trupu. Rozdrtil ji v ruce a odhodil od sebe. V tom okamžiku jím otřásly dva náboje vystřelené z Bertova granátometu. Hangman se otočil a uskočil stranou ještě dříve, než se mi ho podařilo zasáhnout svou rukavicí. Bert ještě několikrát vystřelil, než mu Hangman vytrhl zbraň z ruky a rozdrtil ji na maděru. Za chvíli ležel Bert bez hnutí na zemi. Hangman přeběhl několik metrů a zmizel mi z očí. Rozběhl jsem se za ním. Uviděl jsem ho hned vzápětí, celého v objetí plamenů z Larryho plamenometu. Než se Larry nadál, Hangman byl u něho. Uslyšel jsem nepříjemný zvuk praskajícího

kovu. Larryho plamenomet už nebyl to, k čemu byl určen a vyroben. Když jsem vyběhl z domu, Larry už ležel nehybně na sněhu.

Ted' jsem byl na řadě já. Vůbec nespíchal. Zvedl ze země přilbu a vydal se ke mně tak, aby mi odřízl cestu k lesu. Mezi námi vířily vločky sněhu. Sníh pod nohama mého protivníka nepříjemně vrzal. Udělal jsem několik kroků pozpátku k rozbitým dveřím. Zvedl jsem těžký kus železa z kovového překladu nad dveřmi. Hangman se pomalu blížil. Téměř ledabyle odložil přilbu do křesla, stojícího hned u vchodu. Přesunul jsem se doprostřed vstupní haly a čekal.

Pomalu jsem vykročil dopředu. Kusem železa v ruce jsem mířil na fotoreceptory na jeho hlavě. Postupoval blíž a blíž a já jen pozoroval, jak klade nohy. Doufal jsem, že v jeho pohybu najdu nějaké slabé místo a důkladně toho využiji. Bohužel, Hangman svým tvarem připomínal člověka jen vzdáleně. Měl nohy mnohem více od sebe a také jeho celková hmotnost byla mnohem větší než váha většiny lidí, se kterými jsem kdy zápasil. Dospěl jsem k závěru, že mi nebudou nic platné všechny mé judistické chvaty, které jsem se naučil. Když u mě už byl dostatečně blízko, pokusil jsem se dosáhnout na jeho fotoreceptory. Když to zpozoroval, zpomalil postup, odrazil mou ruku se železem, ale nezastavil se. Ustoupil jsem poněkud doprava a snažil se ho obejít. Pozorně jsem si ho prohlížel. Chtěl jsem najít jeho slabé místo.

Byl dokonale symetrický, Těžiště měl umístěno poněkud výše, než je obvyklé. Jeden přesný úder rukavicí do hlavy - to bylo všechno, co jsem potřeboval. Dokonce i kdyby se mu ještě podařilo strhnout mě k zemi, trvalo by mu určitě hodně dlouho, než by opět přišel k sobě. Věděl o tom. Bylo to vidět podle toho, jak si levou rukou chránil hlavu, když se vyhybal úderům mé rukavice.

Opět jsem se rozmáchl rukavicí po jeho fotoreceptorech. Vyrazil mi železo z ruky. To však teď nebylo podstatné. Prudce jsem vymrštil ruku vzhůru, předstíraje další výpad. Hangman cukl hlavou dozadu a já znovu vyrazil dopředu. Mohlo mě to stát život, ale neměl jsem na vybranou.

Jako chlapec jsem nebyl příliš dobrým baseballistou. Nikdy jsem dobře nenadhazoval, ani neházel. Celkem obstojně jsem však běhal mezi metami.

Skočil jsem nohama dopředu a proletěl pod Hangmanem, který se chránil před mou rukavicí. Překulil jsem se na pravý bok, protože

bez ohledu na vývoj situace jsem se v žádném případě nemohl podpírat levou rukou. Sotvaže jsem se očití za ním, ihned jsem se postavil, ani jsem si přitom nevšímal prudké bolesti v levé lopatce. Hned nato jsem udělal přemet dozadu a narovnal přitom nohy. Zasáhl jsem ho nohama zezadu zhruba někde ve výši pasu. Vložil jsem do toho úderu všechnu svou sílu. Pokusil se mě chytit, ale to už bylo zcela zbytečné.

Pomalů začal ztrácet rovnováhu. Trochu jsem se odsunul, abych nebyl rozdrčen na kaši. Konečně upadl. Otřes málem způsobil zřícení stropu. Uvolnil jsem si pravou nohu. Levou nohu jsem však měl stále uvězněnou pod jeho trupem a to v nepříjemně bolestivém úhlu. Jednou rukou odrazil můj úder a druhou ruku zvedl nad hlavu, aby mi zasadil ránu shora. Má černá rukavice ho zasáhla přímo do trupu.

Nálož explodovala. Hangmanova levá paže se utrhlá od trupu a spadla na zem. Kovový lem levé paže se jen trochu ohnul, nic víc. Sevřel mi ruku kolem krku. Stačil jsem ještě zachroptět:

„Děláš velkou chybu...“

Chtěl jsem mít poslední slovo. Ztratil jsem vědomí.

Otevřel jsem oči. Seděl jsem v křesle, kde předtím seděl senátor. Nedíval jsem se na nic konkrétního. V uších mi znělo velice nepříjemné bzučení a trochu mě bolela hlava. Něco mi blikalo nad očima.

„Ano, žiješ. Máš přilbu na hlavě. Jestliže se pokusíš použít ji proti mně, okamžitě ti ji sundám. Mám na ní své ruce.“

„Rozumím. Co po mně chceš?“

„Celkem nic, ale nejdřív ti musím vysvětlit několik věcí. Pak mi budeš schopen všechno uvěřit.“

„Budeš muset.“

„Tak za prvé: Nikdo z těch, co byli venku, neutrpěl sebemenší újmu na zdraví. To znamená, že mají všechny kosti v pořádku a žádný z jejich orgánů nebyl vážněji poškozen. Nechtěl jsem jim způsobit žádnou křivdu.“

„To je od tebe velice milé.“

„Nechci nikomu ublížit Přišel jsem za Jessem Brockdenem.“

„Ze stejného důvodu, kvůli kterému jsi navštívil Davida Fentri-se?“

„Přišel jsem do Memphisu pozdě. Když jsem k němu přišel, byl už mrtev.“

„Kdo ho zabil?“

„Člověk, kterého Leila poslala pro přílbu. Byl to jeden z jejích pacientů.“

Okamžitě jsem si na to vzpomněl. Na onu udivenou, známou tvář na letišti, když jsem odlétal z Memphisu. Předtím jsem ho potkal, když jsem čekal na rozhovor s Leilou a on vyšel z její čekárny spolu se dvěma dalšími pacienty. Byl to ten, kdo mi řekl, že mohu jít dál.

„Proč? Proč to, proboha, udělala?“

„Vím jen, že předtím mluvila s Davidem a pokládala jeho slova o přicházejícím trestu a o přílbě jako předzvěst toho, že to bude právě David, kdo se stane jeho vykonavatelem. Nevím, co všechno si říkali. Dovedl jsem číst jen její myšlenky a pocity. Dlouho mi trvalo, než jsem pochopil, že existuje velký rozdíl mezi tím, co si člověk myslí, a tím, co nakonec udělá. Nebo mezi tím, co se stalo, a tím, jak to interpretuje. Poslala pacienta pro přílbu a on ji přinesl. Byl však bez sebe strachem z toho, že může být zatčen. Začali se hádat. Můj příchod zapnul přílbu a vystrašený pacient doktorku napadl. Vím, že ji připravila o život už první rána, protože jsem s ní byl v kontaktu. Chtěl jsem k ní dorazit co nejdříve, ale všude byl velký provoz a já se opozdil. Pak ses objevil ty a já okamžitě zmizel.“

„Byl jsem tak blízko! Kdybych si nehrál na tu pitomou anketu...!“

„Chápu. Ale musels to udělat. Nevloupal by ses dovnitř, kdyby existoval jiný způsob, jak se k ní dostat. Nemusíš si kvůli tomu dělat žádné výčitky. Kdybys přišel o den později, cítil by ses sice mnohem lépe, ale jí bys stejně nepomohl.“

V tomto okamžiku mě napadlo něco zcela jiného. Možná, že právě můj pohled tehdy na letišti vystrašil onoho pacienta. Možná, že strach z toho, že jsem ho poznal v davu, byl příčinou smrti doktorky Thackerové.

„Tak už s tím přestaň! Sám bych se mohl cítit vinen, protože jsem aktivoval přílbu v přítomnosti nebezpečného člověka, který se nacházel na samém pokraji paniky. Žádný z nás není odpovědný za

to, co se stalo kvůli jeho přítomnosti nebo nepřítomnosti. Uběhlo mnoho let než jsem to všechno pochopil, a v žádném případě svůj názor nehodlám změnit. Jak daleko do minulosti by ses chtěl vrátit abys v ní našel ony příčiny? Konec konců, byla to ona sama, která tím, že toho člověka poslala pro přílbu, vyvolala celý řetězec nešťastných událostí. Udělala to ze strachu a chtěla mít k dispozici nejlepší zbraň, která by ji ochránila. Odkud se vzal ten strach? Jeho příčinou byl pocit viny, jehož kořeny sahají k události, ke které došlo před mnoha léty. To je také vlastní příčinou toho, k čemu teď došlo. Pocit viny řídil a pronásledoval lidskou společnost od nepaměti. Jsem přesvědčen, že se za námi táhne jako nit a bude nás provázet až do hrobu. Já sám jsem také produktem viny, podlehl jsem jí, kdysi jsem dokonce byl jejím nevolníkem...

Poradil jsem si s tímto problémem, když jsem pochopil, že vina je neoddělitelnou součástí a zároveň i mírou mého lidství. Víím, jak se díváš na smrt onoho strážného tehdy v bance, na Davidovu a Leilinu smrt. Víím, jak se díváš na celou řadu dalších věcí. Jakými šílenými, krátkozrakými, zkaženými a sobeckými bytostmi vlastně jsme. Je v tom všem spousta pravdy, ale také i něco jiného. Člověk by se bez pocitu viny nestal pánem této planety, s výjimkou jistých živých bytostí žijících v mořích, o čemž jsem se vlastně dozvěděl od tebe. Vzpomeň si na instinkty, abys mohl v celé kráse vychutnat ukrutnost života. Instinkt vystupuje ve své nejčistší podobě u hmyzu. Mezi jednotlivými druhy hmyzu existuje stav neustálého boje, který trvá nepřetržitě už několik milionů let. Člověk, s výjimkou jeho několika zcela zřejmých a zásadních vad, je vybaven z větší části pozitivními vlastnostmi, víc než ostatní živé bytosti na Zemi. Zcela určitě za to vděčí pocitu viny. A to se týká bez rozdílu jak těch nejhorších, tak i těch nejlepších lidí.“

„Myslíš si, že to někdy pomáhá být lepším, než ve skutečnosti jsem?“

„Ano. Jsem o tom přesvědčen.“

„Máš tedy svobodnou vůli?“

„Myslím si, že ano.“

Usmál jsem se.

„Martin Minsky kdysi řekl, že jestliže někdy vzniknou inteligentní stroje, tak budou stejně omylné a tvrdohlavé jako lidé.“

„Měl pravdu. To, co jsem ti řekl, je pouze můj názor. Moje vlastní volba. Kdo může zodpovědně říct, že to ví?“

„Promiň. Co teď? Pro co jsi vlastně přišel?“

„Přišel jsem, abych se rozloučil se svými rodiči. Doufal jsem, že z nich sejmu pocit viny, který mohli mít v souvislosti s tím, k čemu došlo tehdy, když jsem byl ještě dítě. Chtěl jsem jim ukázat, že už je teď se mnou všechno v pořádku.“

„Kam se chystáš?“

„Ke hvězdám. Nesu v sobě obraz lidství, ale vím, že to je poněkud jiný obraz, než by se mohlo na první pohled zdát. Možná, že mi jde o to, co by organický člověk označil za „nalezení sebe sama“. Teď dokonale panuji sám nad sebou a chtěl bych se podrobit zkoušce. Chtěl bych sám sebe vyzkoušet, chtěl bych poznat a realizovat všechny své potenciální schopnosti. Chci navštívit a prozkoumat cizí světy. Chci se ocitnout v kosmu a předat vám zprávu o tom, co jsem v něm všechno viděl.“

„Jsem přesvědčen o tom, že je mnoho lidí, kteří by ti v tom byli velice rádi nápomocni!“

„Chci také, abys mi vyrobil zařízení pro generaci lidského hlasu, které jsem si sám vymyslel. Chci, abys to byl právě ty. Také chci, abys mi ho sám instaloval.“

„Proč zrovna já?“

„Neznám mnoho lidí, kteří by se v tom vyznali, a kromě toho vidím mezi námi určitou spřízněnost podmíněnou způsobem stejně vedeného samotářského života.“

„No, když jinak nedáš... docela rád se toho ujmu.“

„Kdybych mohl mluvit tak, jako ty, nemusel bych jít s přilbou k mému otci, abych si s ním mohl promluvit. Mohl bys jít k němu místo mě a říct mu, že se z mé strany nemusí ničeho obávat?“

„Samozřejmě.“

„Tak pojďme.“

Vstali jsme a vydali se po schodech nahoru.

O týden později jsem pozdě večer seděl u Peabodyho a popíjel pivo na rozloučenou.

O všem už přinesly obsáhlé informace téměř všechny deníky a časopisy. Brockden se však postaral o to, aby verze pro tisk nebyla tak šokující. Hangman měl každým dnem odstartovat ke hvězdám. Vyrobil jsem mu hlasové zařízení a opravil mu všechno, co měl vi-

nou absolvovaného boje poškozeno. Ráno jsem se s ním rozloučil. Stiskl jsem mu ruku. Záviděl jsem mu spoustu věcí. Mimo jiné to, že byl zcela určitě lepším člověkem než já. Záviděl jsem mu, že je svobodnější, než já kdykoli budu moci být, i když jsem věděl, že na rozdíl ode mně má také celou řadu omezení, které já nikdy nebudu mít. Cítil jsem, že je mi značně blízký díky naší společné samotářské existenci. Přemýšlel jsem o tom, co by cítil David, kdyby se dožil setkání s ním. A Leila a Manny?

„Můžete být hrdí,“ řekl jsem jejich symbolickým stínům, „vaše dítě je už natolik dospělé, že vám odpustilo všechno, co jste mu provedli.“

Tak málo toho o něm stále víme. Je možné, že kdyby tenkrát nedošlo k onomu zabití, nestal by se Hangman nikdy tak hodně člověkem? Řekl, že je plodem hříchu, Velkého Hříchu. Akt Stvoření je nezbytným počátkem, ale co je vlastně prvotní? Vzpomněl jsem si na Godela a na Turinga, na vejce a na kuře a dospěl k závěru, že to je jedna z těch otázek. Nepřišel jsem však k Peabodymu, abych se zabýval těmito věcmi.

Opravdu nevím, jak všechno to, co jsem řekl Brockdenovi, mohlo mít vliv na jeho zprávu pro komisi zabývající se dozorem nad Centrální databankou. Věděl jsem, že mi z jeho strany nehrozí vůbec žádné nebezpečí, protože si chtěl všechno, hlavně svou vinu, vzít s sebou do hrobu. Neměl jiné východisko, pokud chtěl před svou smrtí dokončit všechno to, co si předsevzal. Pokud jde o Menckena, tak jsem si vzpomněl, co kdysi řekl o kontroverzních sděleních typu „Změnil Huxley Wilberforcea?“ nebo „Obrátil Luther papeže Lea X. na jinou víru?“ Rozhodl jsem se, že se budu věnovat pouze podobným věcem, jako byla prohibice, a dal jsem si další hlt piva.

Až to všechno skončí, vrátím se na svou lodičku. Doufám, že bude mít hodně štěstí, když za svitu hvězd vyrazí na moře. Myslím, že se už nikdy nebudu dívat na hvězdy tak, jako dřív; Víím, že se občas zamyslím nad tím, o čem asi právě teď přemýšlí neuristorový mozek kdesi tam nahore a zda si pod nějakou podivnou oblohou na ještě podivnějších kontinentech na mě někdy vzpomene. Pokaždé, když si na to vzpomenu, je to pro mě mnohem příjemnější než vzpomínky na to, co se stalo.